

Centre for
Economic
Recovery

Gradus Research
Company

МІГРАЦІЯ ТА СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ НАСТРОЇ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ – ВОСЬМА ХВИЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ*

Аналітичний звіт

Серпень 2022

*Публікація підготовлена за фінансової підтримки Європейського Союзу. Її зміст є виключною відповідальністю Центру економічного відновлення, НДО та Gradus Research і не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу.

MOVING FORWARD
TOGETHER

Centre for
Economic
Recovery

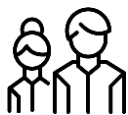
 Gradus Research
Company

Advanter

Метод збору інформації: самозаповнення анкет у мобільному додатку.

Цільова група дослідження: чоловіки та жінки віком від 18+ років, що на момент початку війни проживали в містах з населенням 50 тис. жителів та більше.

Кількість результативних інтерв'ю:

I хвиля – 2083

VI хвиля – 2009

II хвиля – 2045

VII хвиля – 2005

III хвиля – 2008

VIII хвиля – 2060

IV хвиля – 2012

V хвиля – 2007

Період опитування (2022 рік):

I хвиля – 20-22 травня

VI хвиля – 29 липня - 1 серпня

II хвиля – 3-6 червня

VII хвиля – 12-15 серпня

III хвиля – 17-20 червня

VIII хвиля – 25-28 серпня

IV хвиля – 1-4 липня

V хвиля – 15-18 липня

ВИСНОВКИ (1/4)

Дії українців* під час повномасштабної війни

- У восьмій хвилі значущих відмінностей порівняно з попередньою хвилею щодо міграційного статусу українців* не спостерігається: 60% опитаних **знаходяться на своєму постійному місці** проживання (частіше це мешканці Центру, Заходу та Півдня – 79%, 74% та 66% відповідно); решта (39%) аудиторії **змінювала своє місце проживання**. Серед тих, хто **мігрував**, 18% вже **повернулися додому** (частіше це кияни та мешканці Півночі – 35% та 33%), а 21% **продовжує перебувати далеко від дому** (переважно це мешканці Сходу – 56%).
- На рівні попередньої хвилі також залишився розподіл відповідей щодо напрямків міграції: 65% опитаних мігрували **до іншої області України** (переважно до Львівської області), 17% – мігрували **в межах своєї області**, а 17% – **переїхали за кордон** (переважно до Польщі та Німеччини).
- Розподіл відповідей щодо бажання **релокації у випадку загострення ситуації** серед українців*, які **залишилися в Україні**, знаходиться на рівні попередньої хвилі: 55% хочуть залишатися на поточному місці перебування, а 34% – мігрувати (23% – в межах України, а 11% – за кордон). Водночас зросла частка осіб, які мають **можливості переміщатися** у разі загострення ситуації в межах країни (з 29% до 32%). Без змін залишилася частка осіб, які мають можливість переміщення за кордон (19%).
- Без змін залишається частка тих, хто хоче **повернутися додому за першої можливості**, серед осіб, які виїхали за кордон та ще не повернулися (55%). На рівні тенденції спостерігається підвищення частки тих, хто **декларує бажання залишитися жити в іншій країні** (з 20% до 27%; переважно за рахунок зменшення частки осіб, які вагаються з відповіддю). Також від хвилі до хвилі продовжує зростати частка осіб, які мають можливість залишитися проживати в іншій країні (у поточній хвилі їх частка становить 75%), тоді як 8% опитаних не мають подібної можливості, а 16% вагаються з відповіддю.
- **Безпека** в населеному пункті і, навпаки, її відсутність залишаються найбільшим **драйвером** (58%; показник впав у поточній хвилі з 74%) та відповідно **бар'єром до повернення в Україну тих, хто виїхав за кордон** (66%, на рівні попередньої хвилі).
- Без значущих змін залишається розподіл відповідей **внутрішніх мігрантів** щодо бажання та можливості **залишитися проживати на новому місці**: частка тих, хто **хоче повернутися додому**, становить 79%, а частка тих, хто хоче залишитися, – 11%; у 46% є можливість залишитися проживати на новому місці, а 44% її не мають.
- Рівень залученості членів родини опитаних до **Збройних сил України** та **сил Територіальної оборони** залишається без змін – 23% та 15% відповідно. Рівень власної залученості респондентів до **волонтерської діяльності** також не змінився і становить 18%.

ВИСНОВКИ (2/4)

Вплив повномасштабної війни на життя українців*

- У поточній хвилі зберігається актуальність основних потреб українців* – найбільша частка опитаних називала потреби у грошах (66%) та доступі до роботи (33%). Значущих змін у потребах, порівняно з попередньою хвилею опитування, не зафіксовано.
- Суб'єктивна оцінка стану фізичного та ментального здоров'я залишилася без змін у поточній хвилі. 46% зазначили, що мають деякі проблеми з фізичним здоров'ям, і 40% вказали, що не мають жодних проблем. Стосовно ментального здоров'я, то тут ситуація схожа – 46% мають певні проблеми з ментальним станом, і 38% зазначили, що не мають з ним проблем.
- Щодо відчуття безпеки, то близько третини опитаних відчують себе наразі у безпеці (значущо більша частка такого сегменту серед тих українців, що мігрували за кордон), тоді як половина опитаних (48%) відзначили, що відчують час від часу небезпеку, а 19% декларують, що не відчують себе в безпеці.
- По відчуттю тих респондентів, які мали досвід переїзду, на новому місці більшість місцевого населення ставилася до них доброзичливо (83% цієї аудиторії зазначили це). Жодних змін у поточній хвилі не зафіксовано.
- Гуманітарну допомогу від української держави отримували 37% опитаних, і цей показник стабільний у поточній хвилі. В основному вона була у вигляді продуктів харчування (76%) та грошової допомоги (43%). Серед тих, хто отримував гуманітарну допомогу, 45% вважають її достатньою і 50% – недостатньою (серед жителів Сходу частка таких вища і складає 64%).
- Якщо говорити про зовнішніх мігрантів, то серед них 64% отримували гуманітарну допомогу від уряду тієї держави, до якої вони переїхали. Здебільшого це була грошова допомога (85%), продукти харчування (65%), засоби гігієни та санітарні засоби (60%), тимчасове житло (54%) та одяг (53%). При цьому більшість опитаних (78%) оцінюють цю допомогу як достатню.

ВИСНОВКИ (3/4)

Сприйняття повномасштабної війни з Росією

- У восьмій хвилі значущих змін в оцінці **ефективності дій української влади у воєнний час** не відбулося. Найвищі оцінки ефективності дій української влади – у сфері захисту країни від агресора (65%) та після початку війни загалом (61%). Найнижче українці* оцінюють ефективність допомоги громадянам, що втратили роботу та/або майно: менше третини (29-32%) оцінюють ці дії як ефективні.
- **ЗСУ (61%), Президент України (44%) та волонтерські організації (31%)** залишаються лідерами рейтингу за довірою. Порівняно з попередньою хвилею дещо знизився рівень довіри до поліції, особливо серед представників вікової групи 45-54. На Півдні значущо зросла довіра до Президента.
- **Настрої українців* щодо майбутнього держави залишаються стабільними** – більше половини опитаних вірять, що Україна зможе побудувати сильну економіку, відбудувати все, що було зруйновано, та стати членом ЄС до 2030 року. Якщо для перших двох пунктів характерним є оптимізм молоді (18-24), то у майбутнє членство України в ЄС найбільше вірять старші люди (55+).

ВИСНОВКИ (4/4)

Останні новини

- **Спонтанно** опитані **згадували** про такі **найважливіші події** за останній тиждень, як **ядерний шантаж** на Запорізькій **АЕС** (13% згадали це), **ракетний удар по станції Чаплине** (11%) і новини про війну загалом (10%).
- У відповідь на закрите запитання про важливі події за тиждень **лише 10% опитаних не змогли назвати жодної**, тоді як 76% вказали, що знають про обстріл Росією залізничної станції Чаплине на Дніпропетровщині, 67% знають про загибель доньки пропагандиста Дугіна, 62% знають про новий пакет військової допомоги від США і 58% знають про купівлю доступу до супутника ICEYE. Найменше опитані обізнані про те, що у Києві було проведено саміт «Кримська платформа» (41%).
- **Більшість** опитаних (76%) зазначила, що **жодна подія не вплинула на їхні міграційні наміри**, тоді як 14% зазначили вплив подій на намір змінити локацію. Більшість з них вказала, що хоче переміщатися в межах України (46%) або за кордон (27%)

Працевлаштування під час війни

- У поточній хвилі **рівень працевлаштованості серед українців залишається без значущих змін – 59% мають роботу**. Найбільша частка працевлаштованих зафіксована серед жителів Західного та Центрального регіонів країни.
- При цьому, **більшість працевлаштованих (77%) отримують оплату за роботу**, однак з них лише 28% впевнені в тому, що вони будуть продовжувати отримувати її і надалі, а 49% такої впевненості не мають. Найбільша частка тих, хто впевнений, що буде отримувати стабільну зарплатню, зафіксована серед жителів Західного та Центрального регіонів.
- Якщо говорити про дохід від початку повномасштабного вторгнення, то переважна **більшість опитаних декларує зменшення свого доходу (78%)**. Найбільша частка таких зафіксована серед внутрішніх мігрантів та аудиторії 55+.

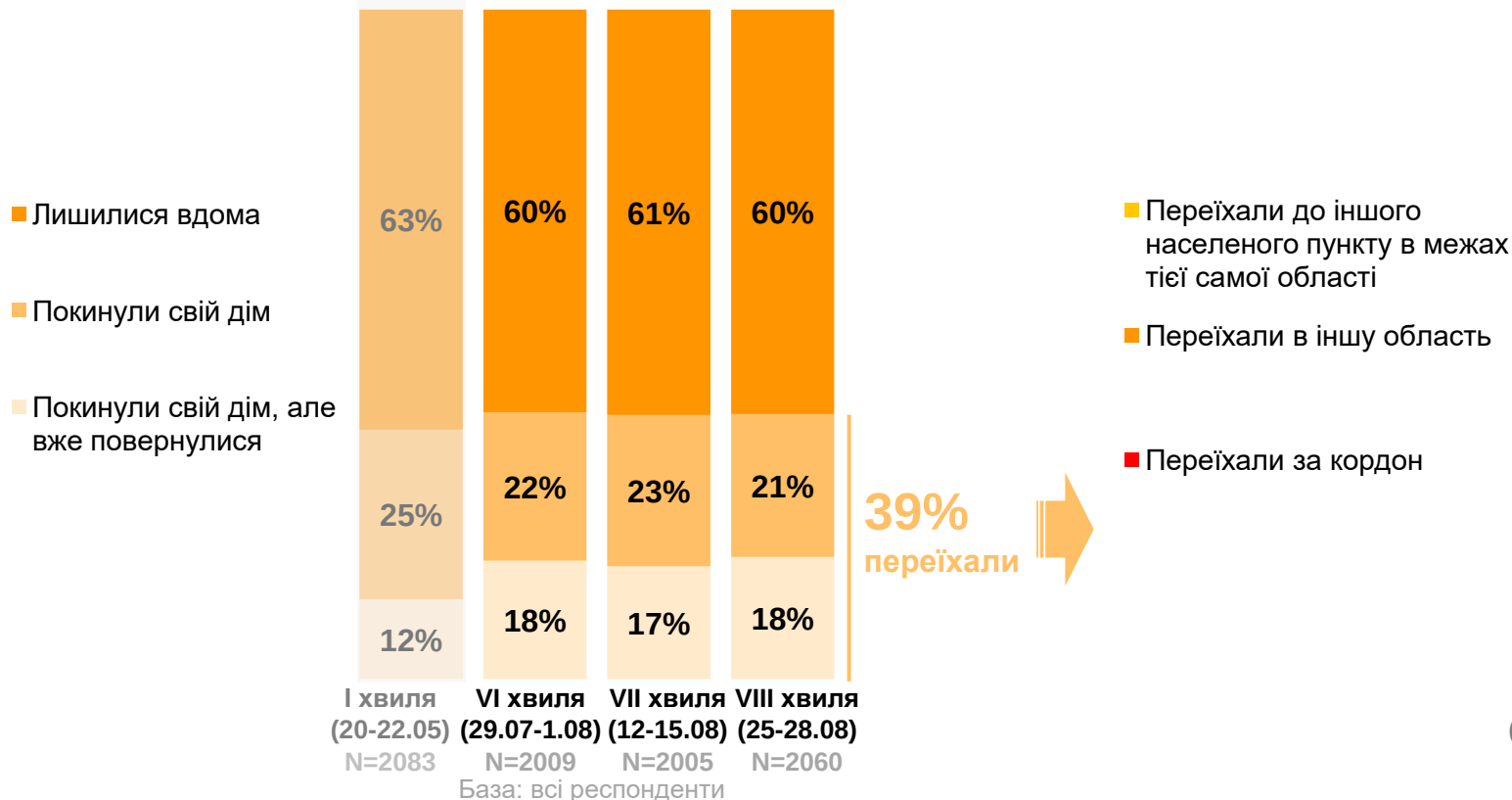
ДІЇ УКРАЇНЦІВ* ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18+ років, які користуються смартфонами

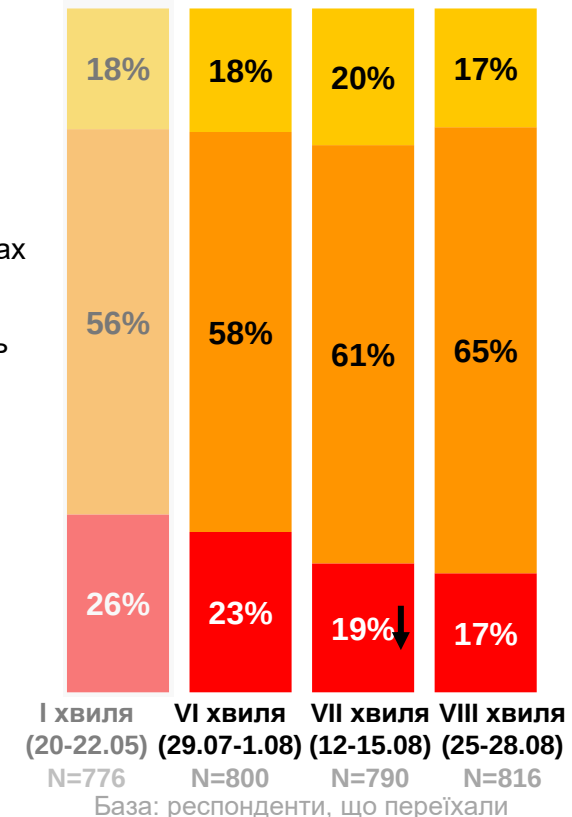
ПЕРЕМІЩЕННЯ УКРАЇНЦІВ* ЧЕРЕЗ ПОВНОМАСШТАБНУ ВІЙНУ

У восьмій хвилі значущих відмінностей у міграційних паттернах українців*, порівняно з попередньою хвилею, не зафіксовано: 60% опитаних залишилися вдома, 39% – змінювали своє місце проживання (з них 21% продовжують залишатися на новому місці, а 18% вже повернулися). Також без змін залишаються напрямки міграції: 17% переїхали в інший населений пункт в межах тієї самої області, 65% декларують переїзд в іншу область, а 17% – переїзд за кордон.

Переміщення українців*
через війну

Напрямок переміщення

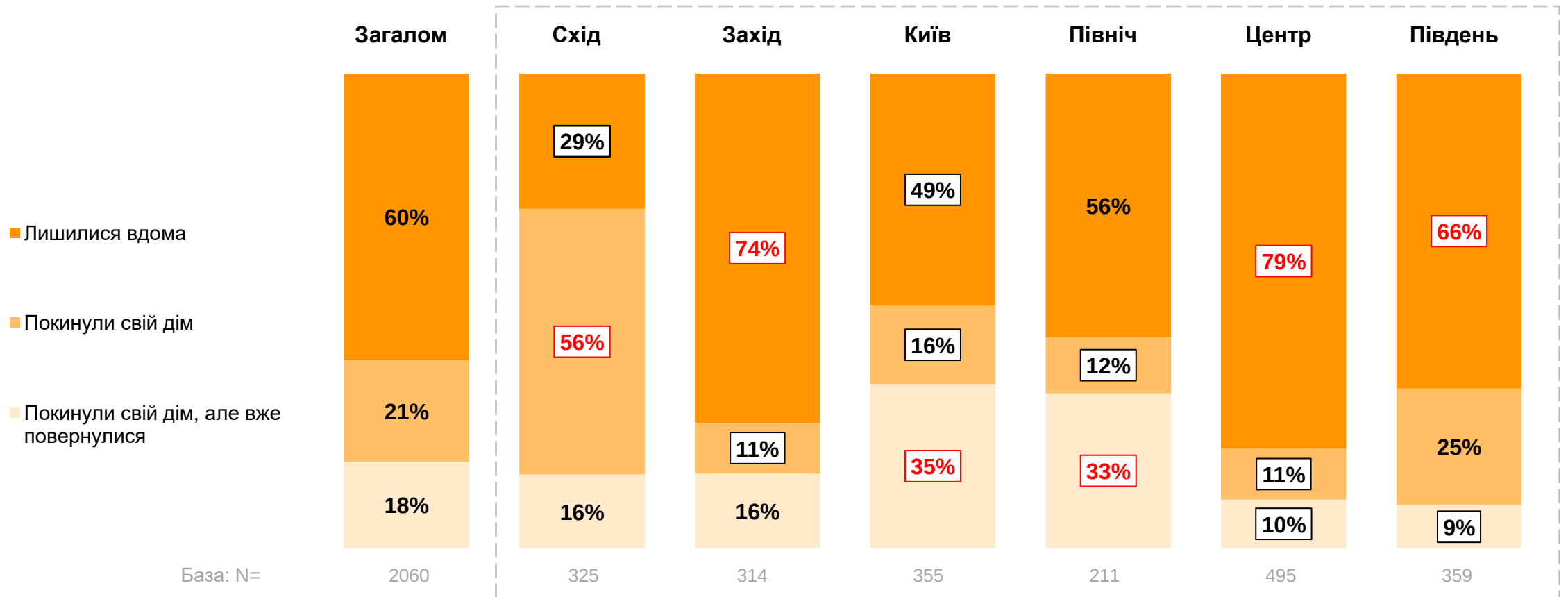
*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18+ років, які користуються смартфонами
Яка з наведених нижче фраз найкраще відображає Ваші дії в ситуації війни Росії проти України:
В якому напрямку Ви були змушені переїхати:

↓↑ Статистично значущо **більше / менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

ПЕРЕМІЩЕННЯ УКРАЇНЦІВ* ЧЕРЕЗ ПОВНОМАСШТАБНУ ВІЙНУ

у регіональному розрізі

У восьмій хвилі без значущих змін залишаються регіональні відмінності у міграційних патернах. Мешканці Заходу, Центру та Півдня частіше залишалися на своєму постійному місці проживання, а мешканці Сходу – частіше покидали свої домівки; водночас кияни та мешканці Півночі частіше декларують повернення додому після тимчасової міграції.

*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18+ років, які користуються смартфонами
База: всі респонденти
Яка з наведених нижче фраз найкраще відображає Ваші дії в ситуації війни Росії проти України:

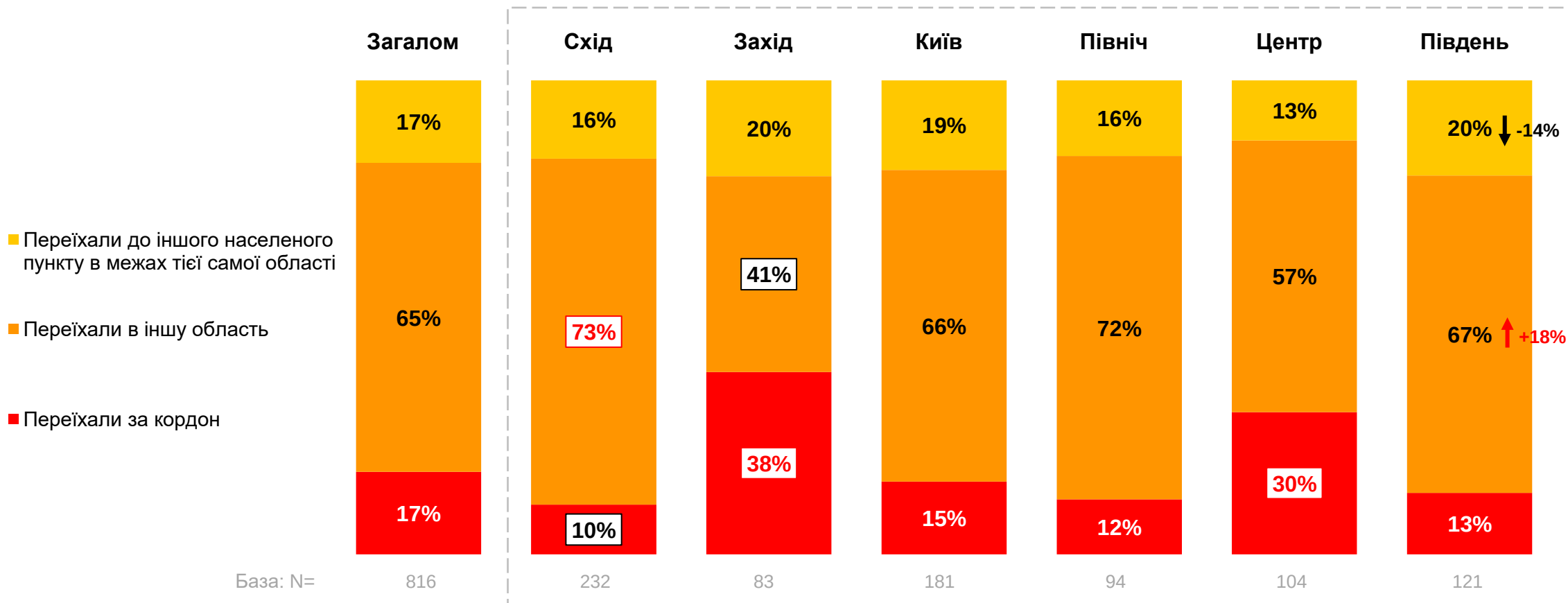
 Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

 Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

НАПРЯМКИ ПЕРЕМІЩЕННЯ

у регіональному розрізі

Значущих відмінностей між хвилями у регіональному розподілі напрямків переміщення не зафіксовано (за винятком збільшення серед мешканців Півдня частки тих, хто мігрував до іншої області, і відповідного зменшення серед них частки тих, хто переїхав у межах власної). Загалом, мешканці Заходу та Центру частіше виїжджали за кордон (порівняно з вибіркою загалом), а мешканці Сходу – мігрували в іншу область.

База: респонденти, що переїхали.
В якому напрямку Ви були змушені переїхати::

 Статистично значущі відмінності **вище / нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

 Статистично значущо **більше / менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

НАПРЯМКИ **ВНУТРІШНЬОЇ** МІГРАЦІЇ

Львівська область є найпопулярнішою областю для внутрішньої міграції.

		Області, з яких переїхали																			
		Загалом	м. Київ	Харківська область	Донецька область	Чернігівська область	Дніпропетровська область	Запорізька область	Луганська область	Одеська область	Миколаївська область	Київська область	Херсонська область	Рівненська область	Черкаська область	Львівська область	Житомирська область	Полтавська область	Івано-Франківська область	Вінницька область	Сумська область
Області, до яких переїхали (TOP-13)	Львівська область	14%	18%	7%	6%	2%	10%	30%	0%	28%	15%	21%	30%	48%	0%	31%	9%	22%	0%	15%	52%
	Черкаська область	9%	10%	2%	2%	64%	3%	6%	3%	0%	4%	11%	0%	0%	7%	0%	18%	0%	0%	0%	0%
	Закарпатська область	8%	12%	2%	4%	0%	6%	10%	26%	2%	0%	18%	0%	0%	3%	16%	60%	0%	62%	0%	17%
	Вінницька область	7%	9%	4%	15%	0%	10%	6%	20%	21%	0%	9%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Івано-Франківська область	7%	9%	8%	5%	3%	11%	6%	0%	0%	0%	9%	33%	0%	0%	9%	0%	0%	0%	15%	0%
	Чернівецька область	6%	1%	13%	0%	6%	10%	3%	0%	21%	0%	0%	0%	10%	21%	5%	0%	48%	9%	0%	0%
	Полтавська область	5%	2%	21%	6%	2%	8%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	8%
	Дніпропетровська область	5%	1%	14%	15%	0%	0%	10%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	7%	0%	10%	0%
	м. Київ	4%	0%	9%	11%	2%	5%	2%	23%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	8%	0%	0%	0%
	Хмельницька область	4%	6%	0%	0%	8%	22%	0%	0%	0%	0%	15%	0%	10%	0%	0%	0%	0%	0%	15%	0%
	Тернопільська область	4%	4%	3%	14%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	22%	10%	6%	0%	4%	16%	0%	0%
	Київська область	4%	0%	5%	8%	7%	2%	0%	5%	0%	0%	7%	25%	0%	22%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Кіровоградська область	4%	1%	5%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	23%	3%	12%	0%	38%	0%	13%	11%	0%	38%	0%
База: респонденти, що переїхали до іншої області		532	119	84	62	37	35	25	24	24	18	18	15	11	11	10	8	7	6	5	5

Показано лише ті області, які покинули ≥5 респондентів.
Область, в яку були вимушені переїхати в Україні:

* База недостатня для аналізу,
розгляд на рівні тенденції

Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

НАПРЯМКИ ЗОВНІШНЬОЇ МІГРАЦІЇ

Польща та Німеччина залишаються найпоширенішими напрямками зовнішньої міграції.

		Області, з яких переїхали								
		Загалом	Черкаська область	Донецька область	Чернігівська область	Рівненська область	Чернівецька область	Харківська область	Львівська область	Одеська область
Країни, до яких переїхали (ТОР-16)	Польща	31%	20%	20%	45%	60%	9%	40%	54%	24%
	Німеччина	15%	21%	15%	8%	0%	16%	0%	46%	0%
	Словаччина	8%	6%	41%	0%	0%	4%	0%	0%	0%
	Італія	6%	1%	8%	0%	14%	0%	0%	0%	0%
	Чехія	3%	0%	1%	10%	0%	0%	0%	0%	56%
	Франція	3%	4%	0%	0%	0%	16%	0%	0%	0%
	США	3%	6%	0%	0%	0%	0%	27%	0%	0%
	Австрія	3%	3%	0%	11%	0%	0%	16%	0%	0%
	Нідерланди	3%	2%	0%	16%	0%	11%	0%	0%	0%
	Литва	2%	3%	0%	0%	8%	0%	0%	0%	0%
	Туреччина	2%	4%	0%	0%	0%	5%	16%	0%	0%
	Данія	2%	7%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Люксембург	2%	0%	0%	0%	0%	28%	0%	0%	0%
	Греція	2%	4%	0%	0%	7%	0%	0%	0%	0%
	Угорщина	2%	1%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Іспанія	2%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
База: респонденти, що переїхали до іншої країни		142	28	23	13	13	9	7	6	5

Показано лише ті області, які покинули ≥5 респондентів.
Країна, в яку були вимушені переїхати

* База недостатня для аналізу, розгляд на рівні тенденції

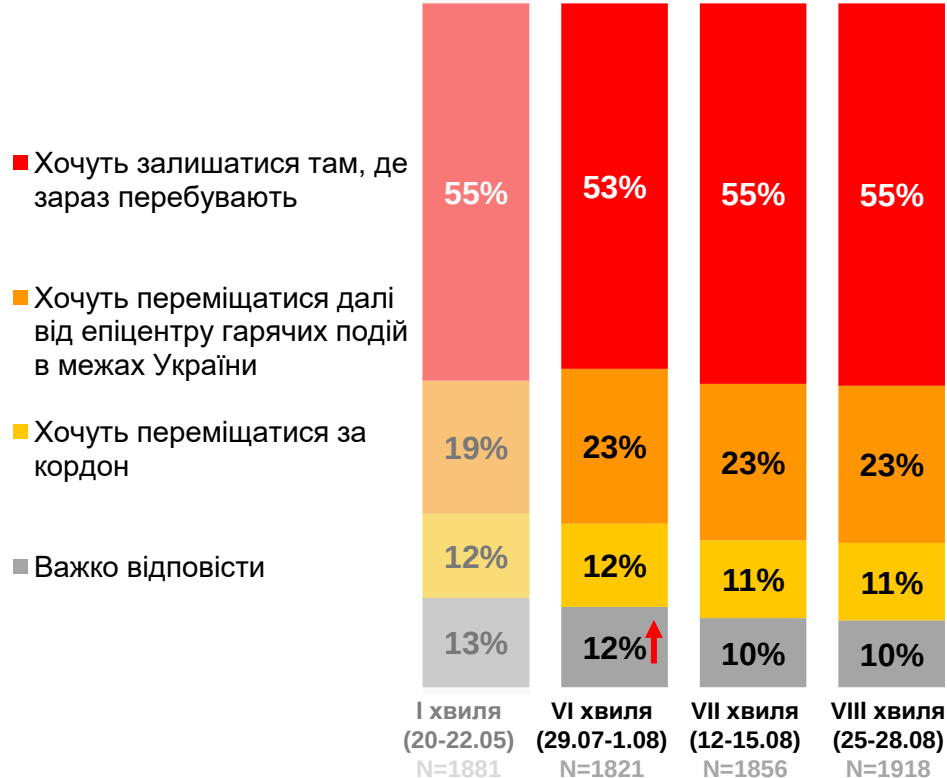
Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

РЕЛОКАЦІЯ У РАЗІ ЗАГОСТРЕННЯ СИТУАЦІЇ. БАЖАННЯ ТА МОЖЛИВОСТІ

Міграційні настрої у разі загострення ситуації в цілому без змін – дещо більше половини опитаних хочуть залишатися там, де зараз перебувають. Ще четверта частина (23%) хоче мігрувати по Україні і 11% декларують свою готовність переїхати за кордон. Щодо можливостей для релокації, то 43% не мають цієї можливості, а 32% стверджують, що мають можливість переміщатися по Україні (в поточній хвилі відбулося значуще зростання цієї групи людей).

У разі загострення ситуації

хочуть...

Можливості переміщення у разі загострення ситуації

База: респонденти, що залишилися в Україні

Чи маєте Ви бажання у разі загострення переміщатися далі, виїжджати за кордон або залишатися там, де зараз перебуваєте?

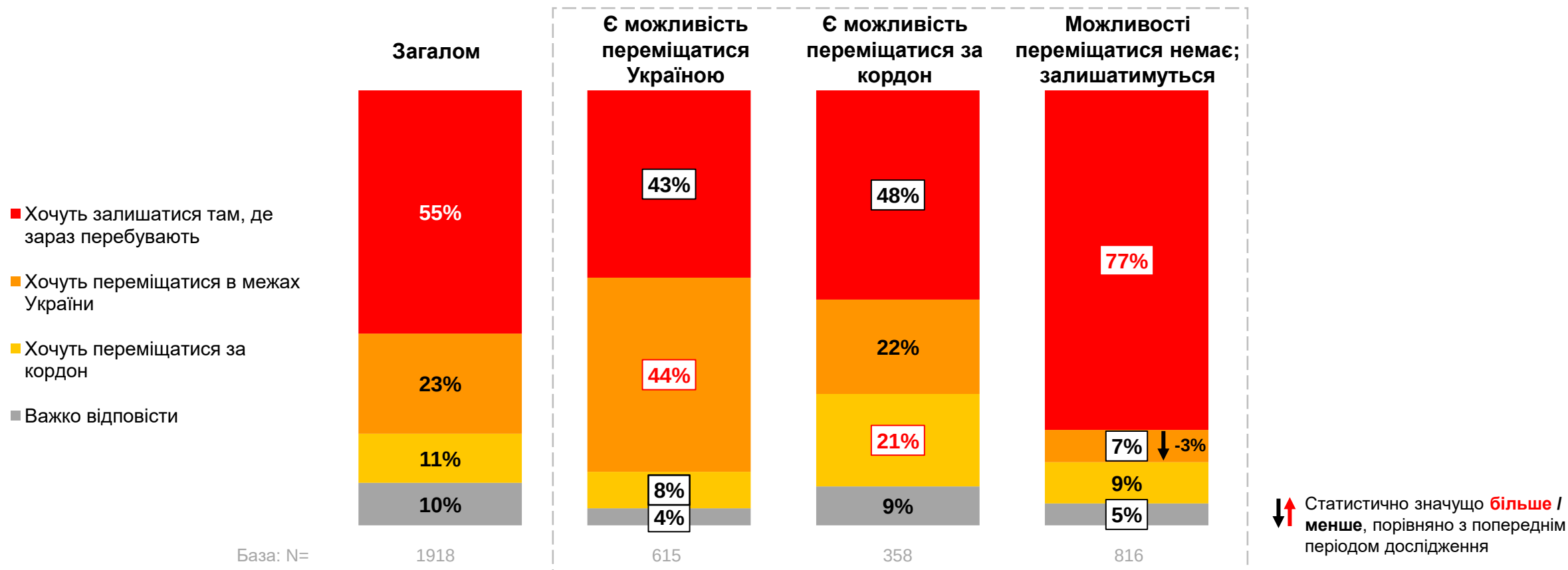
Чи маєте Ви можливість у разі загострення переміщатися далі, виїжджати за кордон або залишатися там, де зараз перебуваєте?

↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

РЕЛОКАЦІЯ У РАЗІ ЗАГОСТРЕННЯ СИТУАЦІЇ. БАЖАННЯ

за МОЖЛИВОСТЯМИ

У поточній хвилі не спостерігається значущих відмінностей щодо бажання релокації в залежності від наявних можливостей.

База: респонденти, що залишилися в Україні

Чи маєте Ви бажання у разі загострення переміститися далі, виїжджати за кордон або залишатися там, де зараз перебуваєте?

Чи маєте Ви можливість у разі загострення переміститися далі, виїжджати за кордон або залишатися там, де зараз перебуваєте?

 Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

РЕЛОКАЦІЯ У РАЗІ ЗАГОСТРЕННЯ СИТУАЦІЇ. БАЖАННЯ ТА МОЖЛИВОСТІ

за міграційним статусом

У структурі тих, переїхав в межах України, збільшилася частка осіб, які хочуть залишитися на поточному місці перебування (з 36% до 42%), та зменшилася частка тих, хто має можливість переміститися за кордон (з 20% до 15%). Серед опитаних загалом та тих, хто залишився вдома, зросла частка тих, хто має можливість переміститися в межах України у разі загострення ситуації. Загалом ВПО* частіше мають намір та можливість змінити своє місце проживання в межах України у разі загострення ситуації.

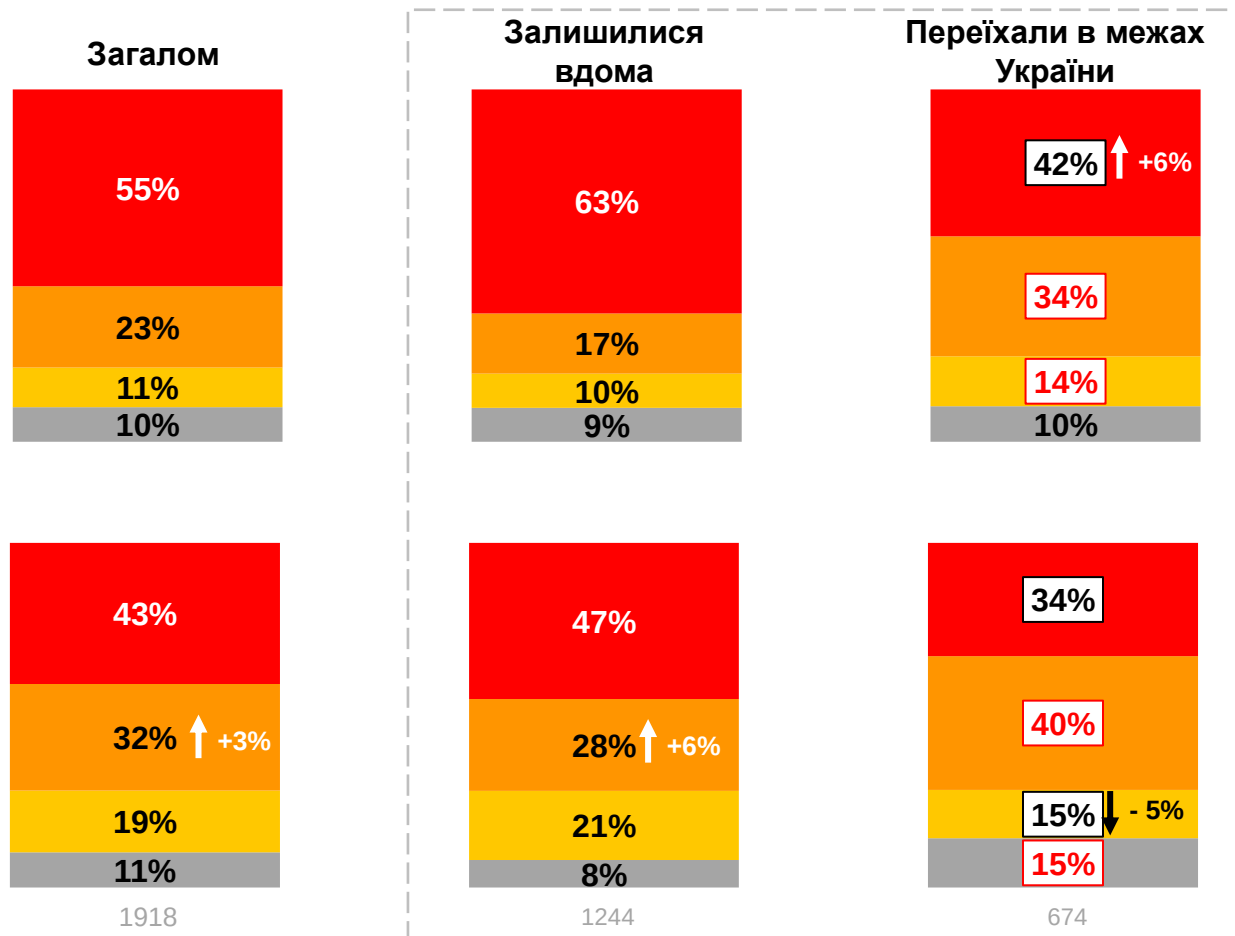
У разі загострення ситуації

хочуть...

- Хочуть залишатися там, де зараз перебувають
- Хочуть переміститися в межах України
- Хочуть переміститися за кордон
- Важко відповісти

Можливості переміщення у разі загострення ситуації

- Не мають можливості куди-небудь переміститися; залишаються там, де зараз перебувають
- Мають можливість переміститися далі від епіцентру гарячих подій в межах України
- Мають можливість переміститися за кордон
- Важко відповісти

*ВПО – внутрішньо переміщені особи

База: респонденти, що залишилися в Україні

Чи маєте Ви бажання / можливість у разі загострення переміститися далі, виїжджати за кордон або залишатися там, де зараз перебуваєте?

Статистично значущі відмінності **вище / нижче** для тих, хто переїхав в межах України, порівняно тими, хто залишився вдома

Статистично значущо **більше / менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

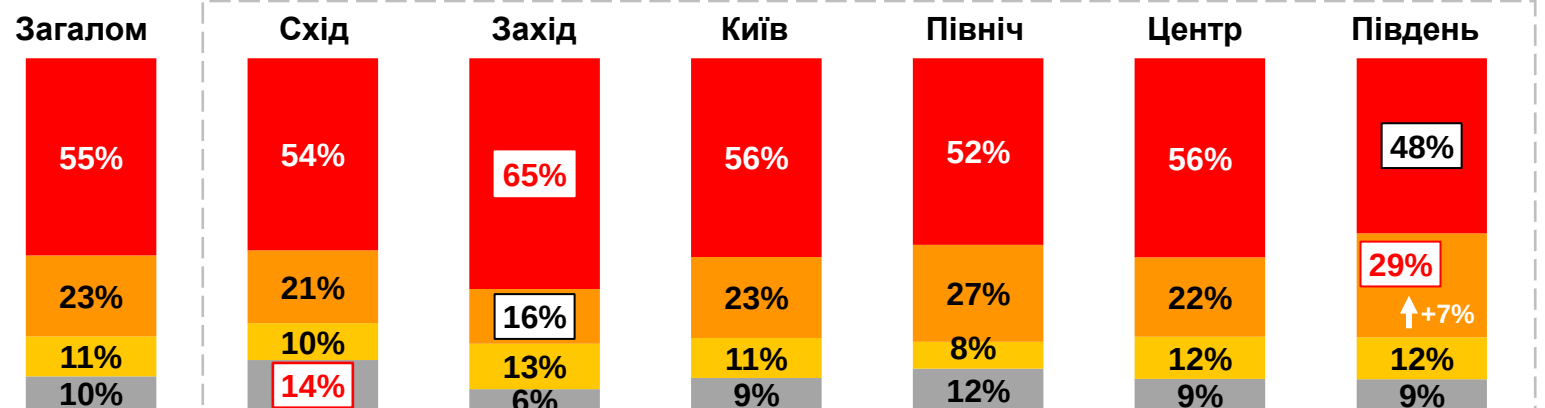
РЕЛОКАЦІЯ У РАЗІ ЗАГОСТРЕННЯ СИТУАЦІЇ. БАЖАННЯ ТА МОЖЛИВОСТІ

у регіональному розрізі

Щодо міграційних настроїв у разі загострення ситуації в розрізі регіонів, то значуще більша частина жителів Західного регіону хоче залишатися на своїх місцях (65% vs 55%), тоді як серед жителів Півдня частка таких опитаних значущо менше (48% vs 55%) і серед цієї групи фіксуємо зростання частки тих, хто готовий переміститися по Україні (+7% до попередньої хвилі).
Щодо можливостей релокації, то, порівняно з попередньою хвилею, значущо зросла частка тих, хто має можливість переміститися по Україні серед жителів Центрального, Південного та Західного регіонів.

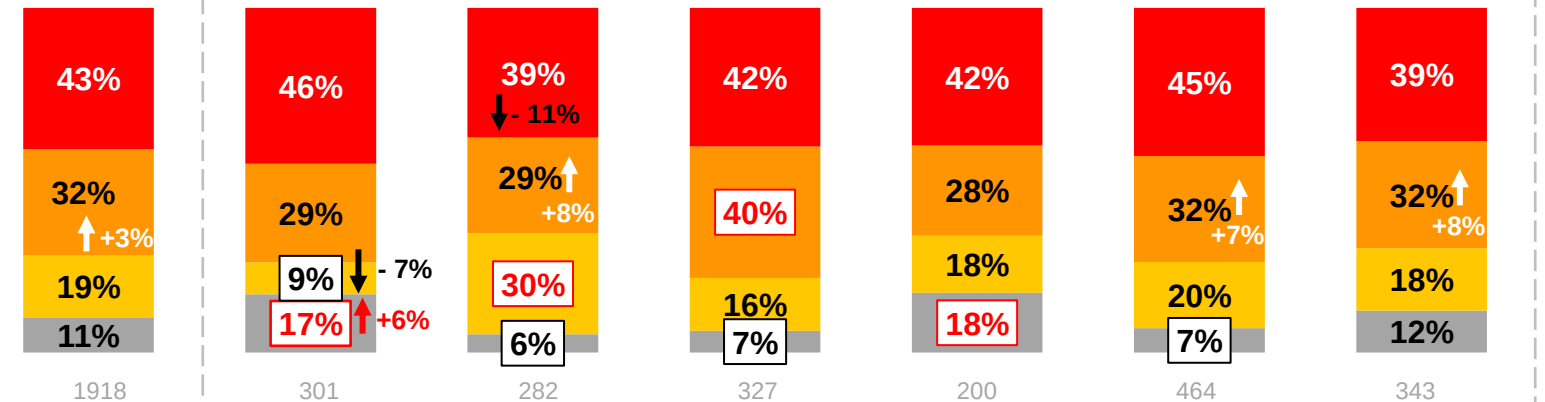
У разі загострення ситуації хочуть...

- Хочуть залишатися там, де зараз перебувають
- Хочуть переміститися в межах України
- Хочуть переміститися за кордон
- Важко відповісти

Можливості переміщення у разі загострення ситуації

- Не мають можливості куди-небудь переміститися; залишаться там, де зараз перебувають
- Мають можливість переміститися далі від епіцентру гарячих подій в межах України
- Мають можливість переміститися за кордон
- Важко відповісти

База: респонденти, що залишилися в Україні

Чи маєте Ви бажання / можливість у разі загострення переміститися далі, виїжджати за кордон або залишатися там, де зараз перебуваєте?

Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

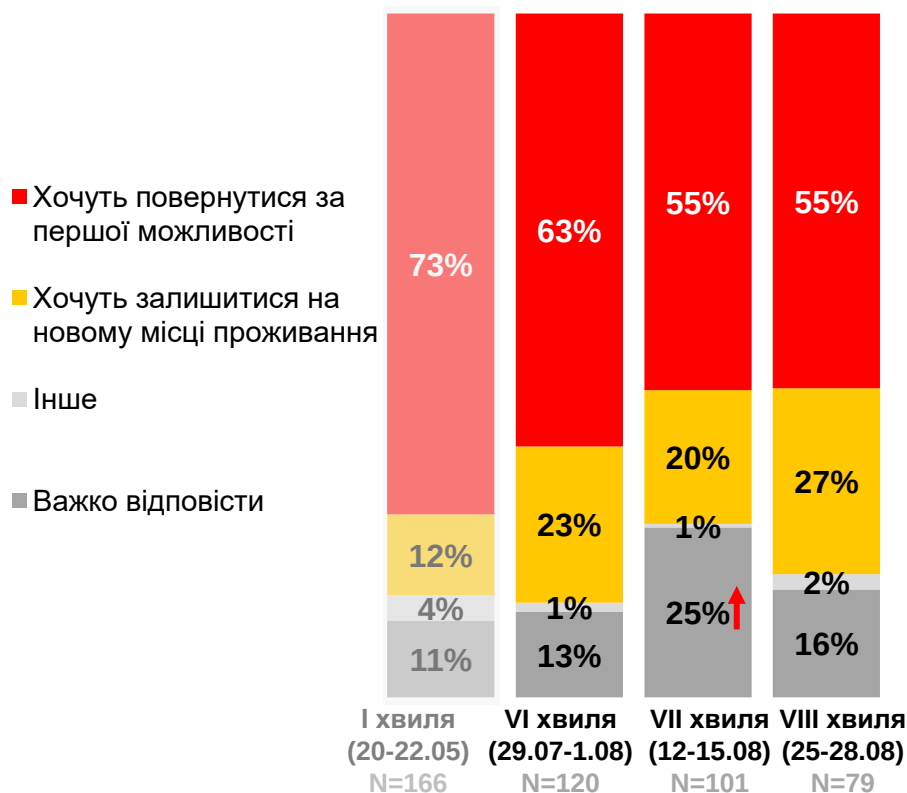

Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

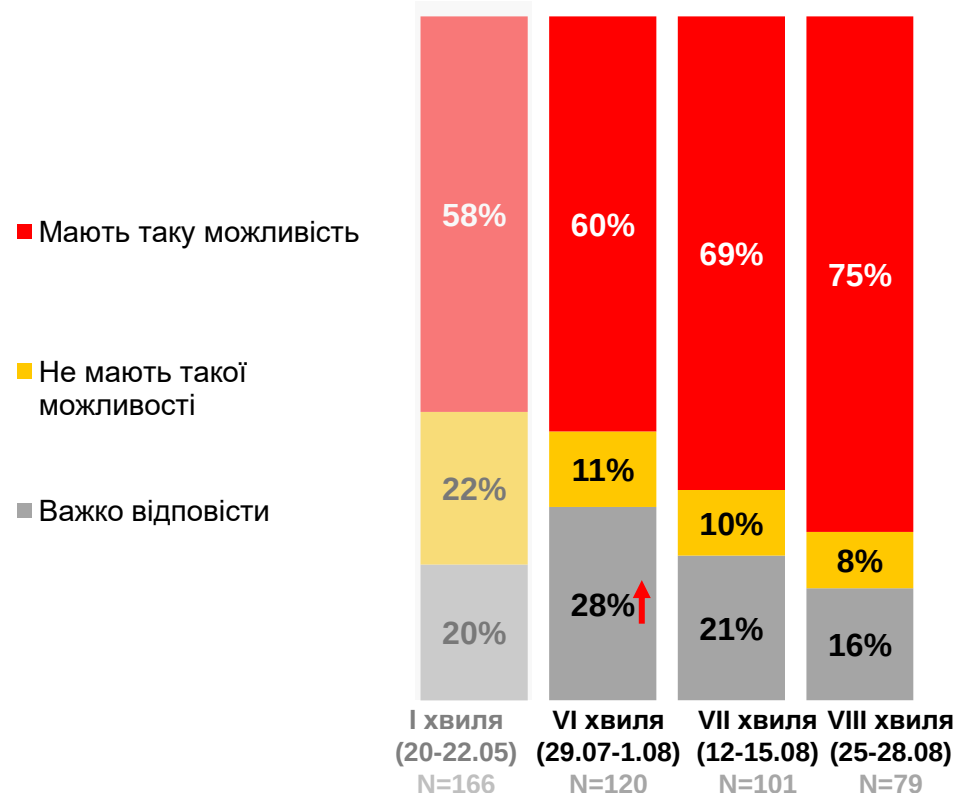
БАЖАННЯ ЩОДО ПОВЕРНЕННЯ З-ЗА КОРДОНУ ТА МОЖЛИВІСТЬ ТАМ ЗАЛИШИТИСЯ

Порівняно з попередньою хвилею дослідження, у поточній хвилі не відбулося значущих змін у питаннях бажання повернутися з-за кордону та можливості там залишитися. Загалом про бажання повернутися в Україну за першої можливості зазначають 55% опитаних, тоді як 27% прагнуть залишитися на новому місці проживання. 75% опитних мають можливість залишитися проживати за кордоном, а 8% - не мають.

Бажання щодо повернення з-за кордону

Можливість там залишитися

База: респонденти, що переїхали за кордон і ще не повернулися
Чи маєте Ви бажання повернутися з-за кордону назад до України?
Чи маєте Ви можливість залишитися проживати за кордоном?

↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

ДРАЙВЕРИ ПОВЕРНЕННЯ В УКРАЇНУ

Найпопулярнішими ТОП-3 драйверами повернення додому серед зовнішніх мігрантів є безпечна ситуація у місці проживання (дещо знизилася згадування порівняно з попередньою хвилею, але так само залишається найчастіше згадуваною), повернення до звичного життя та наявність оплачуваної роботи.

	V хвиля (14-18.07) N=116	VI хвиля (29.07-1.08) N=120	VII хвиля (12-15.08) N=101	VIII хвиля (25-28.08) N=79
Безпека у моєму населеному пункті	44%	59% ↑	74% ↑	58% ↓
Повернення додому, до звичного життя	44%	50%	53%	50%
Наявність оплачуваної роботи в Україні	36%	35%	50% ↑	47%
Наявність житла в Україні	33%	36%	51% ↑	37%
Бажання жити та розвиватися в Україні	41%	30%	33%	33%
Любов до України	37%	26%	39% ↑	32%
Наявність перспектив для розвитку в Україні	22% ↓	36% ↑	33%	30%
Возз'єднання з сім'єю	31% ↓	25%	35%	27%
Кращий доступ до медичного обслуговування в Україні	20%	19%	29%	20%
Відновлення роботи бізнесу в Україні	16%	16%	15%	18%
Менша вартість життя в Україні	18%	21%	30%	16% ↓
Кращий доступ до шкільної освіти в Україні*	9%	6%	10%	9%
Кращий доступ до вищої освіти в Україні*	7%	2%	8%	6%

*Альтернативи були додані у V хвилі, замість «Кращий доступ до освіти в Україні»

База: респонденти, що переїхали за кордон і ще не повернулися

Які обставини заохочували б Вас повернутися в Україну?

 Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

БАР'ЄРИ ПОВЕРНЕННЯ В УКРАЇНУ

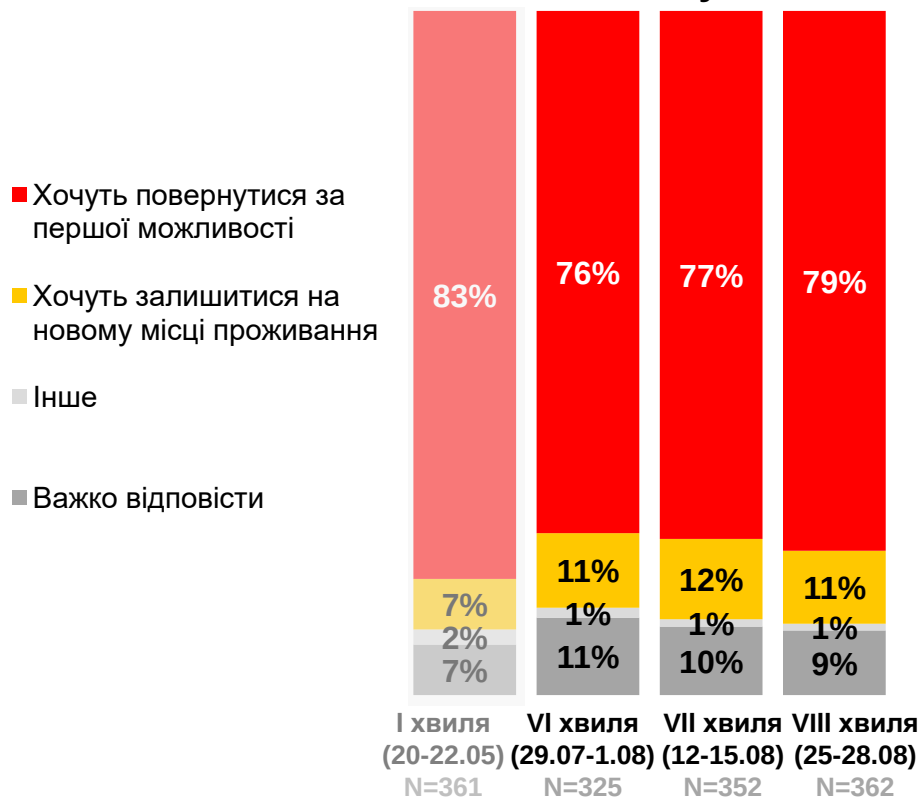
Щодо основних перешкод повернення в Україну, то ситуація без значущих змін. Основні стримувальні фактори - це відсутність умов для безпечного життя (66% обрали цю причину), відсутність оплачуваної роботи (37%), та кращі умови для життя в країні, в якій перебувають (28%).

	V хвиля (14-18.07) N=116	VI хвиля (29.07-1.08) N=120	VII хвиля (12-15.08) N=101	VIII хвиля (25-28.08) N=79
Відсутність умов для безпечного життя в Україні	65% ↓	65% ↑	79%	66%
Відсутність оплачуваної роботи в Україні	30%	30%	51%	37%
Кращі умови для життя в країні, де я перебуваю	25% ↑	25%	31%	28%
Відсутність / втрата житла в Україні	19%	10%	17%	17%
Наявність оплачуваної роботи в країні, де я перебуваю	10%	9%	27% ↑	16%
Наявність перспектив для розвитку за кордоном	9%	17%	19% ↑	15%
Відсутність можливості повторного виїзду за кордон	17%	19%	18%	13%
Відсутність доступу до якісної медицини в Україні	9%	5%	5%	9%
Відсутність доступу до отримання якісної освіти в Україні	10%	9%	5%	6%
Наявність житла в країні, де я перебуваю	5%	10%	10%	5%

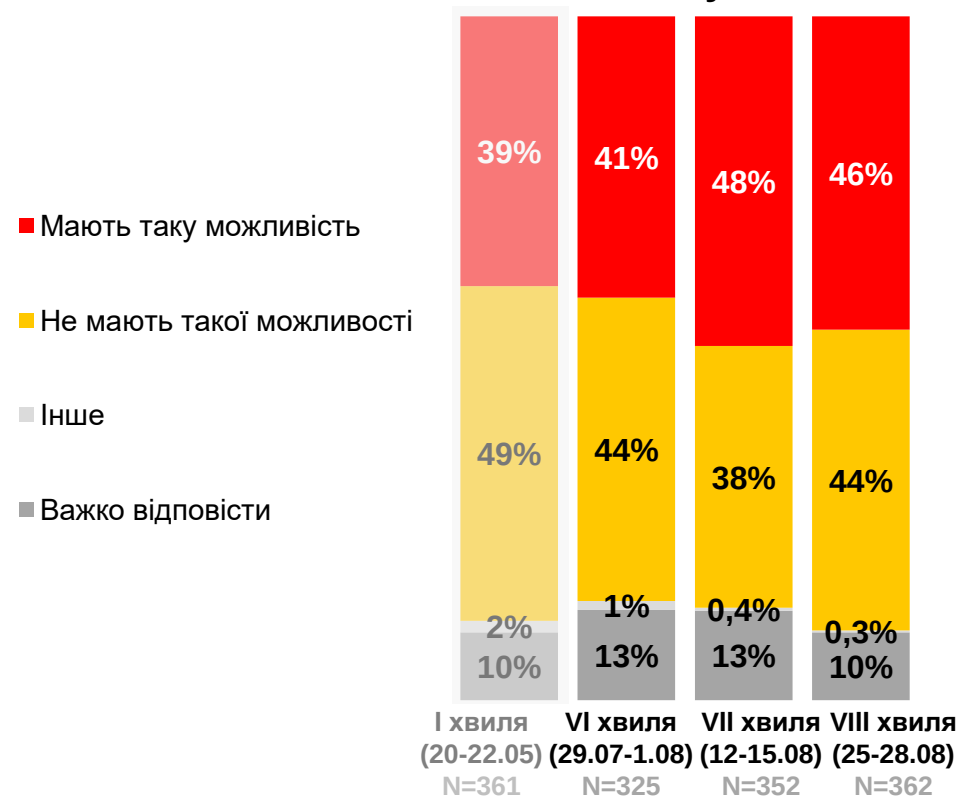
БАЖАННЯ ВПО* ЩОДО ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ І МОЖЛИВІСТЬ ЗАЛИШИТИСЯ НА НОВОМУ МІСЦІ

Без значущих змін у восьмій хвилі дослідження залишився розподіл відповідей щодо бажання ВПО* змінити поточне місце проживання. Так, 79% хочуть повернутися додому за першої можливості, а 11% – залишитися проживати на новому місці. Розподіл відповідей щодо наявності можливості залишитися проживати на новому місці також значущо не змінився – близько половини (46%) мають таку можливість, і майже стільки ж (44%) стверджують, що її не мають.

Бажання щодо повернення додому

Можливість залишитися на новому місці

*ВПО – внутрішньо переміщені особи

База: респонденти, що переїхали у межах України і ще не повернулися

Чи маєте Ви бажання повернутися на своє постійне місце проживання у разі припинення там бойових дій?

Чи маєте Ви можливість залишитися проживати на своєму новому місці проживання у разі припинення бойових дій на Вашому постійному місці проживання?

↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

ЗАЛУЧЕНІСТЬ ДО ВІЙСЬКОВОЇ ТА ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Без значущих змін у восьмій хвилі залишається рівень залученості членів родин респондентів до Збройних сил та сил Територіальної оборони – 23% та 15%. Також без змін залишився рівень власної участі опитаних у волонтерській діяльності – 18%.

База: всі респонденти

Чи хтось із Вашої сім'ї служить наразі в Збройних силах України? | Чи хтось із Вашої сім'ї служить наразі в силах Територіальної Оборони? | Чи долучені Ви наразі до волонтерської діяльності?

↓↑ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

ВПЛИВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ НА ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ*

*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18+ років, які користуються смартфонами

НАЙБІЛЬШІ ПОТРЕБИ

У восьмій хвилі рейтинг потреб, що найбільше відчувають респонденти та їхні сім'ї, є без змін відносно попередньої хвилі. Більше половини опитаних відчувають потребу у грошах (66%), а близько третини – у доступі до роботи (33%).

↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

НАЙБІЛЬШІ ПОТРЕБИ

за міграційним статусом

Потреби за міграційним статусом залишаються на рівні попередньої хвилі. Внутрішні мігранти відчувають більшу потребу у фінансах, роботі, продуктах, місці проживання та доступі до медичного обслуговування. Порівняно з попередньою хвилею, серед них зростає кількість осіб, що потребують грошей. Зовнішні мігранти також значуще частіше вказують на потребу у житлі, але їх менше турбують фінансові питання, в тому числі доступ до продуктів харчування, а також можливість виїхати за кордон.

	Загалом	Залишилися вдома*	Переїхали в межах України	Переїхали за кордон
Гроші	66%	65%	71% ↑ +5%	44%
Доступ до роботи	33%	28%	44%	30%
Безпечне місце проживання	27%	25%	31%	23%
Продукти	23%	21%	27%	10%
Можливість виїхати за кордон	17%	16%	20%	7%
Медикаменти	14%	14%	14%	14%
Житло	14%	6%	26%	24%
Доступ до медичного обслуговування	12%	10%	16%	15%
Доступ до освіти	11%	10%	12%	12%
База: N=	2060	1244	674	142

*"Вдома" тут означає населений пункт, де знаходиться / знаходилося постійне місце проживання респондента

База: всі респонденти

У чому Ви чи Ваша родина відчуває якнайбільше потреби на сьогодні?

 Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

 Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно 24 з попереднім періодом дослідження

НАЙБІЛЬШІ ПОТРЕБИ

у регіональному розрізі

Порівняно з сьомою хвилею, серед вихідців зі Західного регіону зростає потреба виїхати за кордон, водночас вихідці з Північного регіону відчують меншу потребу у «даху» над головою, а вихідці з Центрального регіону – у продуктах харчування. Найбільшу кількість потреб відчують вихідці зі Східного та Південного регіонів.

	Загалом	Схід	Захід	Київ	Північ	Центр	Південь
Гроші	66%	74%	62%	60%	67%	63%	69%
Доступ до роботи	33%	47%	25%	32%	37%	25%	39%
Безпечне місце проживання	27%	35%	22%	26%	23%	20%	37%
Продукти	23%	34%	19%	20%	22%	19% ↓ -5%	24%
Можливість виїхати за кордон	17%	16%	20% ↑ +7%	16%	10%	15%	21%
Медикаменти	14%	18%	13%	10%	6%	12%	22%
Житло	14%	33%	9%	11%	5% ↓ -6%	10%	15%
Доступ до медичного обслуговування	12%	17%	9%	13%	5%	10%	16%
Доступ до освіти	11%	14%	7%	11%	12%	12%	9%
База: N=	2060	325	314	355	211	495	359

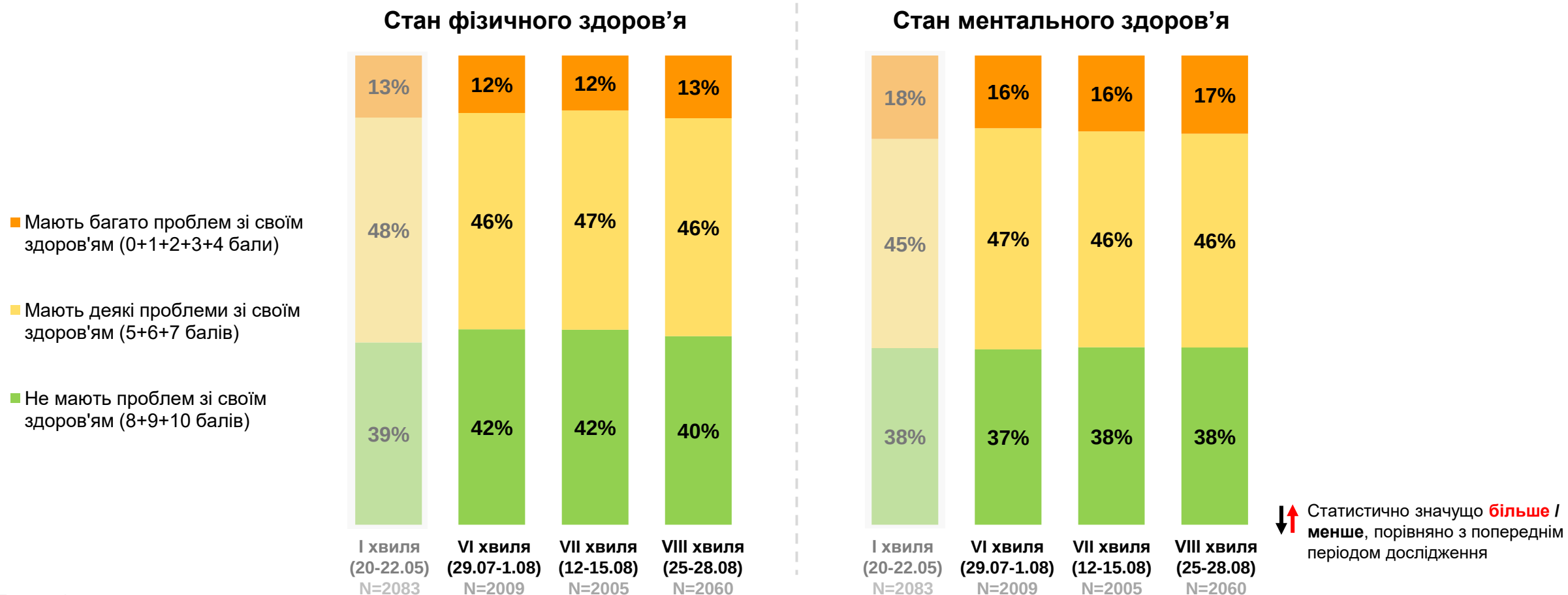
База: всі респонденти
У чому Ви чи Ваша родина відчуває якнайбільше потреби на сьогодні?

Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

СУБ'ЄКТИВНА ОЦІНКА СТАНУ ЗДОРОВ'Я

Суб'єктивні оцінки стану фізичного та ментального здоров'я залишилися без змін відносно попередньої хвилі: близько половини (46%) опитаних мають певні проблеми, більше третини (40% та 38%) позитивно оцінюють свій стан, а 13% та 17% відповідно – мають багато проблем (за власною декларацією).

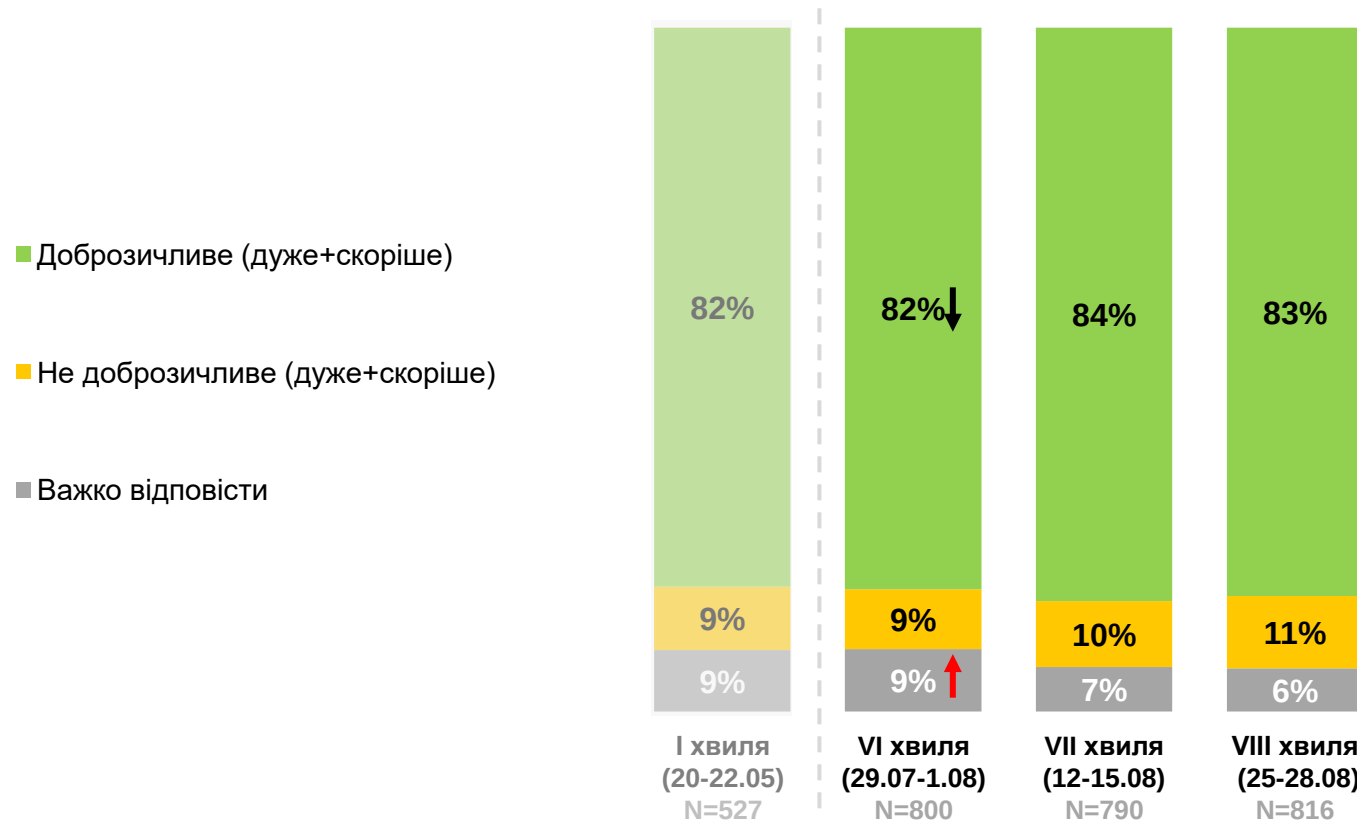

База: всі респонденти

Оцініть, будь ласка, стан свого фізичного здоров'я. Дайте відповідь за шкалою від 0 до 10, де 0 означає 'з моїм фізичним здоров'ям багато проблем', а 10 - 'з моїм фізичним здоров'ям взагалі немає проблем'. Оцініть, будь ласка, стан свого психічного (ментального) здоров'я. Дайте відповідь за шкалою від 0 до 10, де 0 означає 'з моїм психічним здоров'ям багато проблем', а 10 - 'з моїм психічним здоров'ям взагалі немає проблем'.

СТАВЛЕННЯ МІСЦЕВОГО НАСЕЛЕННЯ

Оцінка ставлення місцевого населення у населеному пункті, куди респонденти змушені були переїхати через війну, залишається на високому рівні: 83% аудиторії, що змінювала своє місце проживання, оцінює ставлення місцевого населення до себе як скоріше або дуже доброзичливе. Значущих змін порівняно з попередньою хвилиною не зафіксовано.

↓↑ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

База: респонденти, що змінювали своє місце проживання

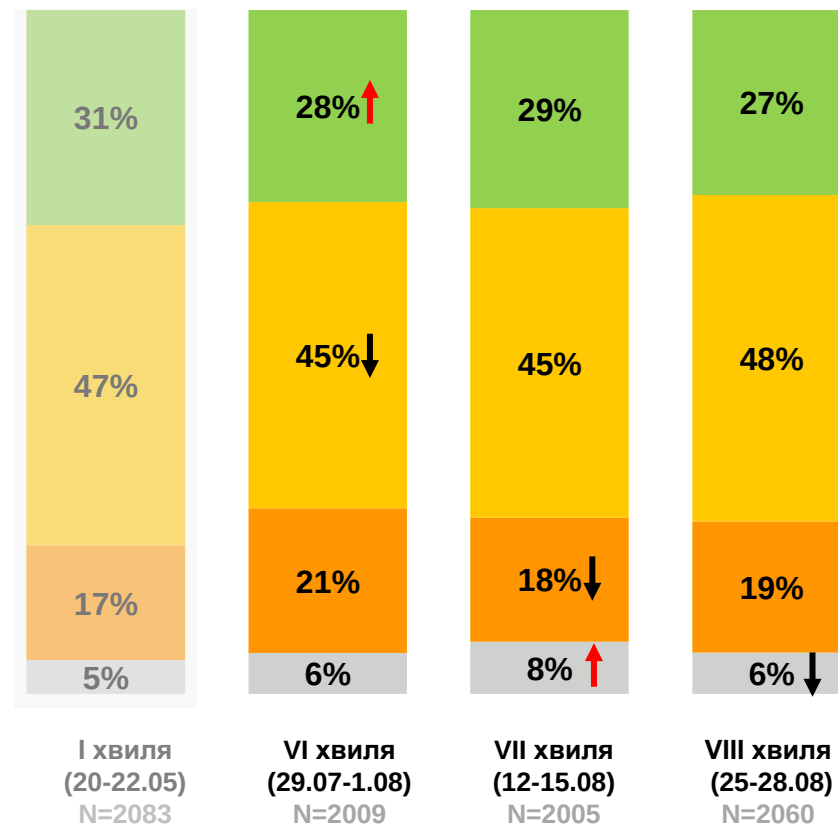
*У всіх, хвилях окрім першої, були опитані ті, хто залишився на новому місці проживання чи вже повернувся додому, у першій хвилі – лише тих, хто залишився на новому місці.

Як Ви оцінюєте ставлення до Вас місцевого населення у населеному пункті, куди Ви переїхали через війну?

ВІДЧУТТЯ БЕЗПЕКИ

Порівняно з сьомою хвилею, значущих змін у відчутті безпеки немає, окрім повернення частки тих, хто вагається з відповіддю, до показників 6 хвилі.

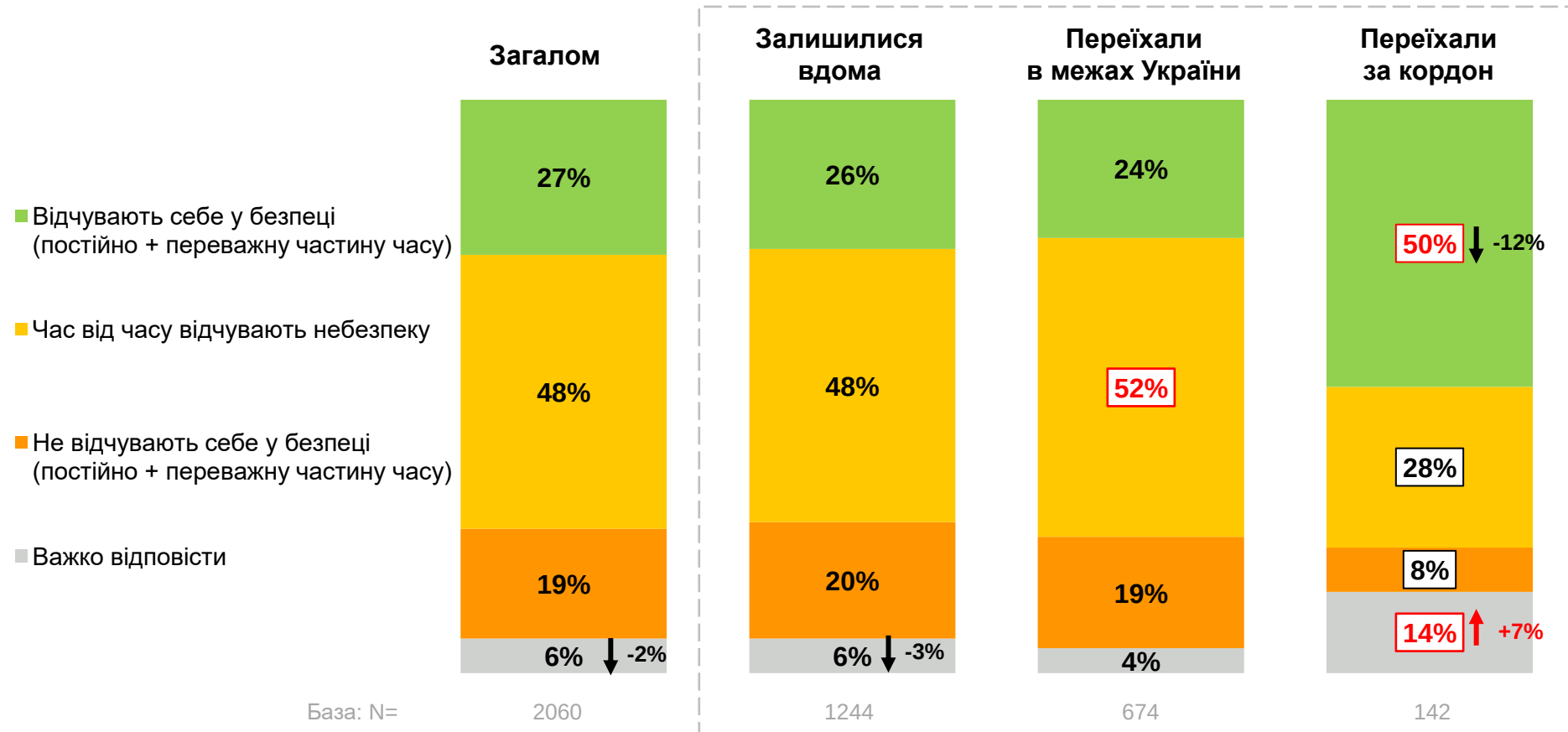
- Відчувають себе у безпеці
(постійно + переважну частину часу)
- Час від часу відчувають небезпеку
- Не відчувають себе у безпеці
(постійно + переважну частину часу)
- Важко відповісти

ВІДЧУТТЯ БЕЗПЕКИ

за міграційним статусом

Серед зовнішніх мігрантів значуще зменшився відсоток тих, хто відчують себе у безпеці, водночас збільшився відсоток тих, хто вагається з відповіддю. Частка останніх зменшилася у структурі групи тих, хто залишився вдома.

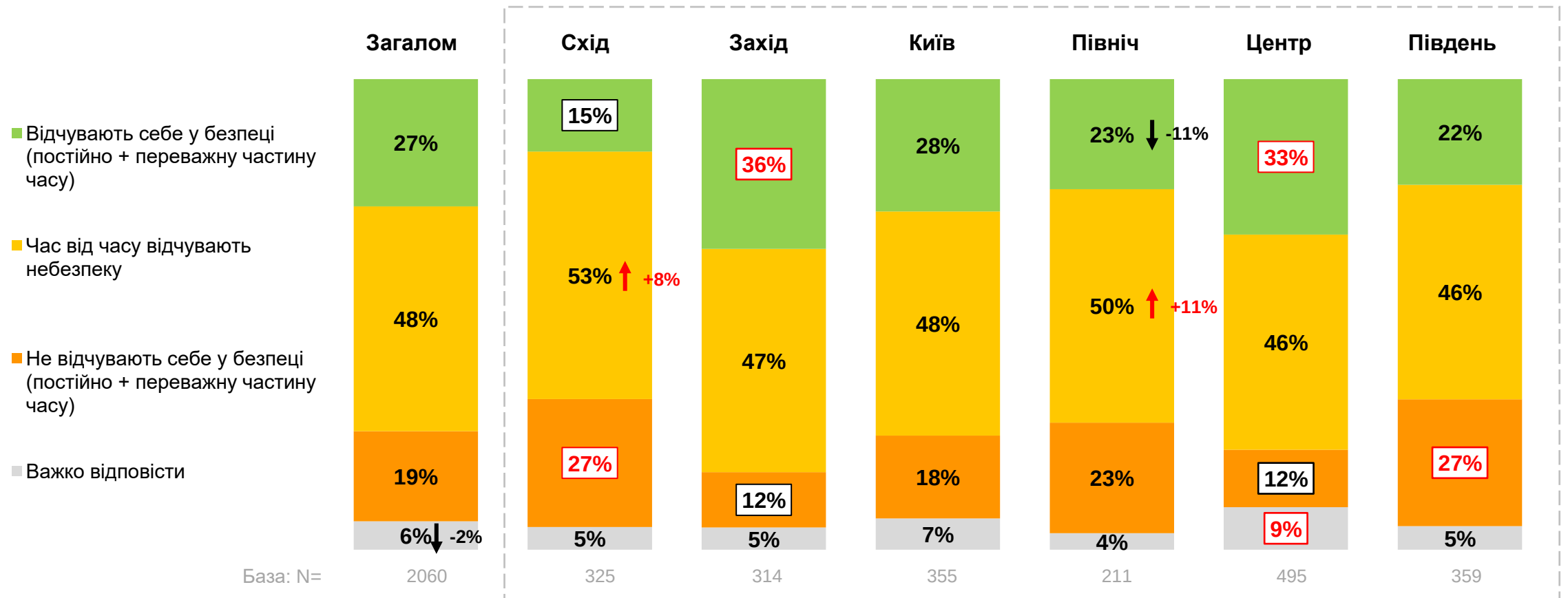
Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

ВІДЧУТТЯ БЕЗПЕКИ

у регіональному розрізі

Порівняно з попередньою хвилею, серед вихідців зі Східного та Північного регіону збільшився відсоток тих, хто час від часу відчуває небезпеку. Загалом, про відчуття безпеки значуще частіше зазначають вихідці з Західного та Центрального регіонів.

ПОТОЧНЕ МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ

Показники поточного місця проживання залишилися без змін відносно сьомої хвилі. 58% опитаних продовжують проживати у власному помешканні. Також популярними місцями є орендоване житло (18%) та житло родичів / знайомих (14%).

	I хвиля (20-22.05) N=2083	VI хвиля (29.07-1.08) N=2009	VII хвиля (12-15.08) N=2005	VIII хвиля (25-28.08) N=2060
У власному житлі	59%	58%	58%	58%
В орендованому житлі	16%	17%	18%	19%
У інших людей (родичів / друзів)	13%	13%	14%	14%
У незнайомих / малознайомих людей	4%	5%	3% ↓	3%
Кімната у гуртожитку, комуналці	4%	3%	3%	3%
У готелі / хостелі	2%	2%	2%	1%
В школі / дитячому садочку / мобільному місці проживання біженців	2%	1%	1%	1%

↓↑ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

ПОТОЧНЕ МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ

за міграційним статусом

Порівняно з попередньою хвилею зменшилась частка зовнішніх мігрантів, що проживають у незнайомих або малознайомих людей.

	Загалом	Залишилися вдома*	Переїхали в межах України	Переїхали за кордон
У власному житлі	58%	76%	31%	25%
В орендованому житлі	19%	12%	28%	38%
У інших людей (родичів / друзів)	14%	8%	23%	15%
У незнайомих / малознайомих людей	3%	0,4%	8%	6%↓ -7%
Кімната у гуртожитку, комуналці	3%	3%	5%	4%
У готелі / хостелі	1%	0,1%	2%	8%
В школі / дитячому садочку / мобільному місцю проживання біженців	1%	0,3%	2%	3%
База: N=	2060	1244	674	142

*"Вдома" тут означає населений пункт, де знаходиться/знаходилося постійне місце проживання респондента.

База: всі респонденти

Скажіть, будь ласка, де Ви зараз проживаєте:

Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

ПОТОЧНЕ МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ

у регіональному розрізі

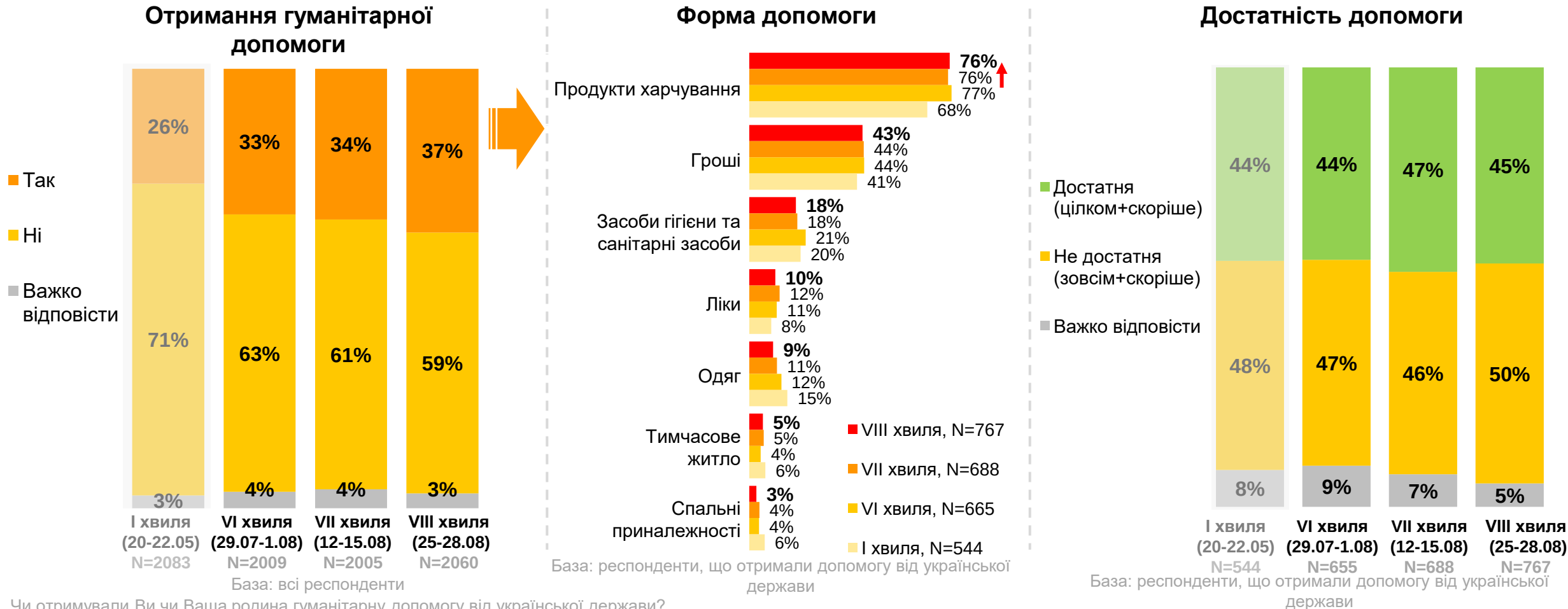
Найменший відсоток тих, хто проживає у власному житлі - серед вихідців зі Сходу, водночас серед них значуще більше тих, хто орендує житло або живе у інших людей (як знайомих, так і незнайомих). Порівняно з попередньою хвилею, зменшився відсоток тих, хто проживає у готелі / хостелі серед мешканців Сходу, та тих, хто проживає у незнайомих людей серед мешканців Півдня.

	Загалом	Схід	Захід	Київ	Північ	Центр	Південь
У власному житлі	58%	27%	71%	61%	67%	65%	56%
В орендованому житлі	19%	33%	14%	17%	16%	16%	19%
У інших людей (родичів / друзів)	14%	19%	10%	13%	10%	12%	16%
У незнайомих / малознайомих людей	3%	10%	2%	2%	2%	3%	1% ↓ -4%
Кімната у гуртожитку, комуналці	3%	5%	2%	5%	3%	2%	3%
У готелі / хостелі	1%	1% ↓ -3%	1%	1%	1%	1%	3%
В школі / дитячому садочку / мобільному місці проживання біженців	1%	3%		1%	0,5%		1%
База: N=	2060	325	314	355	211	495	359

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА ВІД **УКРАЇНСЬКОЇ** ДЕРЖАВИ

Відсоток респондентів, що отримують гуманітарну допомогу від української держави, поступово збільшується, але без значущих відмінностей з попередньою хвилею – 37%. Найбільш популярною формою допомоги є продукти харчування (76%) та гроші (43%). Отриману допомогу як достатню оцінюють 45% реципієнтів.

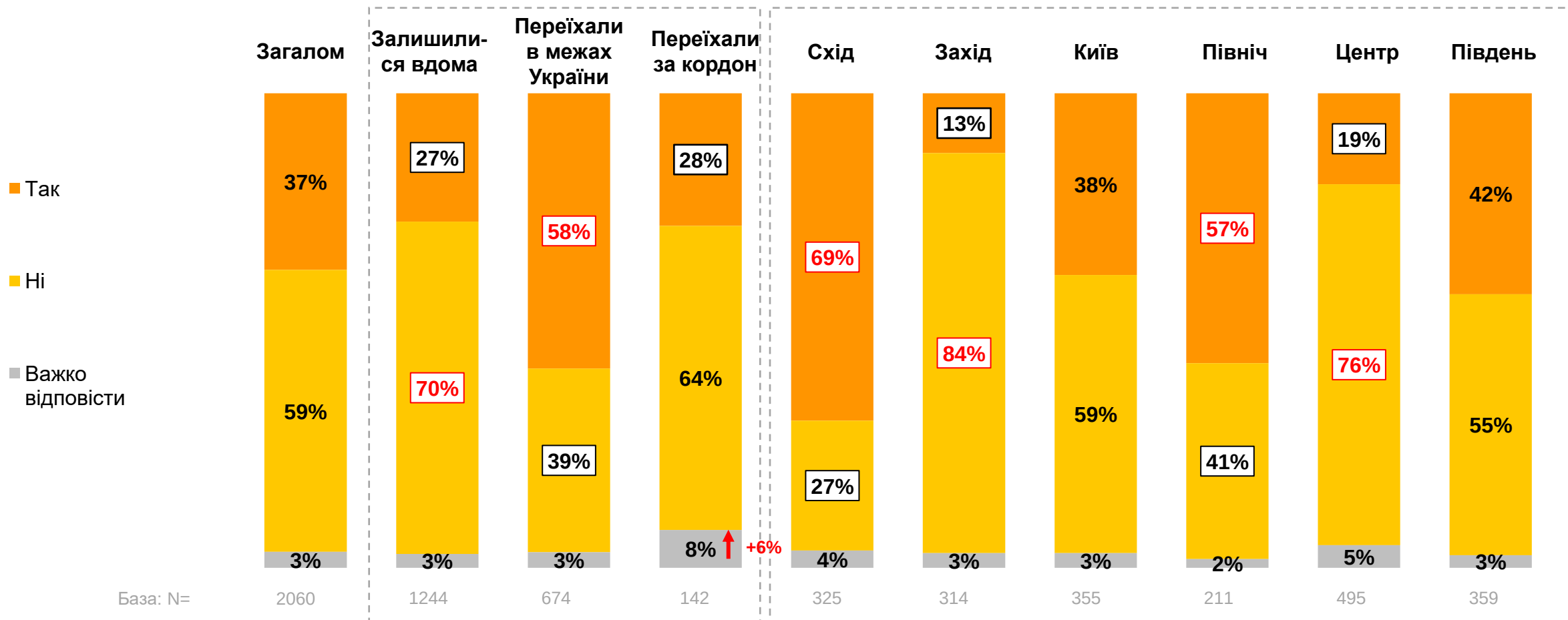
Чи отримували Ви чи Ваша родина гуманітарну допомогу від української держави?
Яку гуманітарну допомогу від української держави Ви чи Ваша родина отримали?
Як Ви оцінюєте надану Вам чи Вашій родині гуманітарну допомогу від української держави?

↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА ВІД **УКРАЇНСЬКОЇ** ДЕРЖАВИ

за міграційним статусом та регіоном

Значущих відмінностей у міграційних та регіональних групах, порівняно з попередньою хвилею, не зафіксовано. Переважно гуманітарну допомогу від української держави отримують ВПО, вихідці зі Східного та Північного регіону. Найменше реципієнтів серед групи зовнішніх мігрантів, тих, хто залишився вдома, а також серед вихідців із Західного та Центрального регіонів.

База: всі респонденти

Чи отримували Ви чи Ваша родина гуманітарну допомогу від української держави?

↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

□ Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

ФОРМА ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ, ОТРИМАНОЇ ВІД УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

за міграційним статусом та регіоном

Centre for
Economic
Recovery

Advanter

MOVING FORWARD
TOGETHER

Порівняно з попередньою хвилею, серед мешканців Сходу зменшилася частка осіб, що отримали допомогу від української держави у формі тимчасового житла. Загалом, ВПО значуще частіше отримували гроші, засоби гігієни, одяг, а зовнішні мігранти – тимчасовий прихисток.

	Загалом	Залишилися вдома	Переїхали в межах України	Переїхали за кордон	Схід	Захід	Київ	Північ	Центр	Південь
Продукти харчування	76%	79%	75%	64%	86%	61%	66%	87%	61%	77%
Гроші	43%	31%	52%	56%	57%	47%	51%	21%	35%	38%
Засоби гігієни та санітарні засоби	18%	11%	23%	20%	23%	18%	20%	13%	8%	18%
Ліки	10%	5%	13%	19%	7%	7%	5%	25%	4%	11%
Одяг	9%	2%	14%	17%	12%	13%	12%	9%	5%	4%
Тимчасове житло	5%	1%	7%	23%	4% ↓ -5%	31%	4%	4%	4%	3%
Спальні принадлежности	3%	0,3%	4%	8%	3%	4%	4%	1%	1%	2%
База: N=	767	337	391	40	224	40	136	120	95	152

* База недостатня для аналізу, розгляд на рівні тенденції

База: респонденти, що отримали допомогу від української держави

Яку гуманітарну допомогу від української держави Ви чи Ваша родина отримали?

Статистично значуще **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

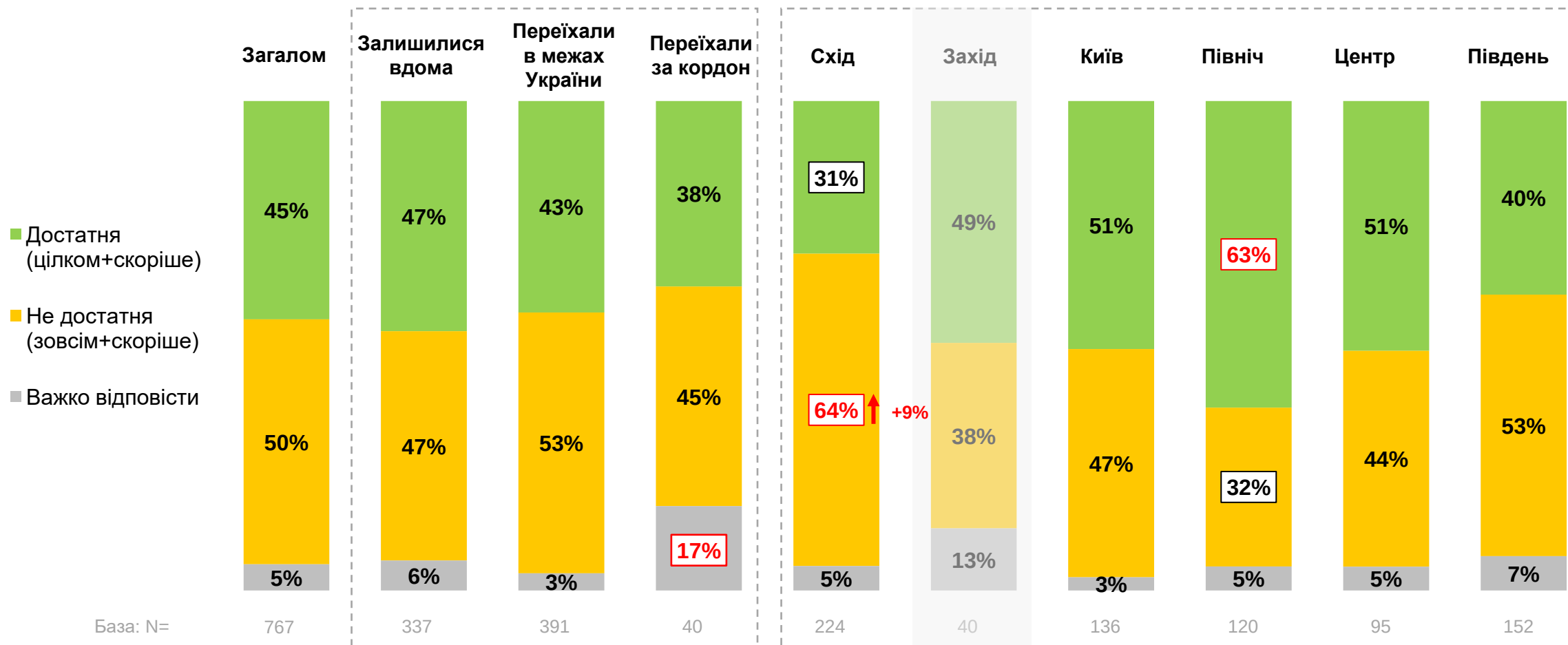

Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

ДОСТАТНІСТЬ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ, ОТРИМАНОЇ ВІД **УКРАЇНСЬКОЇ** ДЕРЖАВИ

за міграційним статусом та регіоном

Порівняно з попередньою хвилею, значуще більше вихідців зі Сходу України, що отримують гуманітарну допомогу від української держави, вважають її недостатньою.

* База недостатня для аналізу, розгляд на рівні тенденції

База: респонденти, що отримали допомогу від української держави

Як Ви оцінюєте надану Вам чи Вашій родині гуманітарну допомогу від української держави?

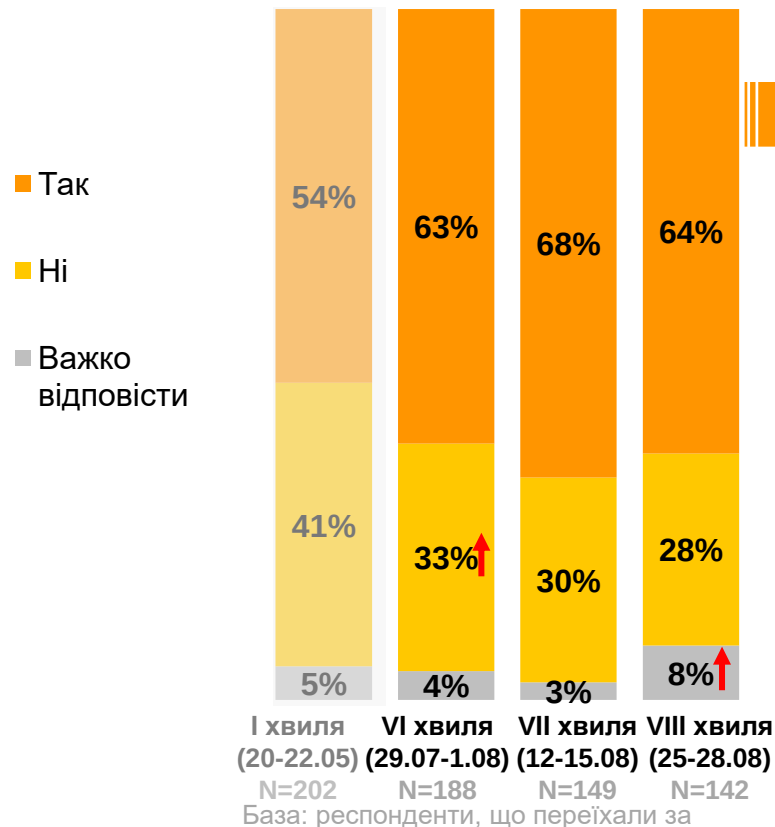
↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

□ Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** 37 для групи, порівняно з вибіркою загалом

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА ВІД ІНШИХ ДЕРЖАВ

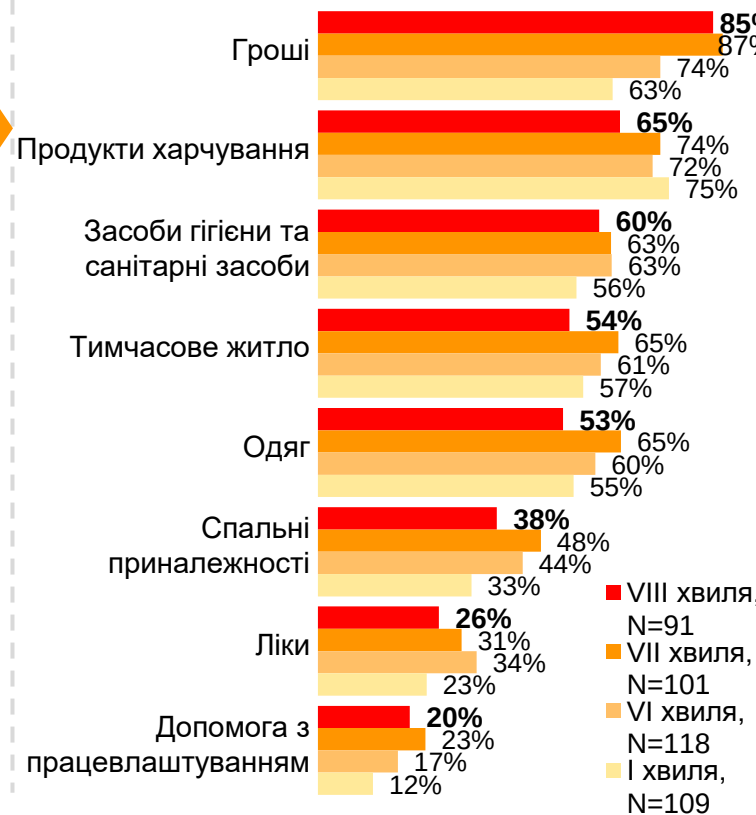
Серед тих, хто виїжджав за кордон, частка респондентів, що отримували гуманітарну допомогу від уряду країни, в якій вони знаходилися, залишилася без значущих змін та становить 64%. Серед тих, хто її отримував, 78% оцінили її як достатню (на рівні попередньої хвилі). Загалом, більше половини з них зазначає отримання грошей (85%), продуктів харчування (65%), засобів гігієни (60%), тимчасового житла (54%) та одягу (53%).

Отримання гуманітарної допомоги

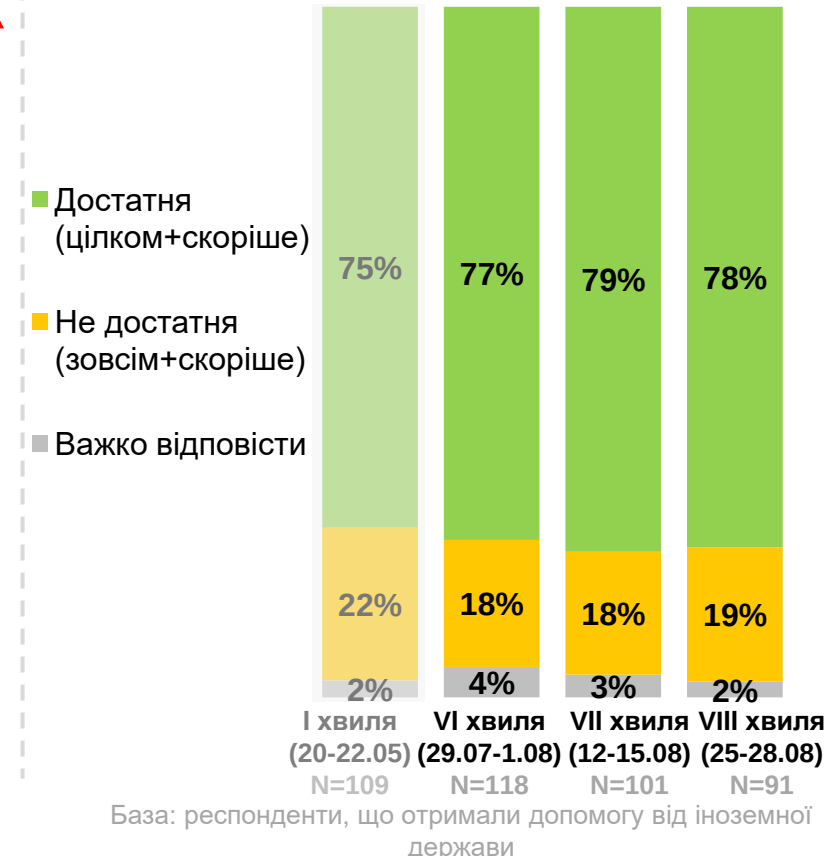

Чи отримували Ви чи Ваша родина гуманітарну чи фінансову допомогу від держави, де Ви проживаєте зараз? Яку гуманітарну допомогу Ви чи Ваша родина отримали від держави, де Ви проживаєте зараз? Як Ви оцінюєте надану Вам чи Вашій родині допомогу від держави, де Ви проживаєте?

Форма допомоги

Достатність допомоги

↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

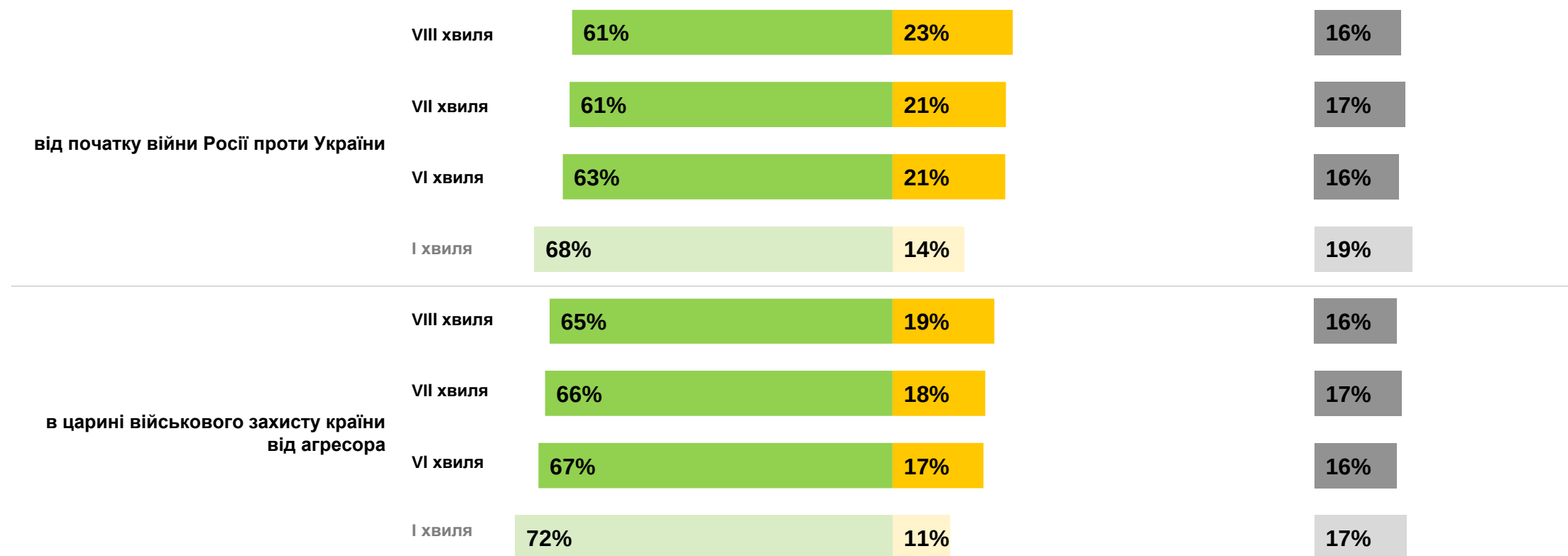
**СПРИЙНЯТТЯ
ПОВНОМАСШТАБНОЇ
ВІЙНИ З РОСІЄЮ**

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ...

У восьмій хвилі значущих змін в оцінці ефективності дій української влади як загалом після початку війни, так і в царині військового захисту не відбулося: більше половини респондентів вважає їх ефективними (61% та 65% відповідно). Найбільше так схильні вважати представники старшої вікової групи (55+).

Ефективні (дуже + скоріше) Неефективні (дуже + скоріше) Важко відповісти

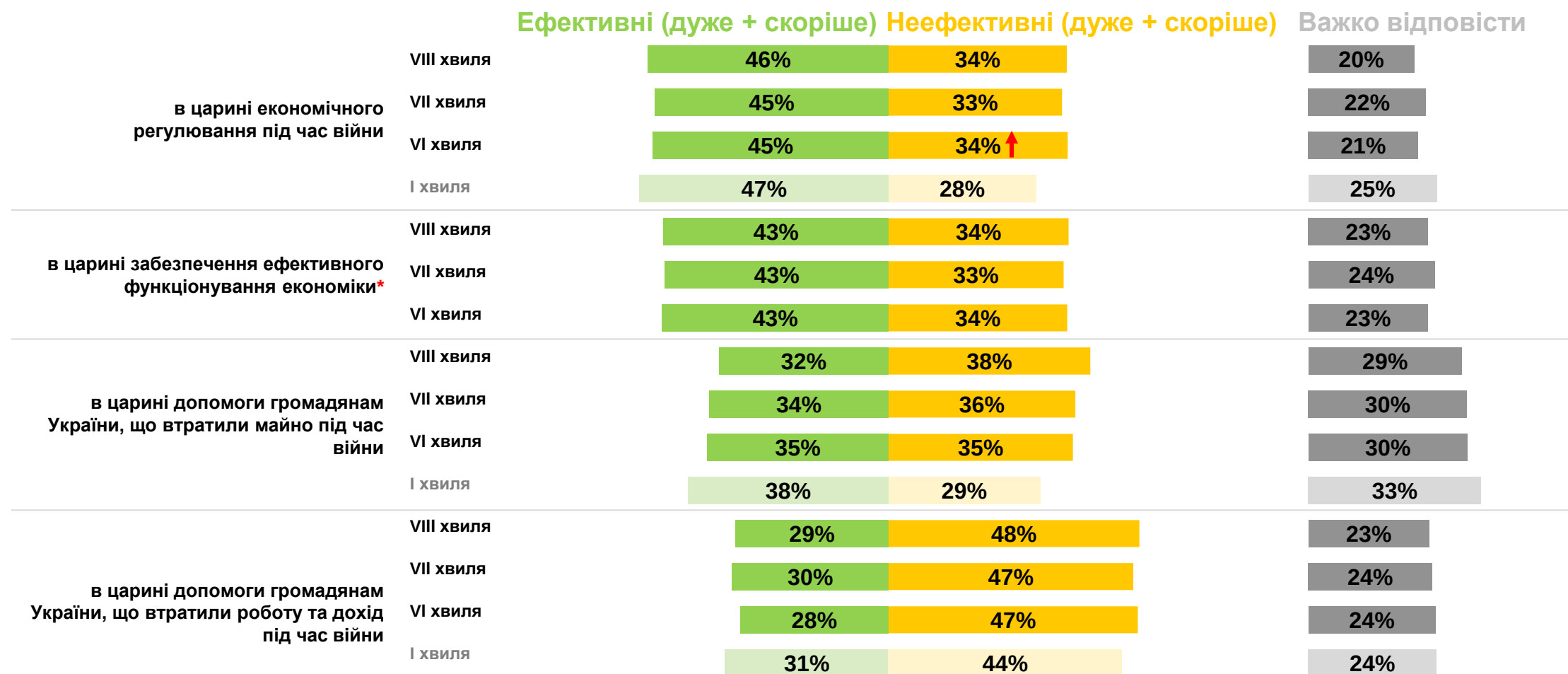
База: всі респонденти; I хвиля – N = 2083, VI хвиля – N = 2009, VII хвиля – N = 2005, VIII хвиля – N = 2060.

Наскільки ефективними Ви вважаєте дії української влади: від початку війни Росії проти України / в царині військового захисту країни від агресора?

↓↑ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження 40

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ...

Оцінка дій української влади у сферах економіки та допомоги громадянам загалом залишається без значущих змін. Зросла частка внутрішньо переміщених осіб, які вважають дії з допомоги тим, хто втратив майно, неефективними; у свою чергу серед вихідців зі Сходу зменшилася частка тих, хто вважає їх ефективними.

База: всі респонденти; I хвиля – N = 2083, VI хвиля – N = 2009, VII хвиля – N = 2005, VIII хвиля – N = 2060.

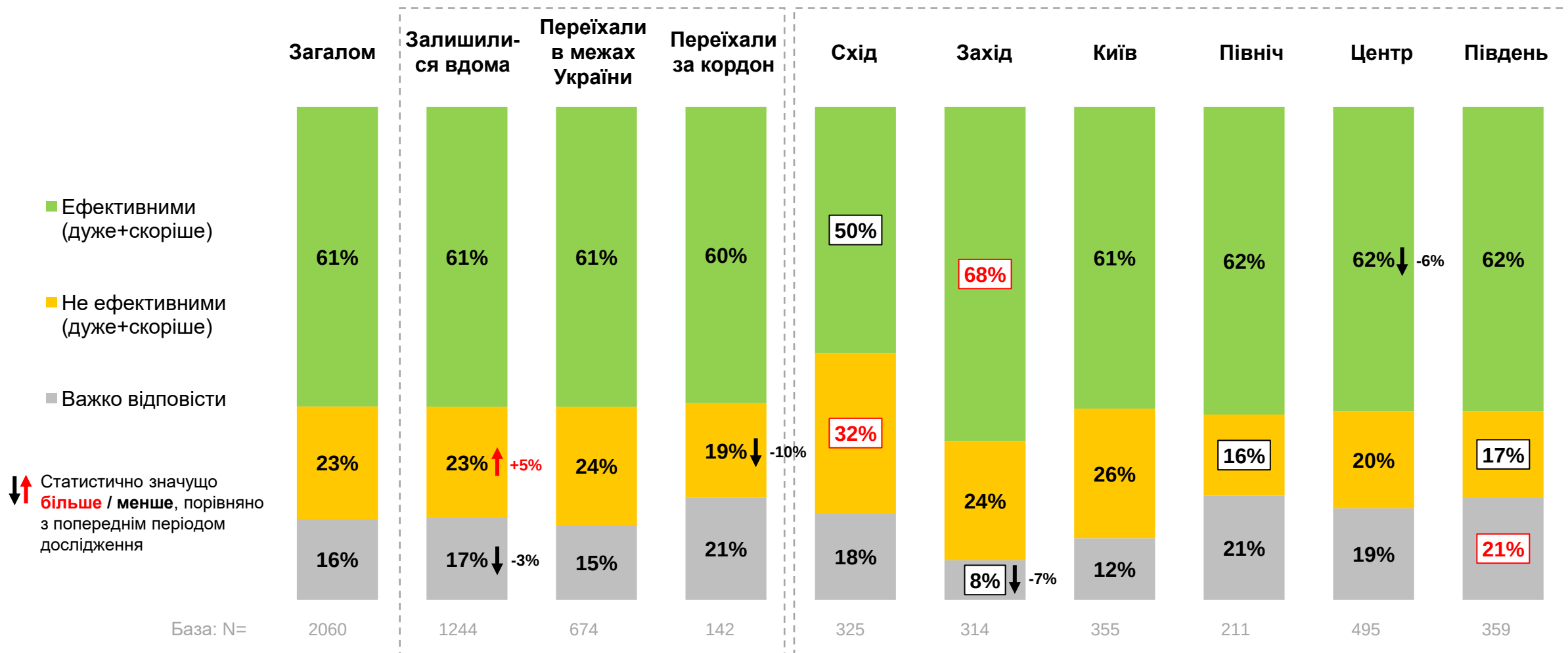
Наскільки ефективними Ви вважаєте дії української влади: в царині економічного регулювання під час війни / щодо забезпечення ефективного функціонування економіки / в царині допомоги громадянам України, що втратили майно під час війни / в царині допомоги громадянам України, що втратили роботу та дохід під час війни?

↑↓ Статистично значущо **більше / менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження 41

* Це питання було вперше внесено в анкету в п'ятій хвилі

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

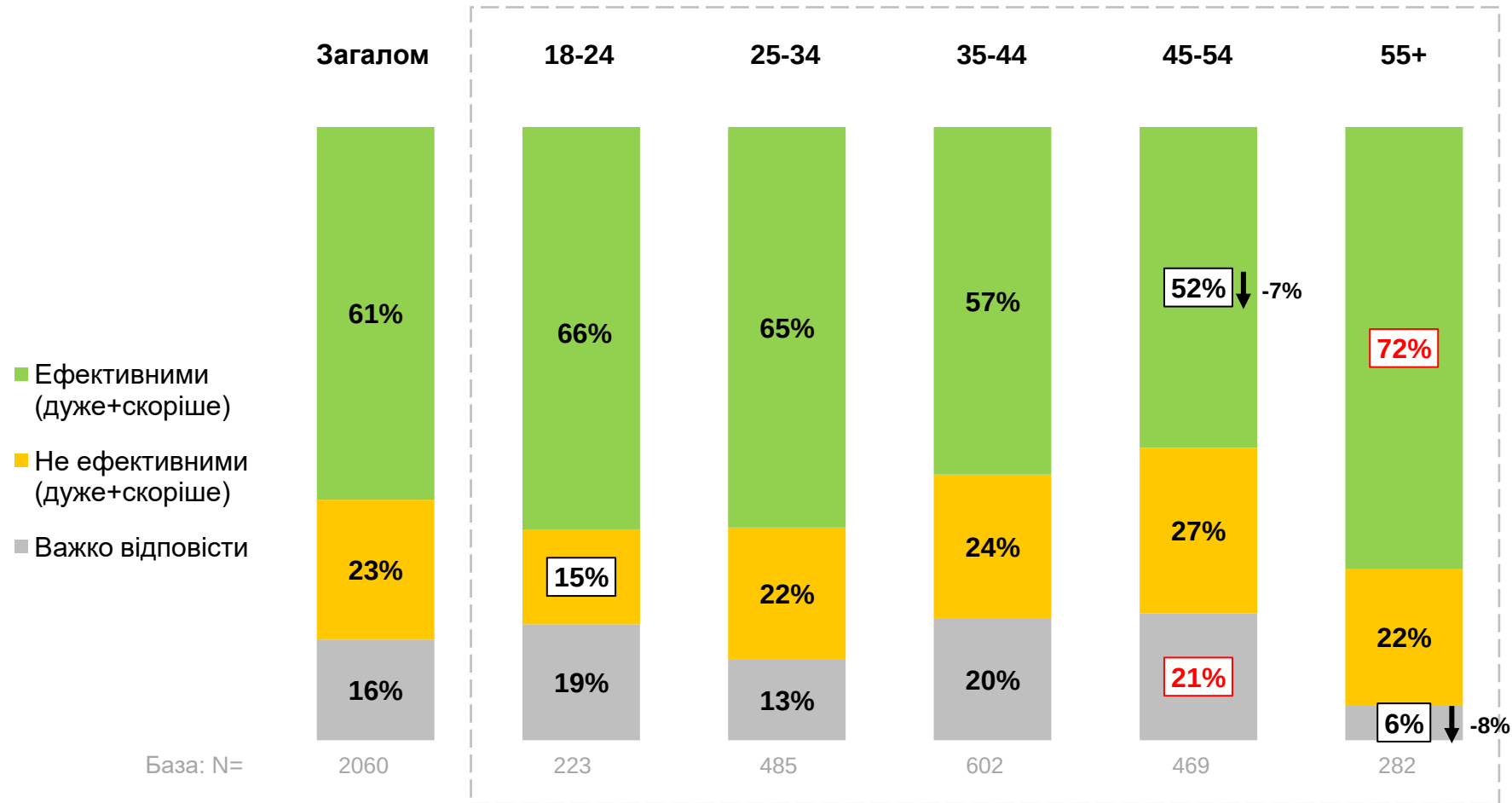
від початку війни Росії проти України
за міграційним статусом та регіоном

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

від початку війни Росії проти України

у віковому розрізі

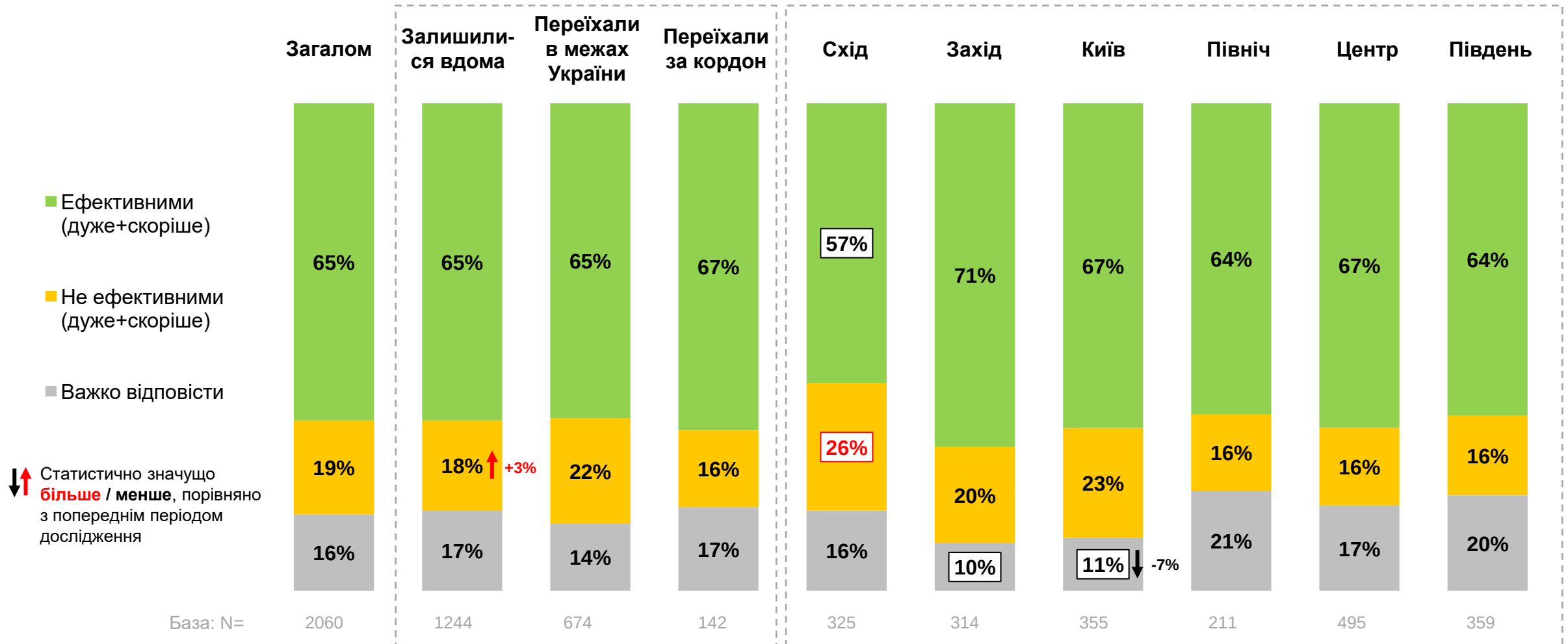
↑ ↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

□ □ Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для вікової групи, порівняно з вибіркою загалом

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

в царині **військового захисту** країни від агресора

за **міграційним статусом** та **регіоном**

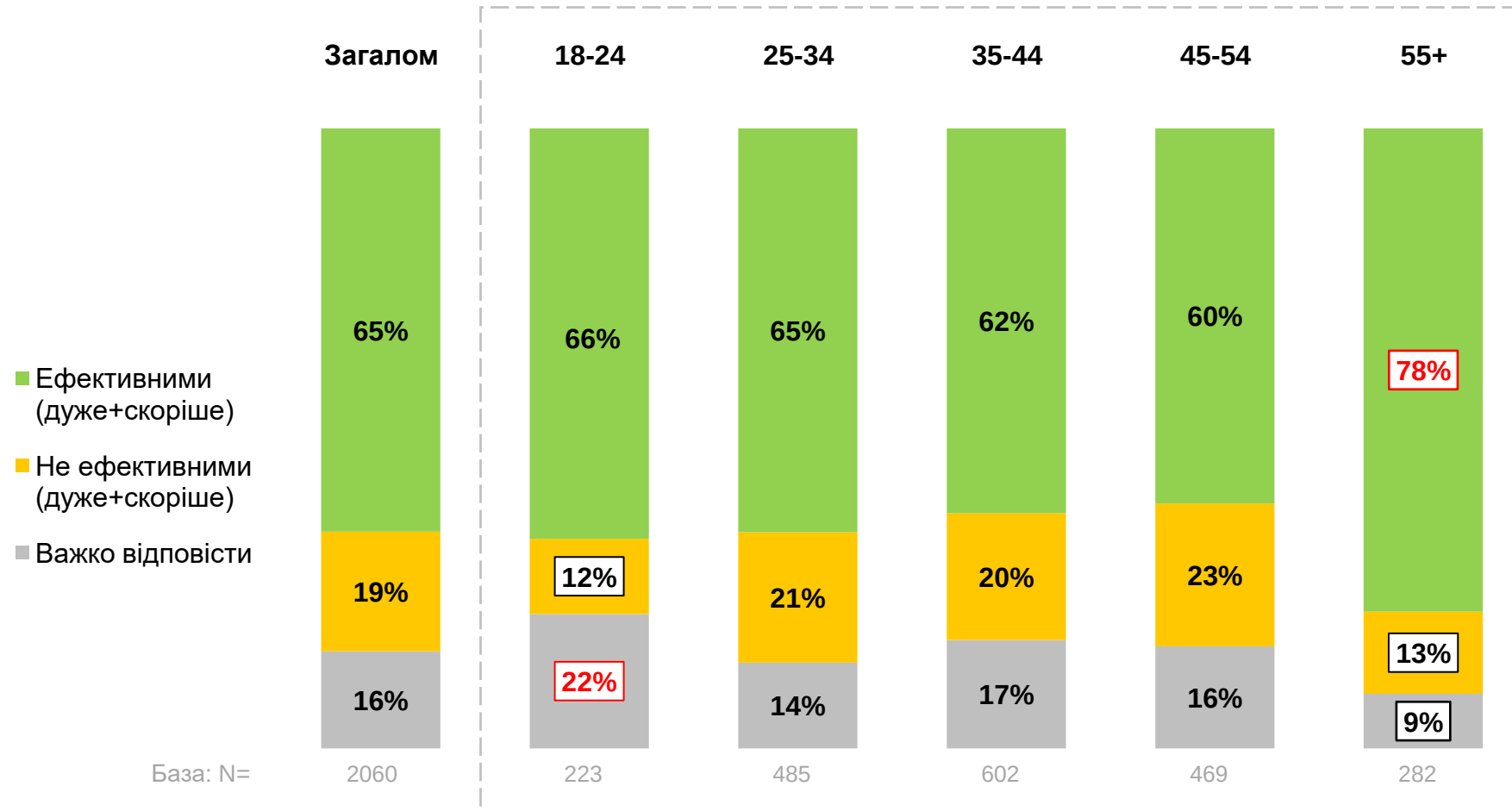
База: всі респонденти
Наскільки ефективними Ви вважаєте дії української влади в царині військового захисту країни від агресора?

 Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

в царині **військового захисту** країни від агресора

у віковому розрізі

База: всі респонденти
Наскільки ефективними Ви вважаєте дії української влади в царині військового захисту країни від агресора?

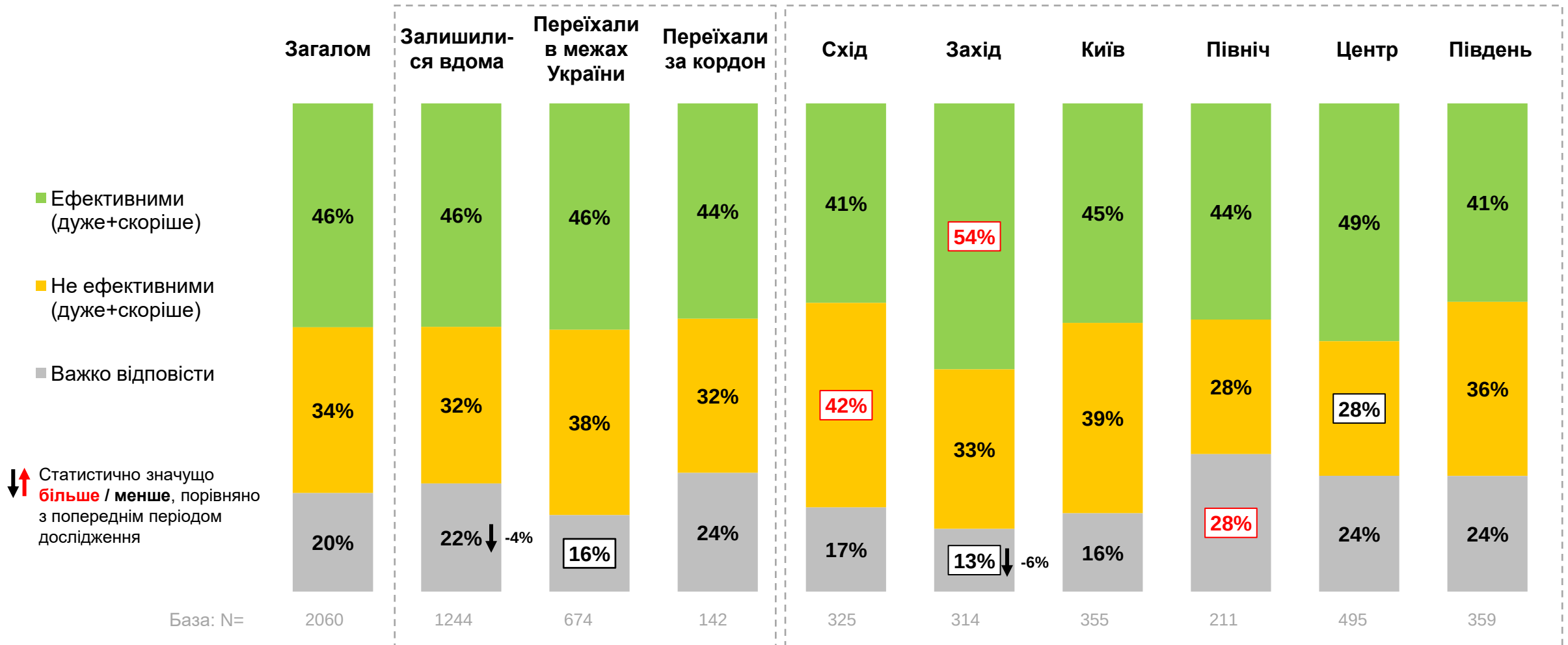
↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

□ □ Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для вікової групи, порівняно з вибіркою загалом

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

в царині економічного регулювання під час війни

за міграційним статусом та регіоном

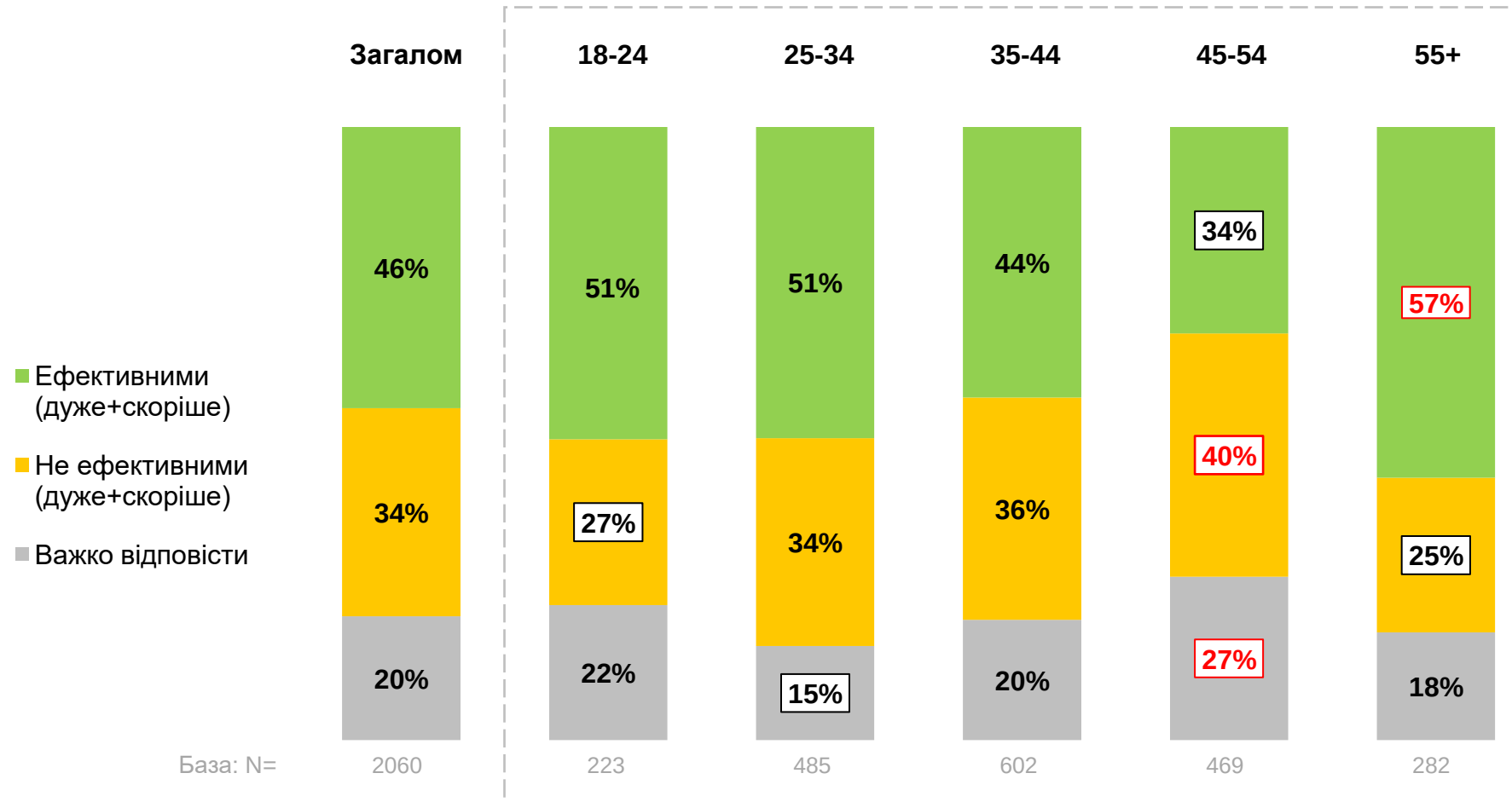
База: всі респонденти
Наскільки ефективними Ви вважаєте дії української влади в царині економічного регулювання під час війни?

□ Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

в царині економічного регулювання під час війни

у віковому розрізі

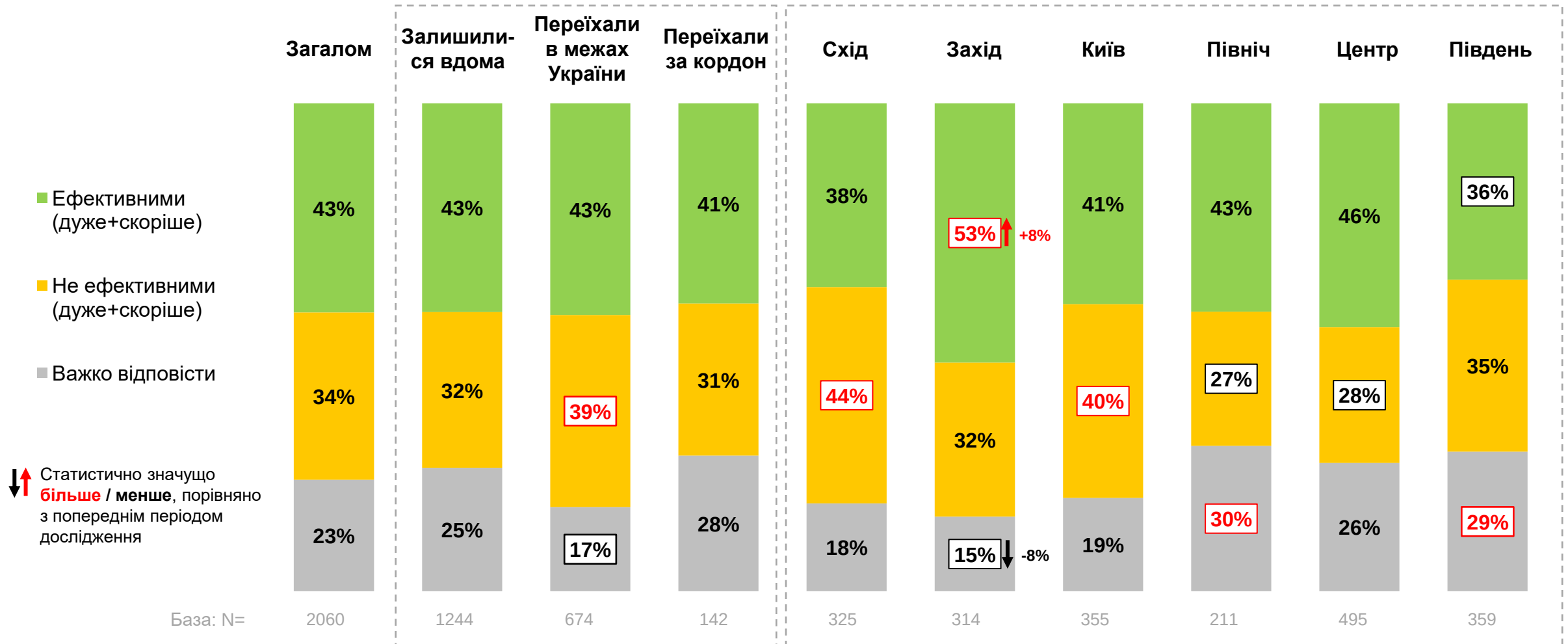
База: всі респонденти
Наскільки ефективними Ви вважаєте дії української влади в царині економічного регулювання під час війни?

↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

□ Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для вікової групи, порівняно з вибіркою загалом

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

щодо забезпечення ефективного функціонування економіки за міграційним статусом та регіоном

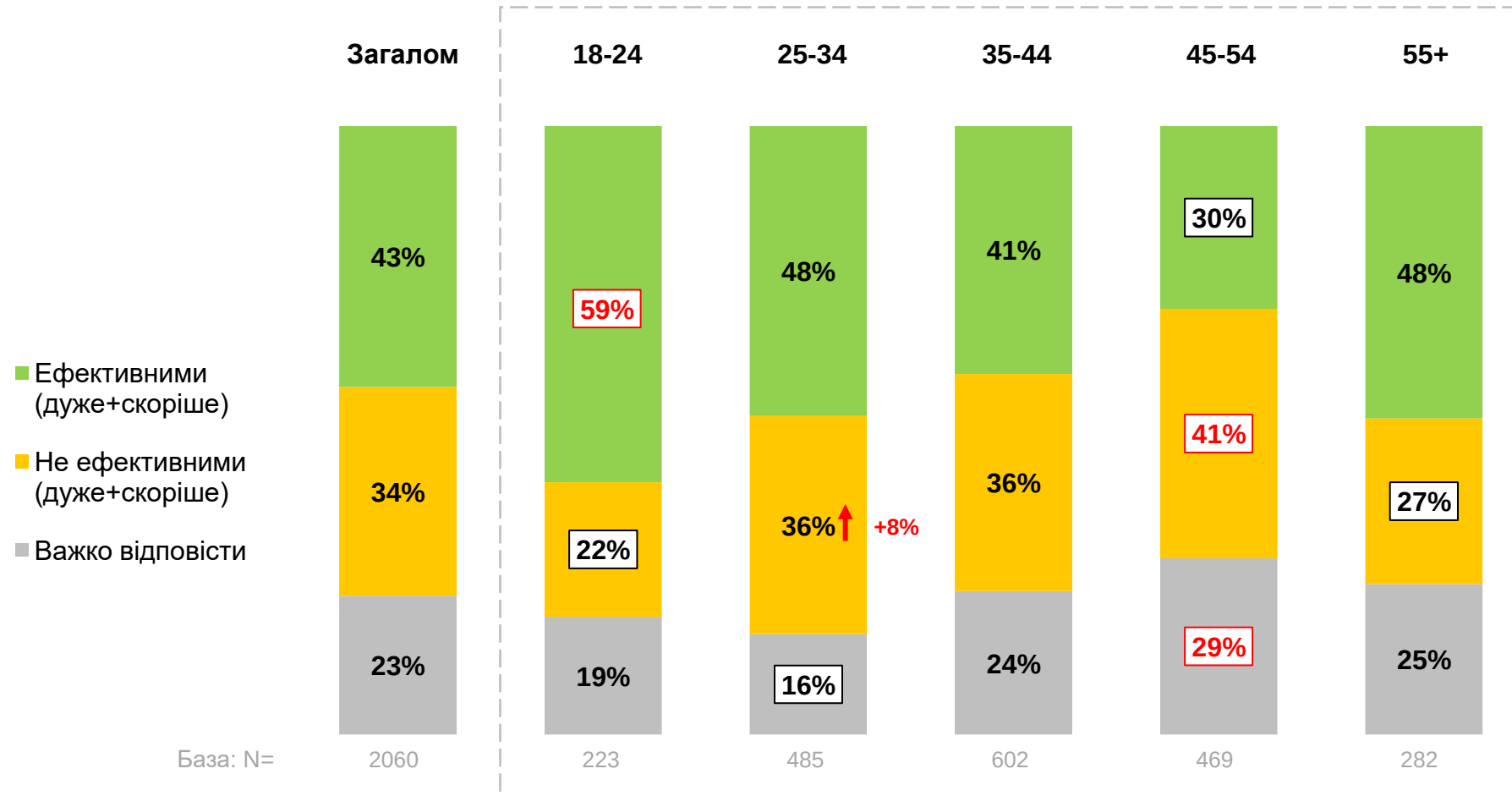

База: всі респонденти
Наскільки ефективними Ви вважаєте дії української влади в царині економічного регулювання під час війни?

□ Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

щодо забезпечення ефективного функціонування економіки у віковому розрізі

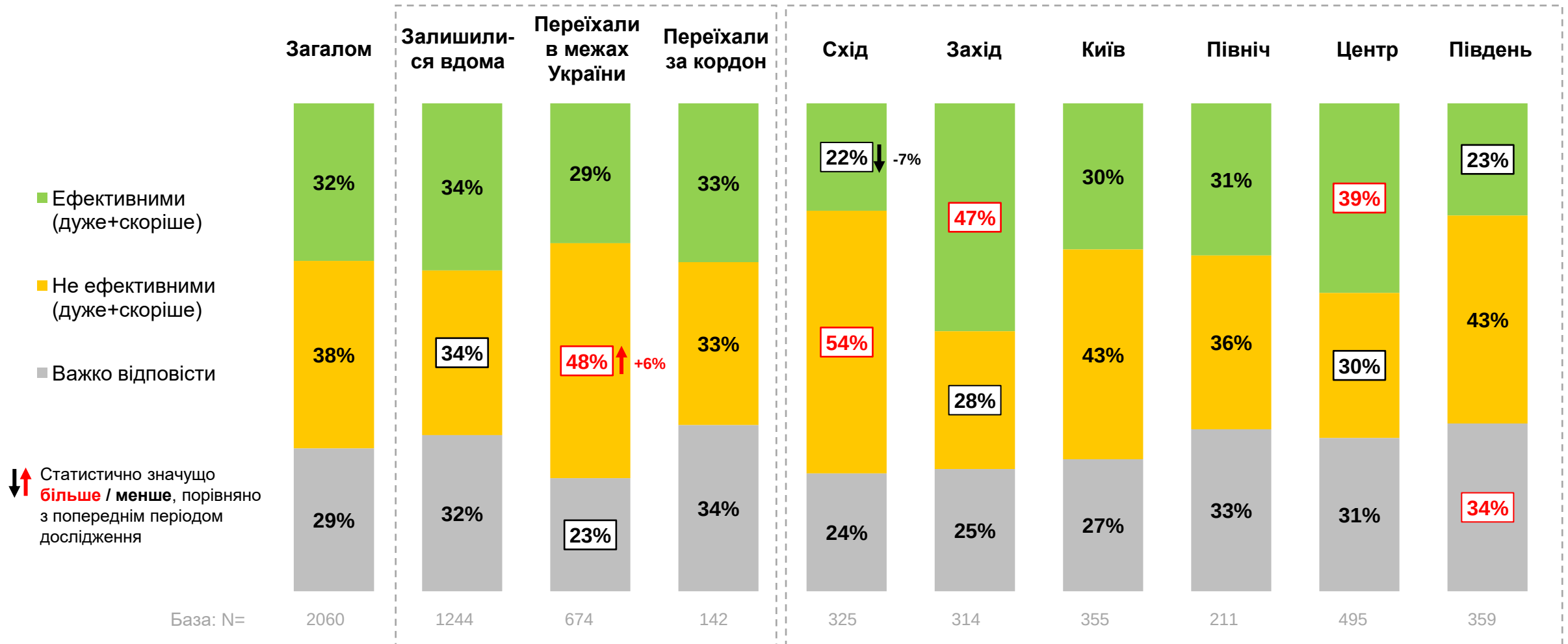

База: всі респонденти
Наскільки ефективними Ви вважаєте дії української влади в царині економічного регулювання під час війни?

↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження
□ Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для вікової групи, порівняно з вибіркою загалом

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

в царині **допомоги громадянам** України, **що втратили майно** за **міграційним статусом та регіоном**

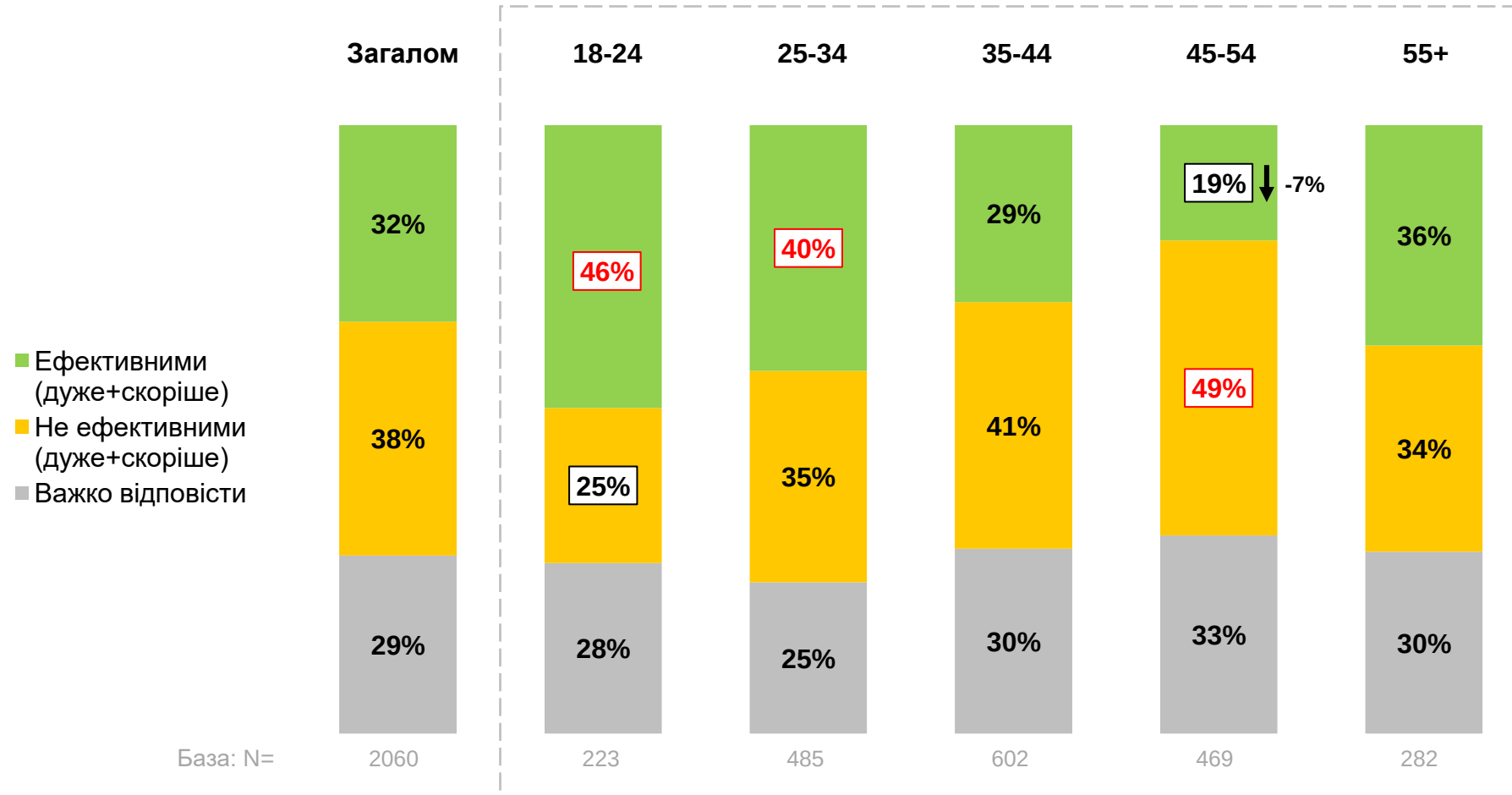

База: всі респонденти
 Наскільки ефективними Ви вважаєте дії української влади в царині допомоги громадянам України, що втратили майно під час війни?

  Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

в царині **допомоги громадянам** України, що **втратили майно**
у віковому розрізі

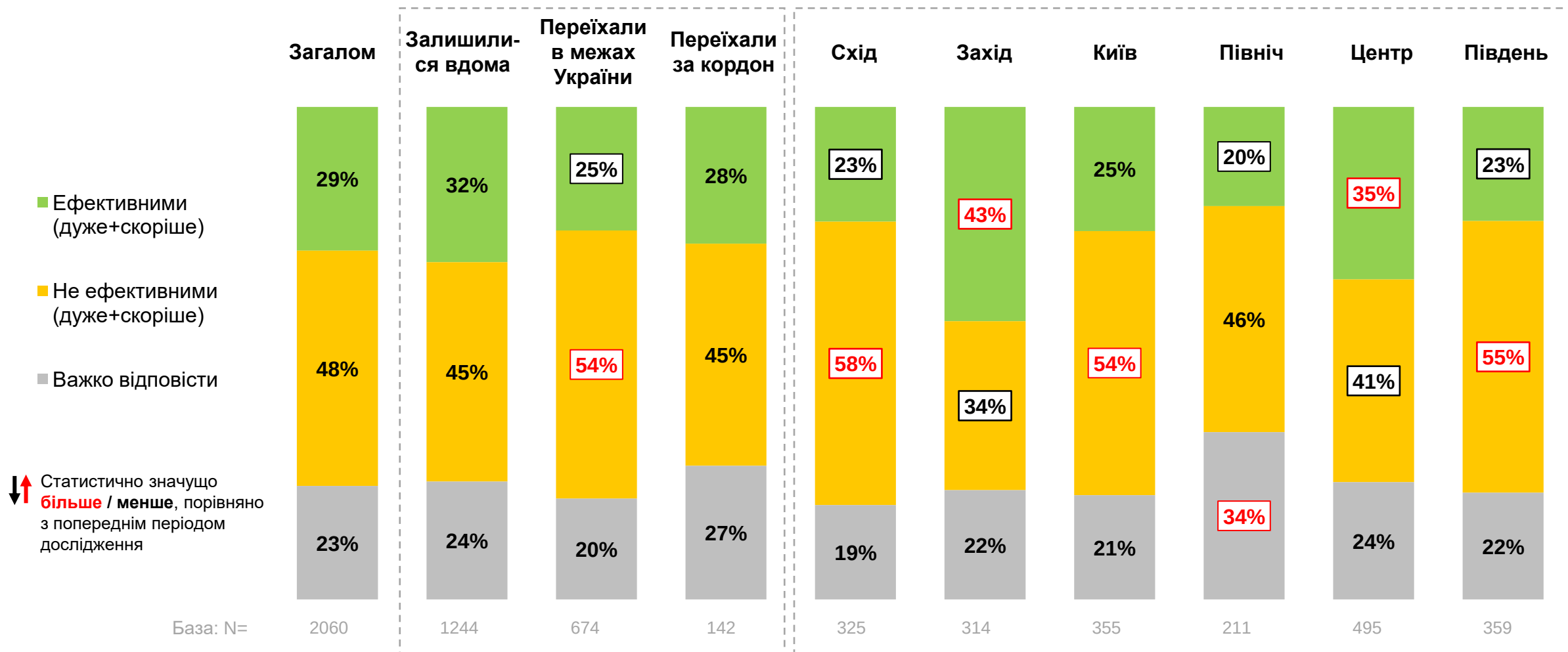

База: всі респонденти
Наскільки ефективними Ви вважаєте дії української влади в царині допомоги громадянам України, що втратили майно під час війни?

↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження
□ Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для вікової групи, порівняно з вибіркою загалом

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

в царині **допомоги громадянам** України, що **втратили роботу та дохід**
за **міграційним статусом та регіоном**

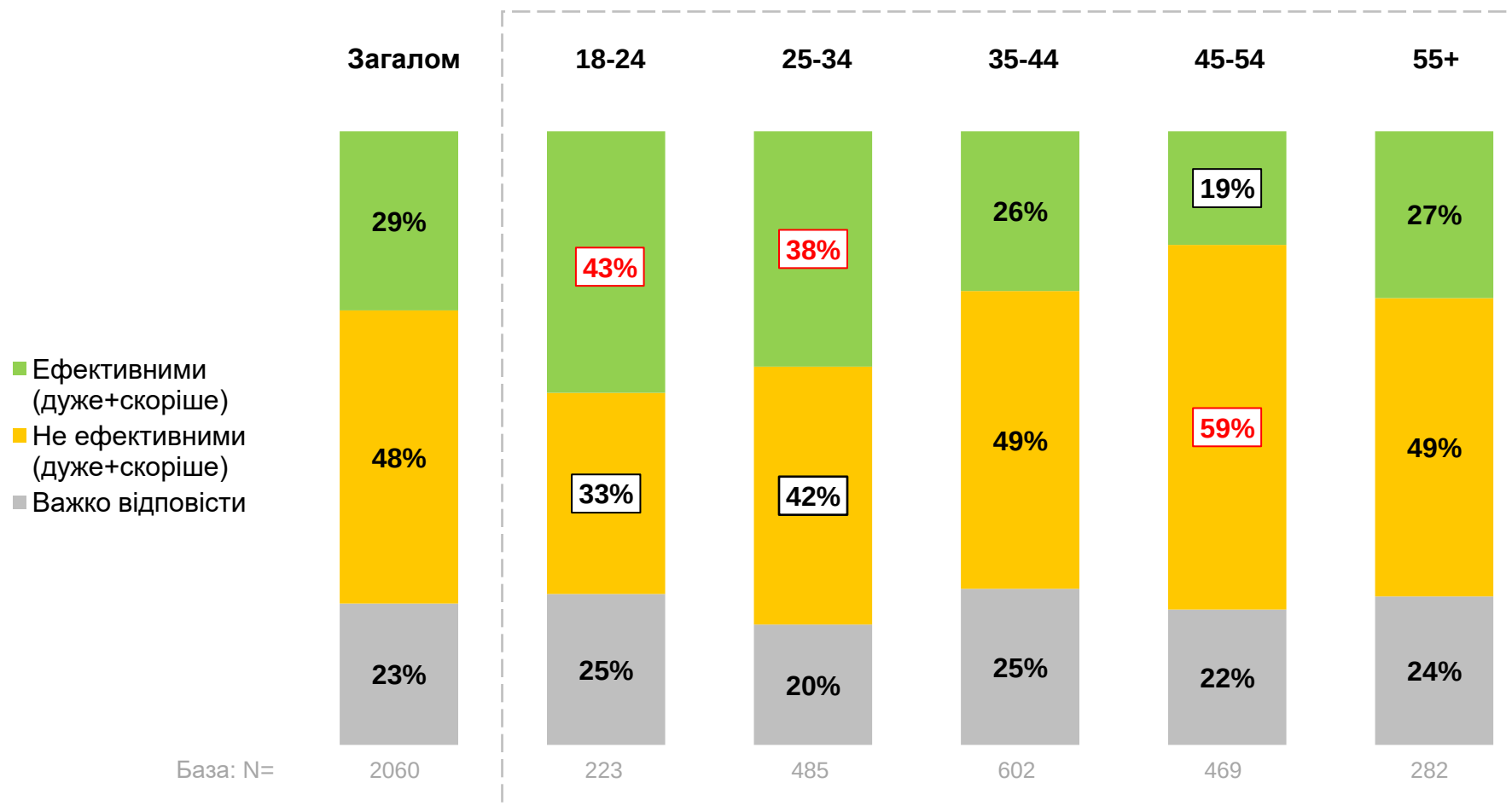

База: всі респонденти
Наскільки ефективними Ви вважаєте дії української влади в царині допомоги громадянам України, що втратили роботу та дохід під час війни?

 Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

в царині **допомоги громадянам** України, що **втратили роботу та дохід**
у віковому розрізі

База: всі респонденти
Наскільки ефективними Ви вважаєте дії української влади в царині допомоги громадянам України, що втратили роботу та дохід під час війни?

↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

□ □ Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для вікової групи, порівняно з вибіркою загалом

ДОВІРА ДО ІНСТИТУЦІЙ

Найвищий відсоток довіри респонденти висловлюють до ЗСУ (61%), Президента України (44%) та волонтерських організацій (31%) – цей топ залишається незмінним. Порівняно з попередньою хвилею дещо знизився рівень довіри до поліції.

	I хвиля (20-22.05) N=2083	VI хвиля (29.07-1.08) N=2009	VII хвиля (12-15.08) N=2005	VIII хвиля (25-28.08) N=2060
Збройні сили України	62%	63%	62%	61%
Президент України	49%	46%	44%	44%
Волонтерські організації	35%	32%	30%	31%
Лікарі	24%	18%	17%	16%
Благодійні організації	15%	16%	16%	16%
Міжнародні організації*			12%	11%
Церква	10%	10%	9%	10%
Національна поліція України	16%	13%	12%	10%↓
Уряд України	13%	8%↓	9%	8%
ЗМІ (Засоби масової інформації)*			5%	5%
Верховна Рада України	7%	4%↓	4%	4%
Національний банк України	7%	4%	3%	4%
Міністерство фінансів України	4%	2%	2%	2%
Державна митна служба України	3%	2%	2%	1%
Суди	2%	1%	1%	1%
Державна податкова служба	2%	1%	2%	1%
Нікому з перерахованих вище	7%	9%↑	8%	9%

*були додані в 7 хвилі опитування

База: всі респонденти

Кому Ви довіряєте з перелічених нижче державних та громадських інституцій?

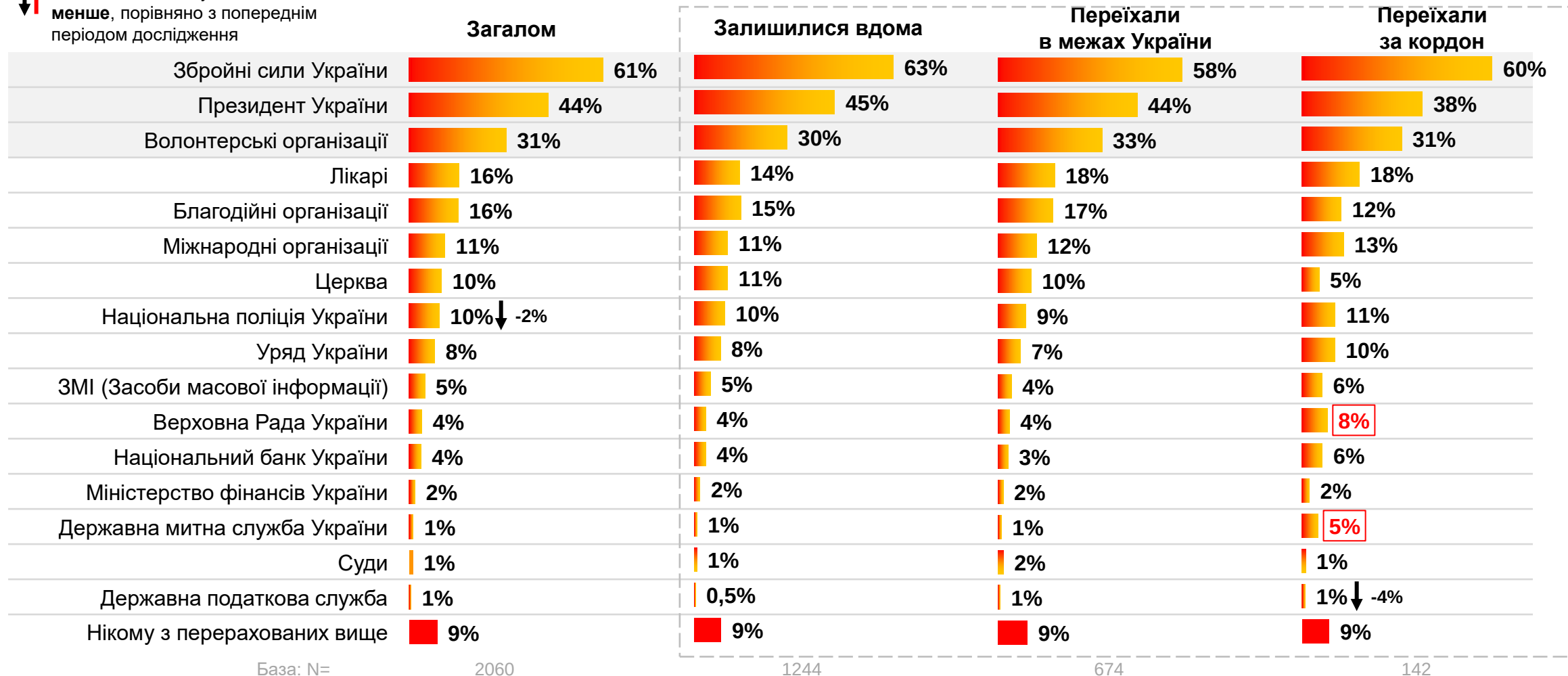
↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження; показники VI хвилі порівняно з показниками IV

ДОВІРА ДО ІНСТИТУЦІЙ

за міграційним статусом

Єдиними значущими відмінностями залежно від міграційного статусу є дещо вищий рівень довіри емігрантів до ВРУ та Державної митної служби; рівень їхньої довіри до податкової у восьмій хвили знизився.

↑↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

База: всі респонденти
Кому Ви довіряєте з перелічених нижче державних та громадських інституцій?

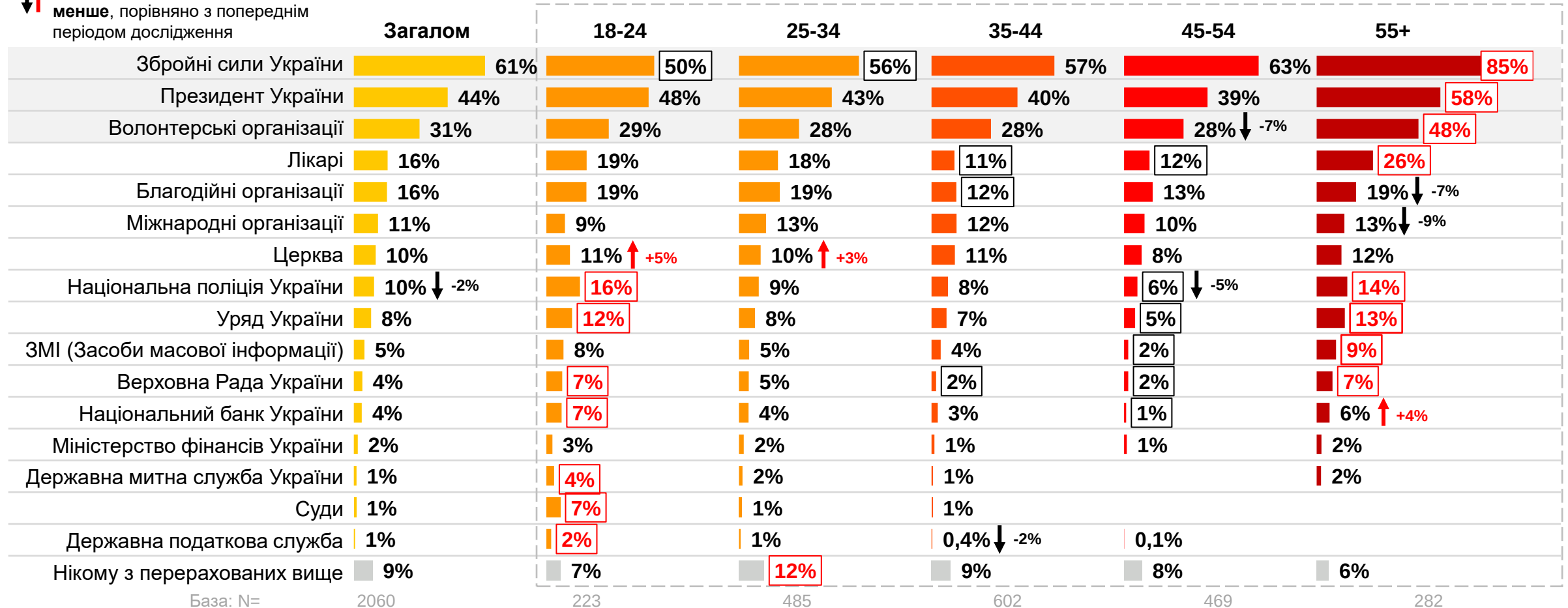
Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

ДОВІРА ДО ІНСТИТУЦІЙ

у віковому розрізі

Респонденти 18-24 років та 55+ років значущо більше за інші вікові групи довіряють великій кількості інституцій. Серед молоді віком 18-34 роки зросла довіра до церкви, а серед осіб віком 55+ – до Нацбанку. Водночас серед них знизився рівень довіри до благодійних та міжнародних організацій, а серед представників вікової групи 45-54 – до волонтерських організації та Нацполіції.

↑ Статистично значущо **більше** /
↓ **менше**, порівняно з попереднім
періодом дослідження

База: всі респонденти
Кому Ви довіряєте з перелічених нижче державних та громадських інституцій?

Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

ДОВІРА ДО ІНСТИТУЦІЙ

у регіональному розрізі

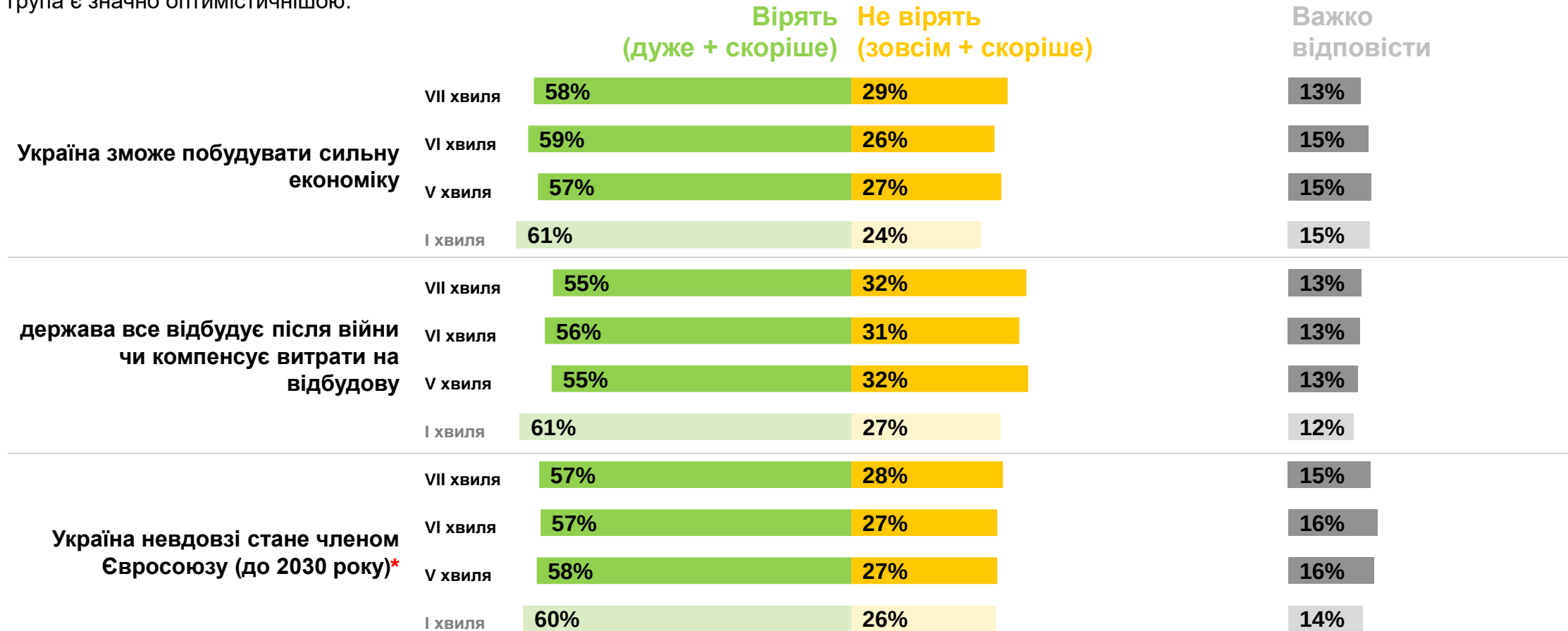
Вихідці зі Східного регіону все ще висловлюють найнижчий рівень довіри до ЗСУ (48%), тоді як мешканці Центру – найвищий (66%). Коли йдеться про довіру до Президента, то найменше йому так само довіряють на Сході, а найбільше – на Півдні; останній показник значущо зріс порівняно з попередньою хвилею. Загалом, вихідці зі Сходу більше схильні висловлювати недовіру до усіх перелічених інституцій. Динамічним є показник довіри до ЗМІ: на Заході та Півдні довіра до них знизилася, а от серед киян вона зросла (і є значущо вищою за загальний показник).

↓↑ Статистично значущо **більше / менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

	Загалом	Схід	Захід	Київ	Північ	Центр	Південь
Збройні сили України	61%	48%	66%	66%	64%	66%	56%
Президент України	44%	35%	43%	42%	49%	44%	52% ↑ +10%
Волонтерські організації	31%	29%	31%	31%	41%	24%	34%
Лікарі	16%	13%	15%	19%	21%	14%	15%
Благодійні організації	16%	17%	15%	16%	18%	12%	17%
Міжнародні організації	11%	10%	13%	12%	6% ↓ -10%	10%	15%
Церква	10%	12%	17%	11%	6%	9% ↑ +4%	7%
Національна поліція України	10% ↓ -2%	13%	6%	13%	5%	8%	11%
Уряд України	8%	7%	8%	16%	5%	8%	5%
ЗМІ (Засоби масової інформації)	5%	2%	2% ↓ -3%	8% ↑ +4%	5%	7%	4% ↓ -5%
Верховна Рада України	4%	4%	4%	5%	3%	4%	4%
Національний банк України	4%	3%	3%	9% ↑ +4%	4%	2%	3%
Міністерство фінансів України	2%	0,3%	2%	2%	2%	3%	2%
Державна митна служба України	1%	3%	1%	1%	1%	1%	2%
Суди	1%	0,3%	0,4%	4% ↑ +2%	0,4%	1%	1%
Державна податкова служба	1%	1%	1%	1%	0,4%	0,1%	1% ↓ -2%
Нікому з перерахованих вище	9%	16%	9%	7%	10%	7%	7%
База: N=	2060	325	314	355	211	495	359

ВІРА УКРАЇНЦІВ* В ТЕ, ЩО...

Віра українців* в те, що держава зможе побудувати сильну економіку, все відбудує після війни чи компенсує витрати на відбудову та невдовзі стане членом ЄС залишається без значущих змін – на рівні 55-58%. Порівняно з попередньою хвилею, збільшився розрив між віковими групами 18-24 та 25-34 коли йдеться про віру в сильну економіку – наймолодша група є значно оптимістичнішою.

*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18+ років, які користуються смартфонами

*Уточнення щодо року було додано у V хвилі дослідження

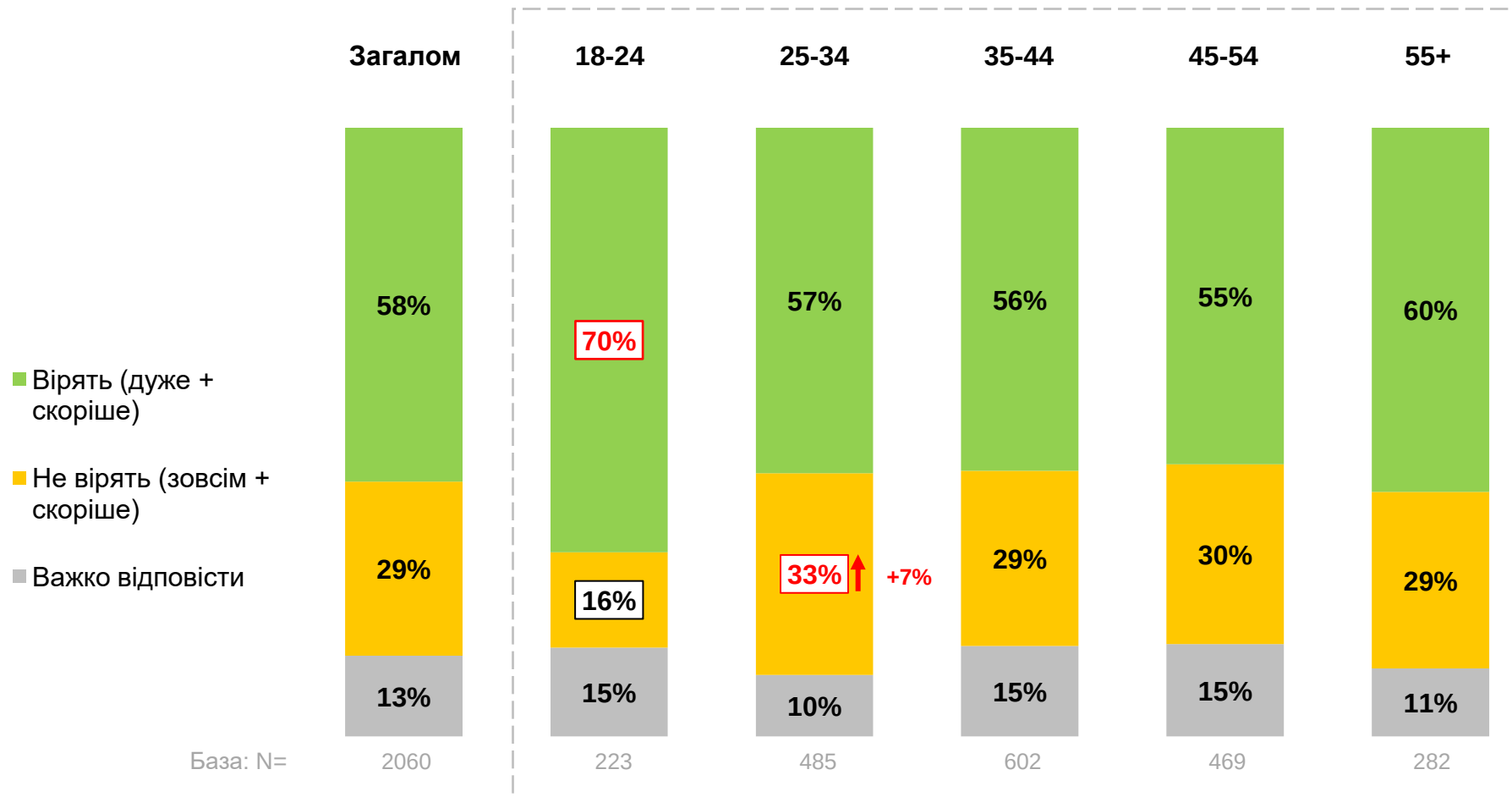
База: всі респонденти; I хвиля – N = 2083, VI хвиля – N = 2009, VII хвиля – N = 2005, VIII хвиля – N = 2060.

Чи вірите Ви, що: Україна зможе побудувати сильну економіку / держава все відбудує після війни чи компенсує витрати на відбудову / Україна невдовзі стане членом Євросоюзу?

↓↑ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

ВІРА УКРАЇНЦІВ* В ТЕ, ЩО...

Україна зможе побудувати сильну економіку
у віковому розрізі

*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18+ років, які користуються смартфонами

База: всі респонденти

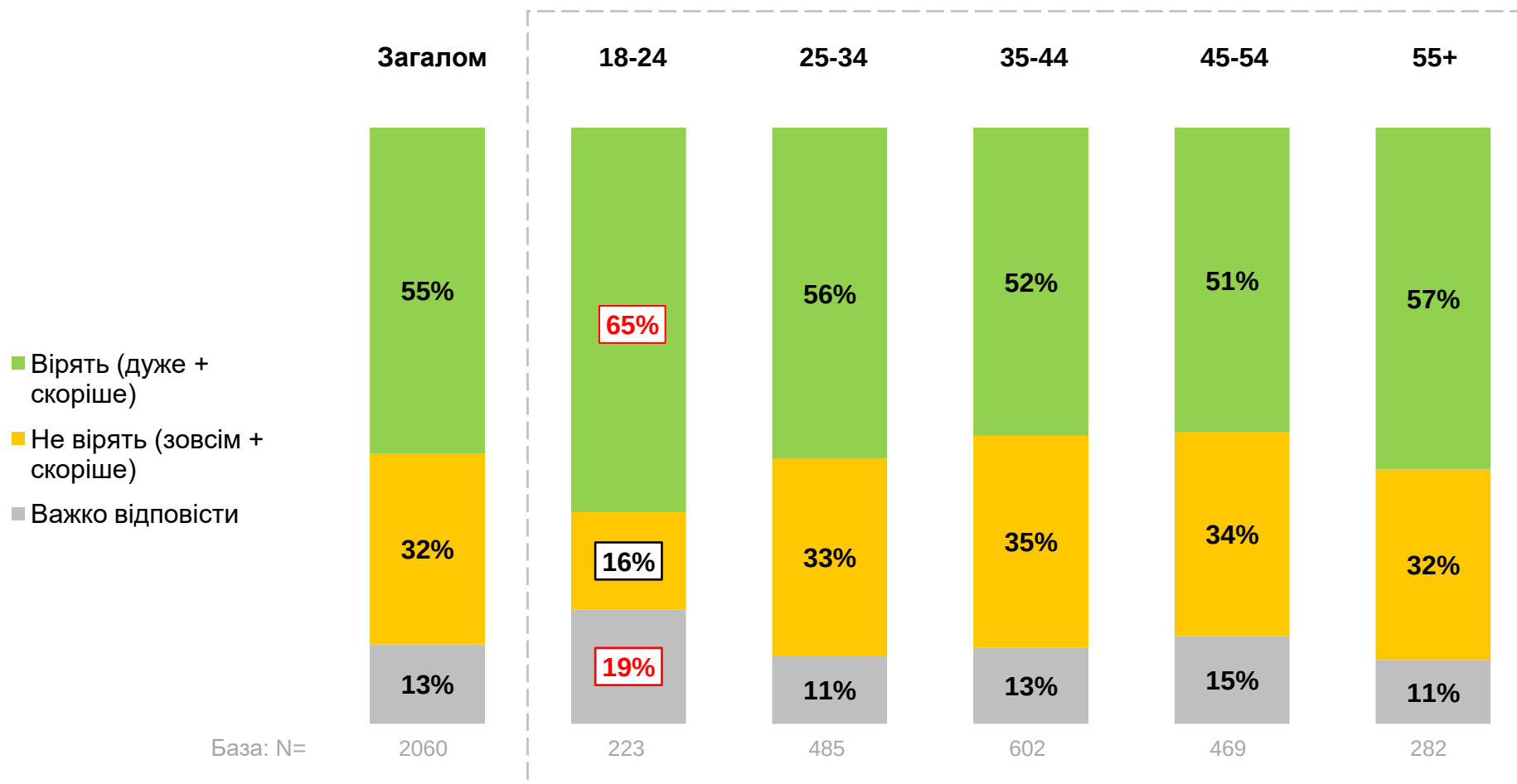
Чи вірите Ви, що Україна зможе побудувати сильну економіку?

↓ ↑ Статистично значущо **більше** / **менше**,
порівняно з попереднім періодом дослідження

□ □ Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для вікової
групи, порівняно з вибіркою загалом

ВІРА УКРАЇНЦІВ* В ТЕ, ЩО...

держава все відбудує після війни / компенсує витрати на відбудову
у віковому розрізі

*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18+ років, які користуються смартфонами

База: всі респонденти

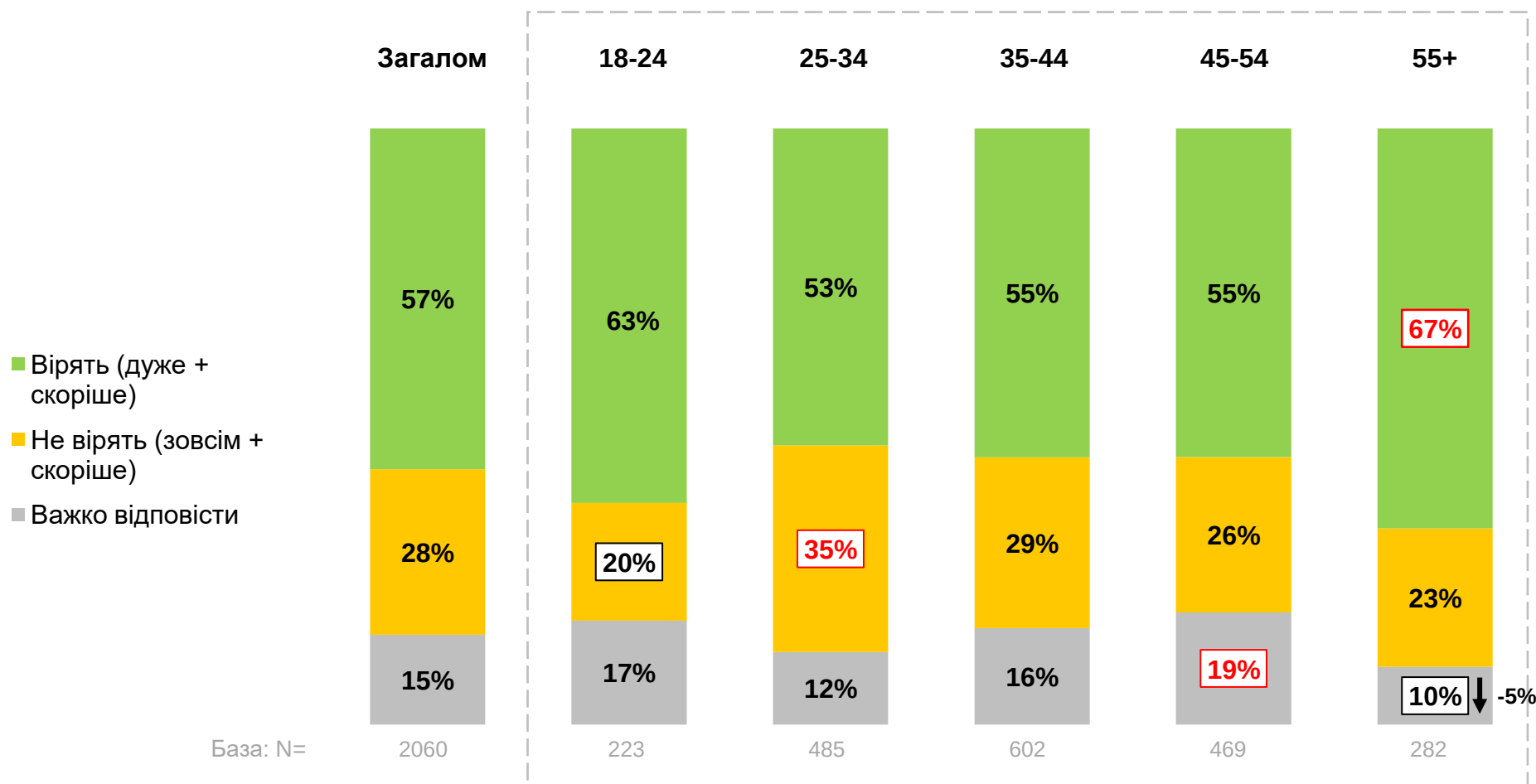
Чи вірите Ви, що держава все відбудує після війни чи компенсує витрати на відбудову?

↓↑ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

□□ Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для вікової групи, порівняно з вибіркою загалом

ВІРА УКРАЇНЦІВ* В ТЕ, ЩО...

Україна невдовзі стане членом Євросоюзу (до 2030 року)*
у віковому розрізі

*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18+ років, які користуються смартфонами

База: всі респонденти

Чи вірите Ви, що Україна невдовзі стане членом Євросоюзу?

↓↑ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

□ Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для вікової групи, порівняно з вибіркою загалом

**ОСТАННІ НОВИНИ:
ЗНАННЯ ТА СПРИЙНЯТТЯ**

НАЙВАЖЛИВІШІ НОВИНИ ОСТАННЬОГО ТИЖНЯ

спонтанні відповіді

Важливі новини, які найчастіше спонтанно зазначали респонденти, – це ядерний шантаж на Запорізькій АЕС (13%), ракетний удар по станції Чаплине (11%) та новини про війну загалом (10%).

База: всі респонденти, N=2060

На слайді показані альтернативи, що набрали 3% та більше спонтанних відповідей.

Які новини Ви вважаєте найбільш важливими за останній тиждень? (відкрите запитання)

ЗНАННЯ ПРО ПОДІЇ

Найбільша частка аудиторії обізнана з тим, що Росія обстріляла залізничну станцію Чаплине на Дніпропетровщині (76%). Найменше опитані обізнані про те, що у Києві було проведено саміт 'Кримська платформа' (41%).

ЗНАННЯ ПРО ПОДІЇ

у регіональному розрізі

Респонденти з Києва значущо частіше чули про те, що у місті було проведено саміт «Кримська платформа». Опитані зі Сходу значущо рідше чули про виділення Україні нового пакету військової допомоги від США та про отримання Україною доступу до супутника ICEYE, а опитані з Півдня значуще частіше чули саме про останню новину. Опитані з Центру частіше чули про обстріл Росією залізнодорожньої станції Чаплине, а опитані з Півдня – рідше.

Загалом	Схід	Захід	Київ	Північ	Центр	Південь
Обстріл Росією залізнодорожньої станції Чаплине на Дніпропетровщині 76%	75%	75%	75%	75%	82%	69%
Загибель під Москвою через вибух авто дочки російського пропагандиста О. Дугіна 67%	66%	68%	69%	65%	67%	63%
Виділення Україні нового пакету військової допомоги від США майже на 3 млрд. доларів 62%	55%	59%	65%	62%	64%	62%
Отримання Україною доступу до супутника ICEYE завдяки Фонду Притули 58%	48%	61%	56%	57%	59%	65%
Проведення у Києві саміту 'Кримська платформа' 41%	36%	37%	50%	41%	37%	43%
Важко відповісти / Ні про що з цього не знають чи не чули 10%	13%	6%	8%	13%	8%	10%
База: N= 2060	325	314	355	211	495	359

ЗНАННЯ ПРО ПОДІЇ

у віковому розрізі

Опитані з вікової групи 55+ років є найбільш обізнаними щодо всіх важливих подій останнього тижня з переліку. Респонденти віком 18-24 роки значущо менше за вибірку загалом знають про обстріл Росією залізничної станції Чаплине та про загибель під Москвою через вибух авто дочки російського пропагандиста О. Дугіна. Опитані віком 35-44 роки менш обізнані про виділення Україні нового пакету військової допомоги від США, отримання Україною доступу до супутника ICEYE та проведення у Києві саміту 'Кримська платформа'. Про останню подію також менше чули опитані віком 25-34 років.

Загалом	18-24	25-34	35-44	45-54	55+
Обстріл Росією залізничної станції Чаплине на Дніпропетровщині 76%	66%	73%	72%	78%	90%
Загибель під Москвою через вибух авто дочки російського пропагандиста О. Дугіна 67%	48%	62%	64%	70%	89%
Виділення Україні нового пакету військової допомоги від США майже на 3 млрд. доларів 62%	60%	57%	54%	63%	85%
Отримання Україною доступу до супутника ICEYE завдяки Фонду Притули 58%	54%	58%	51%	61%	72%
Проведення у Києві саміту 'Кримська платформа' 41%	42%	35%	34%	42%	60%
Важко відповісти / Ні про що з цього не знають чи не чули 10%	15%	11%	12%	8%	1%
База: N= 2060	223	485	602	469	282

ВПЛИВ НА ПЛАНИ ЩОДО РЕЛОКАЦІЇ ТА НАПРЯМОК ЗАПЛАНОВАНОЇ РЕЛОКАЦІЇ

У більшості (76%) опитаних ті з подій, про які вони чули, не викликали бажання змінити поточне місце перебування. Новина про те, що Росія обстріляла залізничну станцію Чаплине на Дніпропетровщині, викликала це бажання найчастіше (9%). Серед напрямків переміщення, які опитані планують здійснити у зв'язку з переліченими новинами, найпоширенішим є переміщення в межах України (46%).

Вплив подій на намір змінити поточне місце перебування

Напрямок релокації

База: ті, хто лишилися в Україні та чули про вищезгадані події, N = 1863

База: ті, у кого ці події викликали бажання змінити поточне місце перебування, N = 246

НОВИНИ, ЩО ВПЛИНУЛИ НА ПЛАНИ ЩОДО РЕЛОКАЦІЇ

за наміром змінити поточне місце перебування

На опитаних, що мають намір повернутися на постійне місце проживання, значущо частіше впливала новина про виділення Україні нового пакету військової допомоги від США.

Загалом	Мають намір переміститися в межах України	Мають намір переміститися за кордон	Мають намір повернутися на постійне місце проживання
Обстріл Росією залізничної станції Чаплине на Дніпропетровщині 68%	72%	71%	53%
Виділення Україні нового пакету військової допомоги від США майже на 3 млрд. доларів 18%	11%	19%	43%
Проведення у Києві саміту 'Кримська платформа' 11%	5%	15%	20%
Загибель під Москвою через вибух авто дочки російського пропагандиста О. Дугіна 13%	11%	14%	6%
Отримання Україною доступу до супутника ICEYE завдяки Фонду Притули 13%	11%	13%	19%

База: N=

246

112

67

30

База: ті, у кого ці події викликали бажання змінити поточне місце проживання
Які з цих подій викликали у Вас намір змінити своє поточне місце перебування?
Куди саме Ви маєте намір переміститися?

 Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

ПРАЦЕВЛАШТОВАНІСТЬ ПІД ЧАС ВІЙНИ

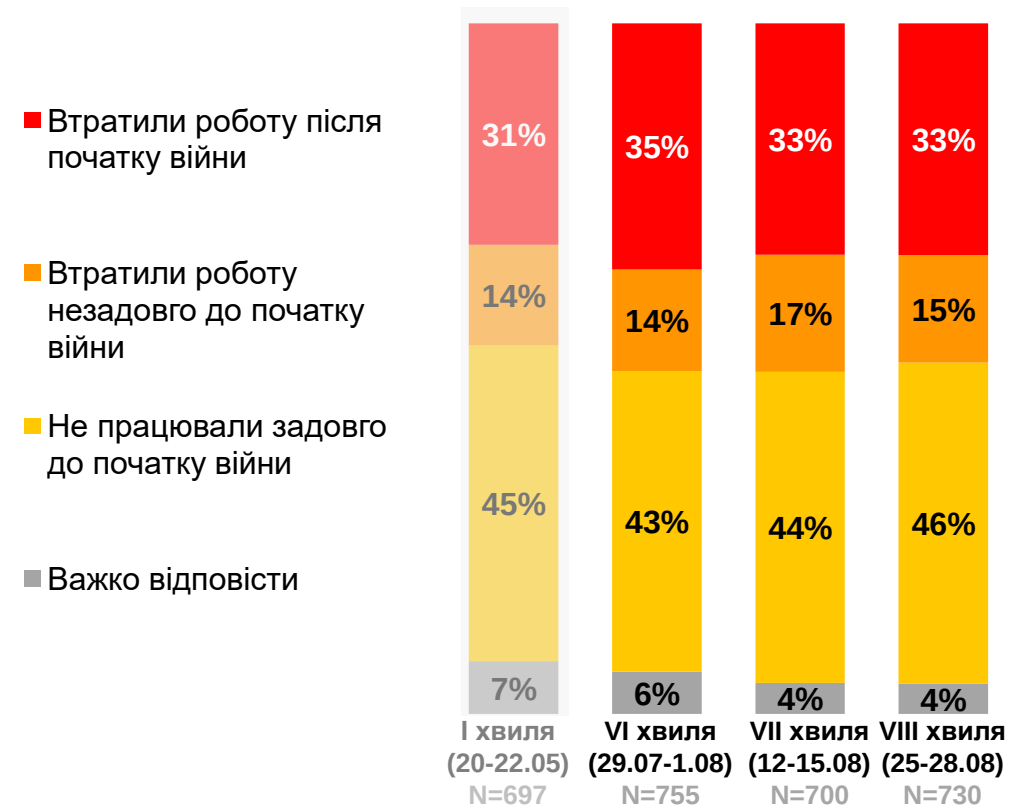
У поточній хвилі жодних значущих змін щодо робочого статусу не зафіксовано – 59% українців* мають роботу. При цьому, 43% з них активно працюють повний / неповний робочий день, а 16% – не виконують жодних робочих завдань. 35% українців* непрацевлаштовані – з них третина (33%) втратила роботу після початку війни, і 46% не працювали задовго до початку вторгнення.

Працевлаштованість:

База: всі респонденти

Причини безробіття:

База: непрацевлаштовані респонденти

*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18+ років, які користуються смартфонами

Чи працевлаштовані Ви наразі?

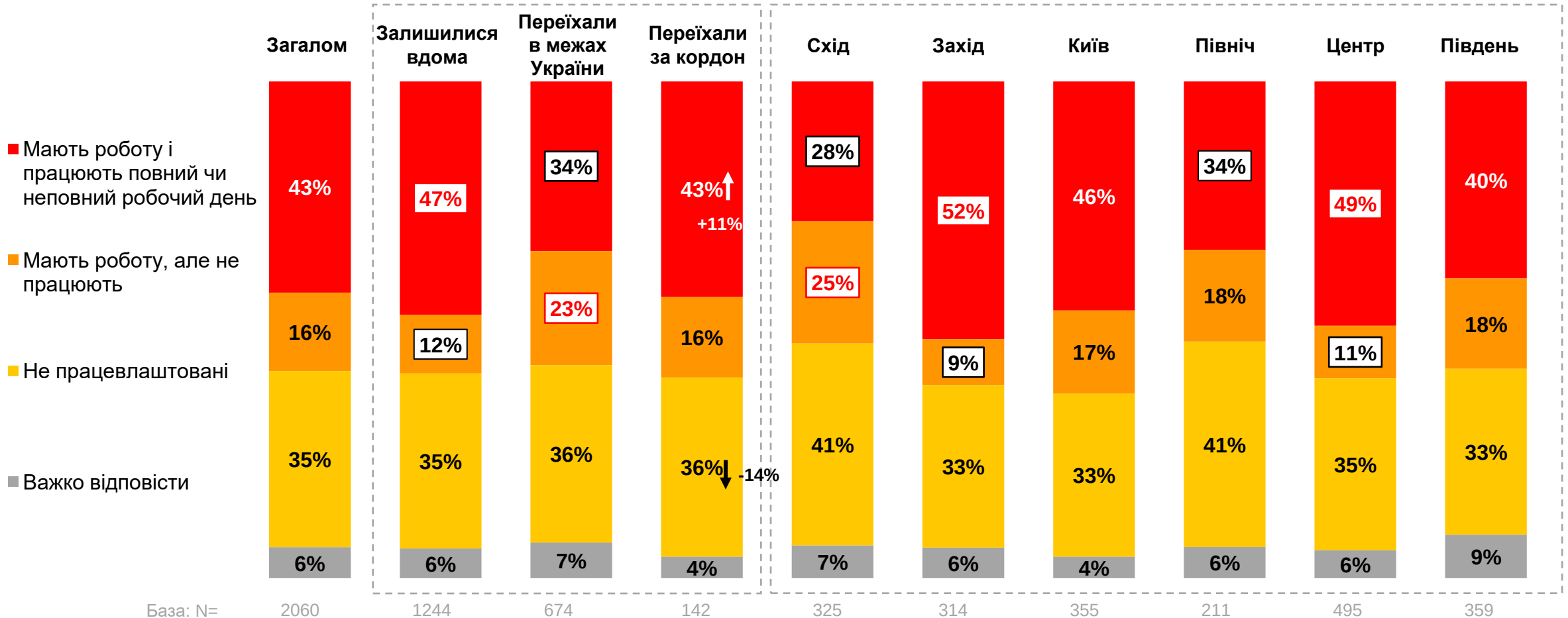
Яка із наведених нижче фраз найбільш точно описує Ваше становище:

↑ ↓ Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

ПРАЦЕВЛАШТОВАНІСТЬ ПІД ЧАС ВІЙНИ

за міграційним статусом та регіональним розрізом

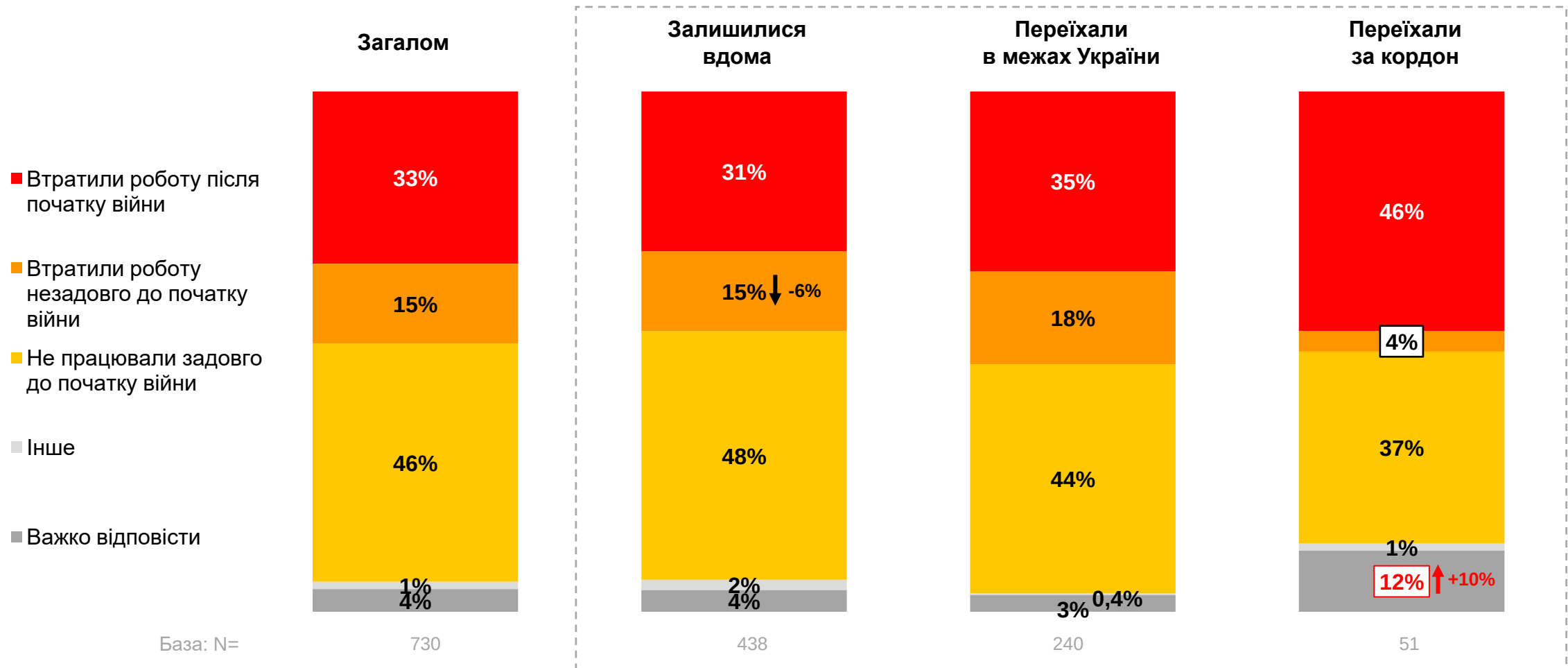
Серед тих, хто залишився вдома, а також серед жителів Західного та Центрального регіонів спостерігається значущо вища частка тих, хто має роботу і активно працює. Серед зовнішніх мігрантів у 8-й хвилі опитування зафіксовано позитивний тренд – на 11% збільшилася частка тих, хто має роботу (наразі вона складає 43%).

ПРИЧИНИ БЕЗРОБІТТЯ

за міграційним статусом

Найнижча частка тих, хто втратив роботу через війну, – серед опитаних, що переїхали за кордон. Також серед них найвища частка тих, кому важко було відповісти на це питання, і вона значущо зросла, порівняно з попередньою хвилею дослідження (+10%).

База: непрацевлаштовані респонденти

Яка із наведених нижче фраз найбільш точно описує Ваше становище:

Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

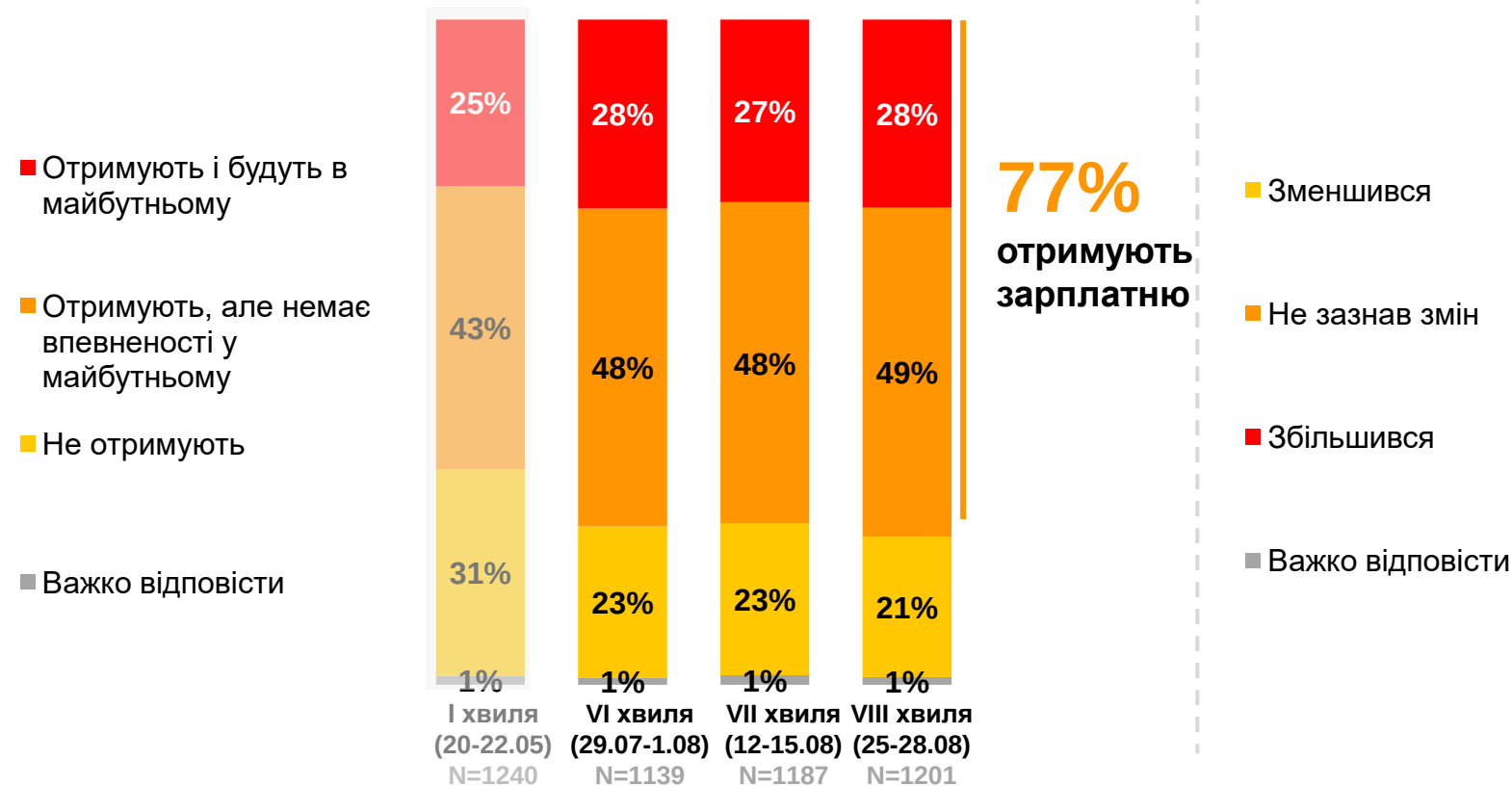
Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

ДОХІД ПІД ЧАС ВІЙНИ

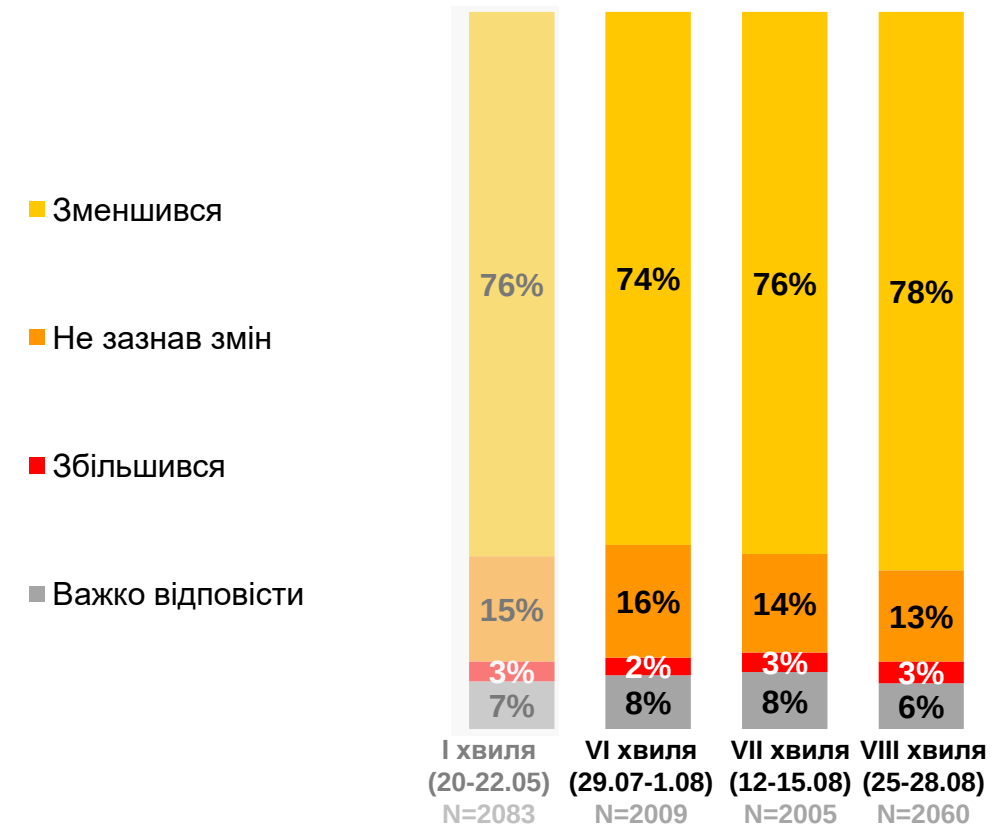
Більшість українців продовжують декларувати зменшення доходу від початку повномасштабного вторгнення (78%), і лише 3% вказують, що їхній дохід збільшився.

Особливих змін у стабільності доходу серед працевлаштованого населення не сталося – 77% продовжують отримувати зарплатню. Проте з них частка впевнених в тому, що вони будуть отримувати її і надалі, поки залишається на рівні 28%, тоді як 49% такої впевненості не мають.

Стабільність доходу:

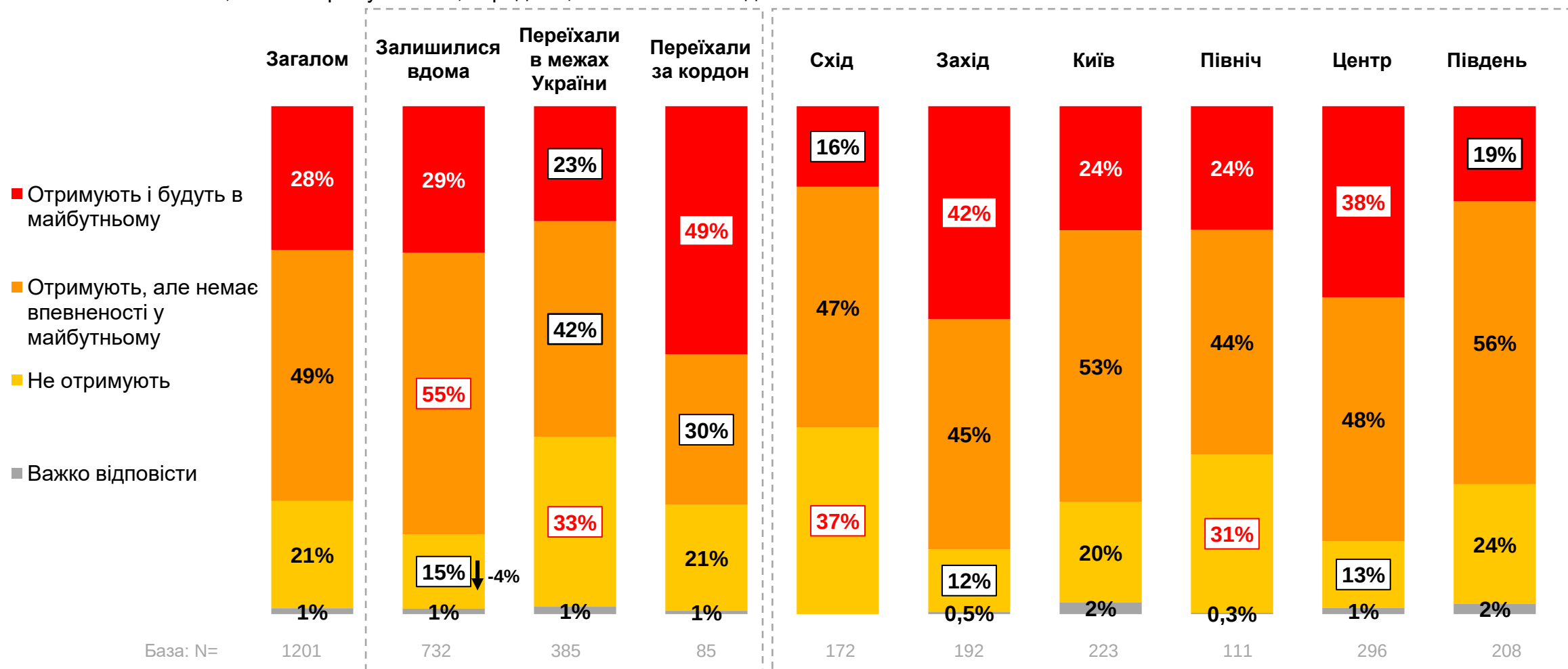
Зміни в доході:

ДОХІД ПІД ЧАС ВІЙНИ

за міграційним статусом та регіональним розрізом

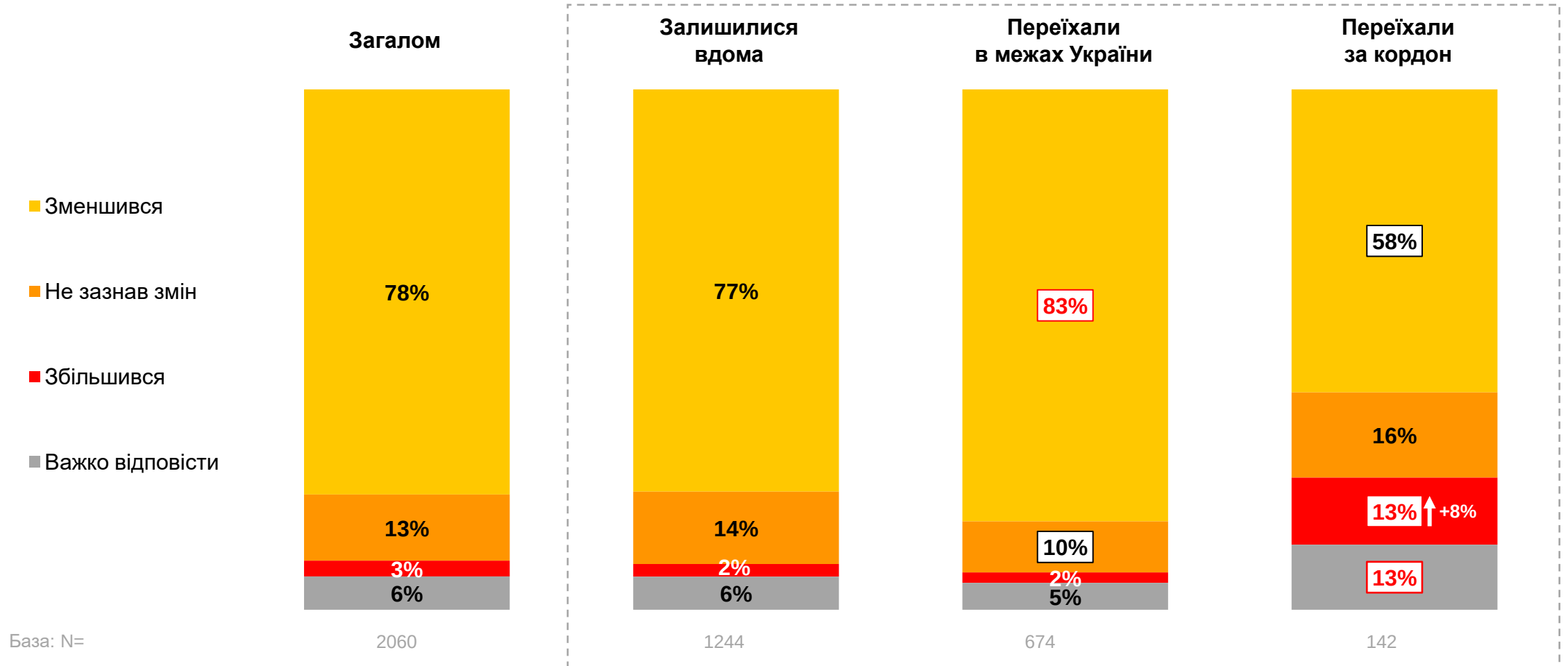
Значущо більша частка тих, хто має впевненість в отриманні зарплатні у майбутньому, зафіксована серед тих, хто переїхав за кордон, а також жителів Західного та Центрального регіонів. У восьмій хвилі дослідження також значущо зменшилася частка тих, хто не отримує платні, серед тих, хто залишився вдома.

ЗМІНИ В ДОХОДІ

за міграційним статусом

Як і попередньої хвилі, найбільша частка тих, чий дохід зменшився після початку повномасштабної війни, зафіксована серед внутрішніх мігрантів. Тоді як серед тих, хто переїхали за кордон, значущо менше тих, чий дохід зменшився (58% vs 78%). До того ж, у поточній хвилі серед зовнішніх мігрантів зафіксовано значуще зростання частки тих, чий дохід збільшився (+8%).

База: всі респонденти

Як змінився Ваш дохід з початку повномасштабної війни Росії з Україною?

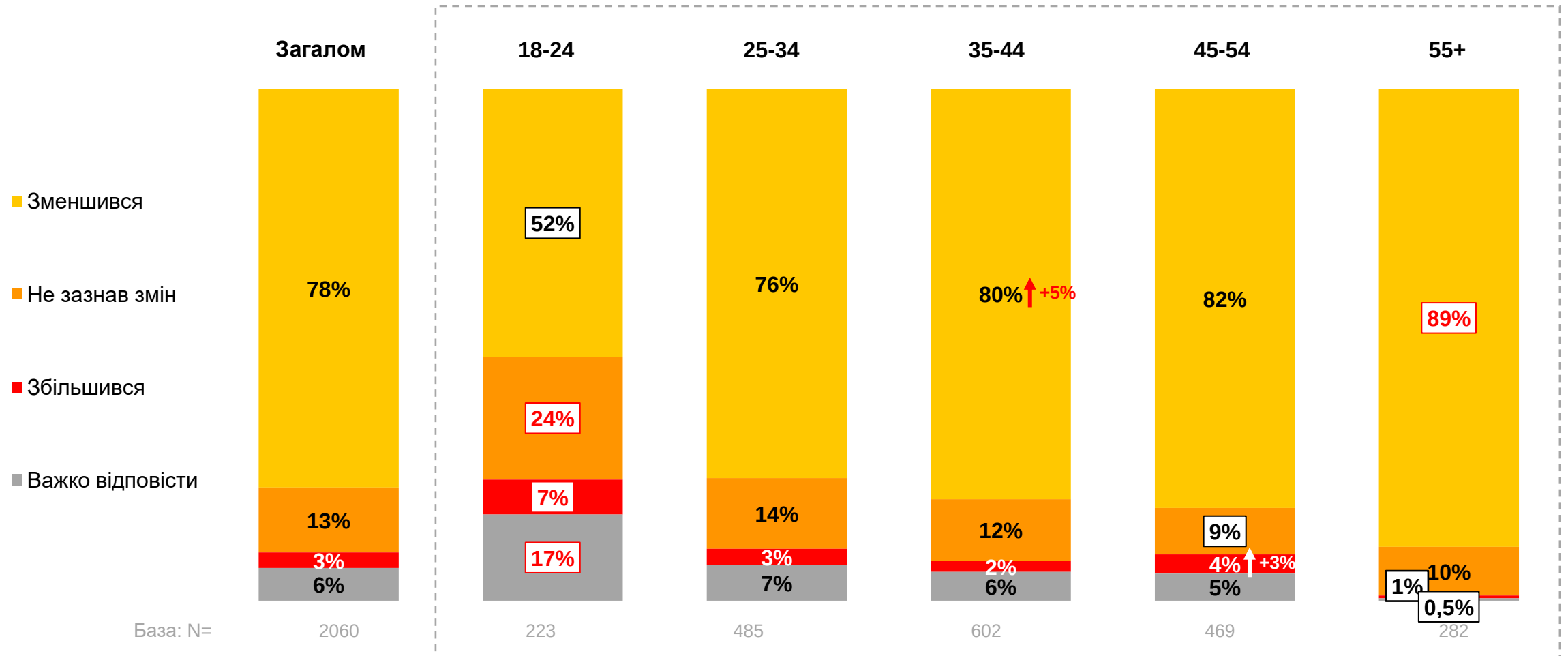
Статистично значущі відмінності **вище** / **нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

Статистично значущо **більше** / **менше**, порівняно з попереднім періодом дослідження

ЗМІНИ В ДОХОДІ

за віком

Найбільша частка тих, чий дохід знизився, спостерігається серед опитаних старше 55 років, а найменша – серед 18-24-річних. Порівняно з попередньою хвилею, серед аудиторії 35-44 років значуще зросла частка тих, чий дохід зменшився.

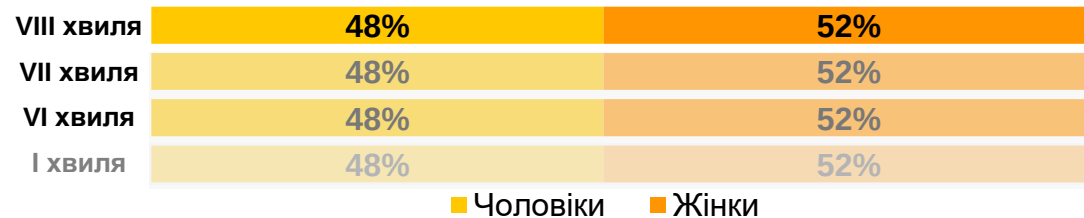

СТРУКТУРА ВИБІРКИ

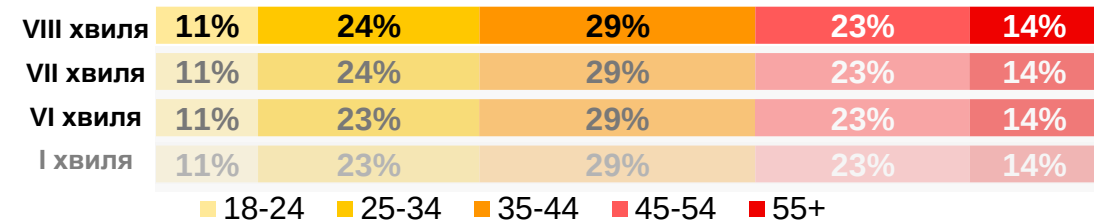

СТРУКТУРА ВИБІРКИ

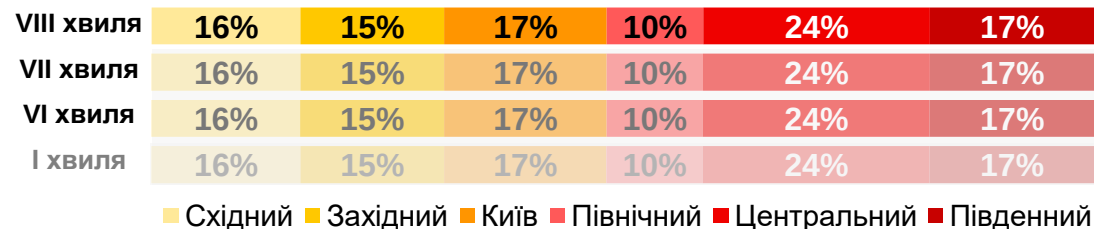
Стать

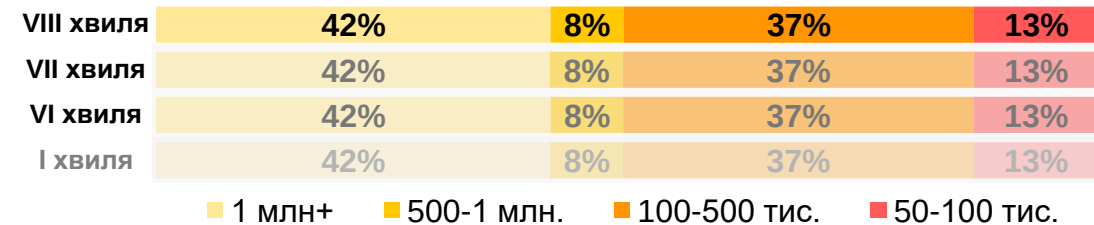
Вік

Регіон (до війни)

Розмір населеного пункту (до війни)

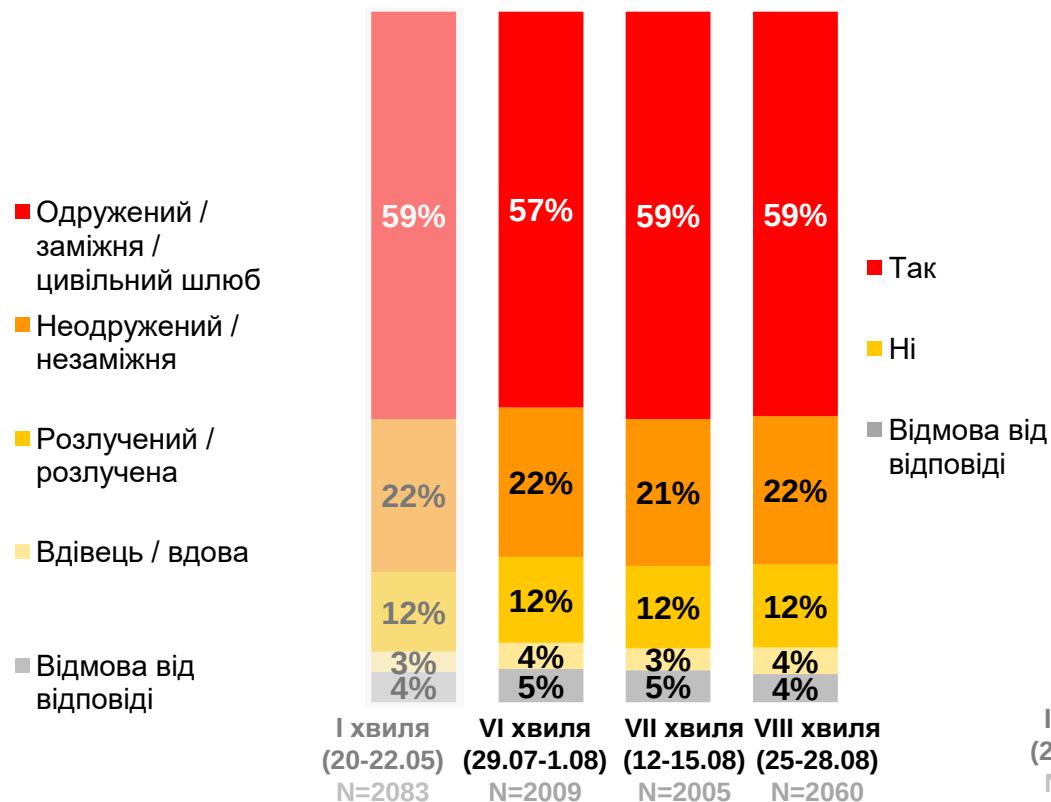

Матеріальний статус

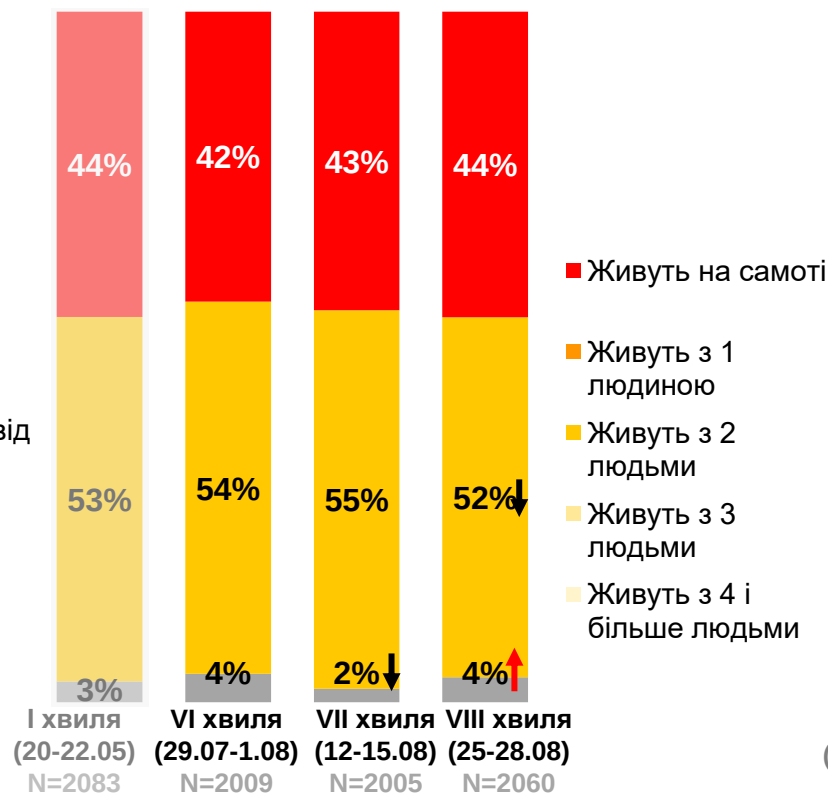

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ

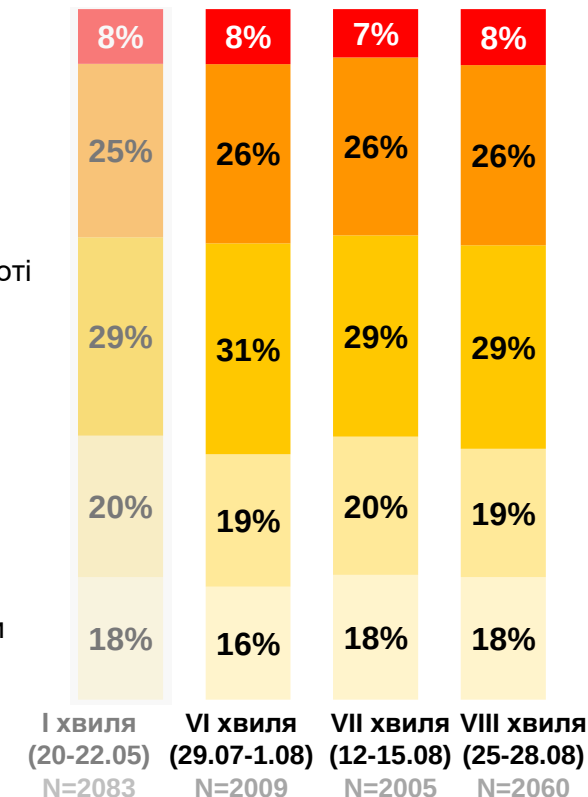
Сімейний стан

Наявність дітей до 18 років, що живуть з респондентами

Розмір домогосподарства

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ.

за міграційним статусом (VIII хвиля)

		Загалом	Залишилися вдома	Переїхали в межах України	Переїхали за кордон
Стать	Чоловіки	48%	50%	51%	20%
	Жінки	52%	50%	49%	80%
Вік	18-24	11%	10%	11%	12%
	25-34	24%	23%	26%	21%
	35-44	29%	28%	31%	29%
	45-54	23%	24%	21%	23%
	55+	14%	15%	10%	15%
Регіон проживання (до війни)	Схід	16%	7%	31%	17%
	Захід	15%	19%	8%	23%
	Київ	17%	14%	23%	20%
	Північ	10%	9%	12%	8%
	Центр	24%	31%	11%	22%
	Південь	17%	19%	16%	11%
Фінансовий статус	Нижче середнього	59%	62%	57%	37%
	Середній	30%	28%	30%	43%
	Вище середнього	8%	6%	9%	15%
	Відмова від відповіді	4%	4%	3%	4%
Сімейний стан	Одружений/заміжня/цивільний шлюб	59%	59%	59%	52%
	Неодружений / незаміжня	22%	21%	23%	17%
	Розлучений / розлучена	12%	12%	11%	17%
	Вдівець / вдова	4%	3%	3%	12%
	Відмова від відповіді	4%	5%	4%	2%
Наявність дітей до 18 років, які живуть разом	Так	44%	42%	46%	57%
	Ні	52%	53%	52%	42%
	Відмова від відповіді	4%	5%	2%	0%
Розмір домогосподарства	Живуть на самоті	8%	10%	5%	7%
	Живуть з 1 людиною	26%	29%	22%	24%
	Живуть з 2 людьми	29%	27%	36%	25%
	Живуть з 3 людьми	19%	18%	19%	24%
	Живуть з 4 і більше людьми	18%	17%	18%	21%
База: всі респонденти		База, N	2060	1244	674
				142	

Статистично значущі відмінності **вище / нижче** для групи, порівняно з вибіркою загалом

Centre for
Economic
Recovery

°Gradus Research
Company

✕ Advanter

